

2014
İKİNCİ ÇEYREK

OCAK - ŞUBAT - MART - NİSAN - MAYIS - HAZİRAN - TEMMUZ - AĞUSTOS - EYLÜL - EKİM - KASIM - ARALIK

K.K.T.C. MERKEZ BANKASI
SAYI: 2014 - II

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

Sayı: 2014-II

I: ÖNSÖZ

Yılın ikinci çeyreğinde gelişmiş ülkelerin ekonomilerindeki toparlanma devam etmekle birlikte, küresel belirsizlik algısında azalma gözlenmemektedir. Makroekonomik verilerdeki iyileşme göz önüne alındığında, genişletici para politikalarından çıkışta son aşamaya gelen ABD ve İngiltere'nin sıkı parasal duruşa geçiş sürecinde fonlama faiz oranlarının artışıyla ilgili halen takvime bağlı bir yol haritalarının olmaması küresel piyasalarda belirsizliği artırıcı etki yapmaktadır. Haziran ayından itibaren politika faizini indiren ve bankalar mevduatına negatif faiz uygulamasına geçen Avrupa Merkez Bankası da vaatte bulunduğu varlığa dayalı tahvil alım programının zamanlaması konusunda benzer bir politika izlemektedir. Bunlara ilaveten Ortadoğu ve Doğu Avrupa'daki jeopolitik gelişmeler piyasalardaki risk algısının günlük haberlere göre değişmesi sonucunu getirmektedir. Küresel volatilitiyi artıran tüm bu gelişmelerin ivedilikle çözüme kavuşturulamayacağı değerlendirildiğinde, yılın ikinci yarısında da risk algısının olumlu yönde radikal değişimi beklenmemektedir.

Bu çerçevede, sermaye akımlarının daha güvenli görülen gelişmiş ülkelere yönelmesi olasılığı, gelişmekte olan ülkelerde dış finansman sorunu yaşanmasını gündeme getirmektedir. Son on yılda özel kesim borçluluk oranı belirgin ölçüde artan Türkiye ile 2014 yılında dış ticaret açığının GSYH'ye oranının yüzde 40 olması beklenen KKTC de söz konusu riski taşıyan ülkeler arasındadırlar. Üstelik döviz kurundaki baskıya ilaveten, jeopolitik risk algısıyla yükselmesi muhtemel emtia fiyatları da Türk Lirası üzerinde baskıya sebep olabilir. Bu çerçevede, KKTC'de kamu ve özel kesim borçluluk düzeylerinde ve bunu belirleyen borç ilişkilerinde ihtiyatlı duruşun muhafaza edilmesi zaruridir. Konuyla ilgili bireysel tedbirler elbette nihai karar verici konumundaki kurumların ve şahısların inisiyatifindedir. Ancak, yasal zeminin sağlamlığı yasa yapıcıların iradesine bırakılmıştır. Dolayısıyla geri ödeme kapasitesinin belirlenmesi ve borçlanmaya karar verilmesi dışında risk sınırlarının tespit edilmesi, borç ilişkisinden doğan her durumun yasal mevzuatla tanımlanması ve finans sektörünün derinlik ve etkinliğinin artırılması yasal düzenlemelerle mümkündür.

KKTC'de mali sektörün yasal reform çabalarının omurgası konumundaki bankacılık yasası ile ilgili hazırlanan ve yetkili mercilere sunulan taslaklar yıllardır sürüncemede bırakılmıştır. Yasa yapıcılarımızın zaman ve enerjilerini ülkemizin son derece menfaatine olan bu yasanın ve yukarıda vurgulanan küresel gelişmelere bağlı olarak yakın zamanda kaçınılmaz hale gelecek ilgili yasaların çıkarılmalarına vakfetmeleri temennimizdir. Zira, sektör için hayati öneme haiz yasaların gecikmesi, tüketiciler lehine yapılması öngörülenler başta olmak üzere tamamlayıcı düzenleme çalışmalarımızın da tehirine neden olmaktadır.

Geçtiğimiz 2 yıl içinde donuk alacakların yeniden yapılandırılması konusunda çıkartılan 4 yasanın ülkemizdeki tahsili gecikmiş alacaklar sorununun çözümüne katkıda bulunmadığı, aksine, Haziran 2012'de 467 milyon TL olan tahsili gecikmiş alacakların Haziran 2014 itibarıyla 573 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir. Alacaklarının tahsilinde büyük sıkıntılarla karşılaşan bankalarımız, kendilerini mevcut şartlarda kredi vermeye zorlayan düzenlemelerimizden duydukları rahatsızlıkları dile getirmeye başlamışlardır ki, verilen sözlerin tutulmaması nedeniyle kendilerine hak vermemek mümkün değildir.

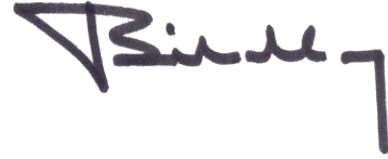
Bankamız, yayımladığı tebliğlerle ve aldığı Yönetim Kurulu kararlarıyla bankaların daha sağlıklı olmalarını hedefleyen çalışmalarını sürdürmektedir. Bankaların iç denetim/kontrol ve risk yönetimi süreçlerini düzenleyen tebliğde değişiklik yapılarak denetim sürecinin ilk halkası konumundaki öz-denetimin sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, ülkemizde ilk kez bankalararası yurt içi ödemelerin gerçek zamanlı gerçekleştirilmesine imkan verecek bir ödeme sisteminin kurulması amacıyla yaklaşık bir yıldır sürdürülen Elektronik Ödeme Sistemi (EÖS) projesi çalışmaları belirli bir aşamaya gelmiştir. 2015 yılının ilk aylarında hayata geçirilmesi hedeflenen ve dört farklı para birimi (TRL, GBP, EUR, USD) ile ödeme

yapılabilmesine olanak sağlayacak EÖS projesinin devam eden altyapı çalışmaları konusunda bankalar bilgilendirilmiştir.

Bu gelişmeler ışığında, KKTC bankacılık sektörü konsolide bilanço büyüklüğü yılın ikinci çeyreği itibarıyla 13.759 milyon TL'ye yükselmiş, brüt krediler 8.762 milyon TL, mevduat 11.037 milyon TL olmuştur. Sektörün brüt krediler/mevduat oranı gelişmekte olan ülkeler ortalamasının da, küresel ortalamasının da altında olmakla birlikte 2013 yılının Haziran ayına göre 6,3 puan artarak yüzde 79,6'ya yükselmiştir. İkinci çeyrek sektör bilançosunda gözlenen en dikkat çekici artış, ilk çeyrekte "Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ile yapılan değişikliğin ve bankalararası para piyasası seanslarının ikiye çıkarılmasının da etkileriyle 5 milyon TL'den 146 milyon TL'ye çıkan bankalararası para piyasası işlemlerinde görülmüştür. Sektörün özkaynak toplamı ise, yeni sermaye yeterliliği tebliğinin tanımladığı ihtiyati sermaye yeterlilik oranını tutturmak amacıyla sermaye artırımına gidilmesinin de etkisiyle 2013 yılının aynı dönemine göre yüzde 11,3 oranında artışla 1.391 milyon TL'ye yükselmiştir. Sektördeki toplam 22 bankanın yıl başında 224 olan şube sayısı Haziran sonunda 226'ya çıktığı halde, sektörde çalışan personel sayısı 2.882'den 2.829'a gerilemiştir.

2014 yılının ikinci çeyreği itibarıyla dünya ekonomilerine ve KKTC ekonomisine dair güncel temel göstergelerin yer aldığı ve KKTC bankacılık sektörünün genel görünümünün ayrıntılı şekilde yansıtıldığı bu bültenin tüm ilgililere faydalı olmasını ümit ediyor ve hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Saygılarımla,

Dr. Bilal San
Başkan

KKTC Merkez Bankası, 2014 / II

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Fax

0392 - 228 5240

0392 - 228 2131

World Wide Web Home Page

<http://www.kkctmerkezbankasi.org>

E-mail

ileti@kkctmerkezbankasi.org

Bu bültende yayımlanan istatistiki bilgilerin bir kısmı geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdekiler ile karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bülten kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

II: KISALTMALAR

AB	Avro Bölgesi
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
FED	Amerika Merkez Bankası
GSMH	Gayri Safi Milli Hâsıla
GSYH	Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
KGF	Kredi Garanti Fonu
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
LTRO	Uzun Vadeli Kredi İmkânı (Long Term Financing Operation)
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
PMI	Satın Alma Endeksi (Purchasing Managers' Index)
SYSR/SYR/SYSO	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/TP	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
YP	Yabancı Para
\$/Dolar	Amerikan Doları, ABD Doları
€	Euro, Avro
£	Sterlin, GBP

III: TANIMLAR

Brüt Krediler: Krediler + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Likit Aktifler: Nakit Değerler + MB'den Alacaklar + Bankalardan Alacaklar + BPP İşlemlerinden Alacaklar

İÇİNDEKİLER

I: ÖNSÖZ	ii
II: KISALTMALAR	v
III: TANIMLAR	v
IV: TABLO LİSTESİ	viii
V: GRAFİK LİSTESİ	x
1: ULUSLARARASI GELİŞMELER	1
1.1: Genel Görünüm ve Güncel Gelişmeler	1
1.2: Seçilmiş Ülkelerdeki Ekonomik ve Finansal Görünüm	2
1.2.1: Büyüme	2
1.2.2: Enflasyon	3
1.2.3: Politika Faizleri	3
1.2.4: İşsizlik	4
1.2.5: Döviz Kurları	4
2: İSTİHDAM VE FİYATLAR	5
2.1: İstihdam	5
2.2: Enflasyon	6
3: DIŞ TİCARET VE TURİZM	9
3.1: İhracat ve İthalat Gelişmeleri	9
3.2: Turizm	11
4: BÜTÇE GELİŞMELERİ	13
4.1: 2013 - 2014 Yılları ikinci Çeyrek Karşılaştırmaları	13
4.2: Gelirler	13
4.3: Giderler	14
4.4: Bütçe Uygulama Sonuçları	15
4.5: Finansman Dengesi	15
5: PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER	17
5.1: Bankacılık Sektörü Genel Görünümü	17
5.1.1: Finansal Derinleşme	17
5.1.2: KKTC Bankacılık Sektörü Performans Rasyoları	17
5.1.3: Bankacılık Sektörünün Gelişimi	18
5.1.4: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma	18
5.1.5: Banka, Şube ve Personel Sayısı	19
5.2: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu	20
5.2.1: Aktif / Pasif Yapısındaki Gelişmeler	21
5.2.2: Likit Varlıklar	23

5.2.3:	Krediler.....	24
5.2.4:	Menkul Değerler Cüzdanı.....	26
5.2.5:	Mevduat.....	27
5.2.6:	Özkaynaklar.....	30
5.2.7:	Para Arzı.....	31
5.3:	Bankalararası Para Piyasası Genel Görünüm	32
5.4:	Bankacılık Dışı Finans Sektörü	33
5.4.1:	Uluslararası Bankacılık Birimleri (UBB).....	33
6:	<i>FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ</i>.....	35
6.1:	Sermaye Yeterliliği.....	35
6.2:	Tahsili Gecikmiş Alacaklar	36
6.3:	Finansal Sağlık Endeksi.....	39
6.3.1:	Aktif Kalitesi Endeksi	39
6.3.2:	Likidite Endeksi	39
6.3.3:	Kârlılık Endeksi	40
6.3.4:	Sermaye Yeterliliği Endeksi	40
6.3.5:	Finansal Sağlık Endeksi.....	41
EK A.	<i>EKONOMİK KARARLAR</i>.....	43
EK B.	<i>İSTATİSTİK TABLOLARI</i>.....	45
EK C.	<i>NOTLAR</i>	97

IV: TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Dönemsel Dağılım.....	5
Tablo 2.2: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm	5
Tablo 2.3 Aktif Münhal Kayıtlarının Genel Görünümü	5
Tablo 2.4: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Değişim Oranları.....	8
Tablo 3.1: İthalat ve İhracat.....	9
Tablo 3.2: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay).....	10
Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (yüzde pay)	11
Tablo 3.4: KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı	11
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL).....	13
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL).....	13
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL).....	14
Tablo 4.4: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL)	15
Tablo 4.5: Finansman Dengesi (Milyon TL)	15
Tablo 5.1: Performans Rasyoları (%).....	17
Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma	18
Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler.....	19
Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi	19
Tablo 5.5: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	20
Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı	21
Tablo 5.7: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi	22
Tablo 5.8: Likit Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL).....	23
Tablo 5.9: Kredilerin (Net) Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL).....	24
Tablo 5.10: Banka Grupları İtibarıyla Brüt Kredilerin Gelişimi (Milyon TL)	25
Tablo 5.11: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)	27
Tablo 5.12: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)	29
Tablo 5.13: Mevduatın Vade Dağılımı (%)	29
Tablo 5.14: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL).....	30
Tablo 5.15: Para Arzı Verileri (Milyon TL)	31
Tablo 5.16: Gerçekleşen İşlem Hacmi ve Adedi.....	32
Tablo 5.17: Gerçekleşen İşlem Hacmi	32
Tablo 5.18: Ortalama Faiz Oranları	33
Tablo 5.19: Uluslararası Bankacılık Birimleri Konsolide Bilançosu (Milyon \$)	33
Tablo 6.1 Risk Ağırlıklı Varlıklar	35
Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre TGA'lar, Özel Karşılıklar, Toplam Aktifler ve Brüt Krediler Gelişimi (Milyon TL)	37
Tablo 6.3 : Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları	38
Tablo 6.4: Finansal Sağlık Endeksi Değişkenleri.....	39
Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası.....	43
Tablo A.2: Ekonomik Kararlar - KKTC Cumhuriyet Meclisi	44
Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)	46
Tablo B.2: KKTCMB Likit Varlıklar (TL)	47
Tablo B.3: KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (TL)	48
Tablo B.4: KKTCMB Nezdindeki Mevduat (TL)	49
Tablo B.5: KKTCMB Döviz Kurları	50
Tablo B.6: Çapraz Kurlar	51
Tablo B.7: KKTCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%).....	52
Tablo B.8: KKTCMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%).....	53
Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%).....	54
Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%).....	55

Tablo B.11: Karşılıksız Çekler.....	56
Tablo B.12: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL).....	57
Tablo B.13: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	58
Tablo B.14: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	59
Tablo B.15: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	60
Tablo B.16: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL).....	61
Tablo B.17: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL).....	62
Tablo B.18: Kredi Büyüklükleri (Milyon TL).....	63
Tablo B.19: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL).....	64
Tablo B.20: Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL).....	65
Tablo B.21: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	66
Tablo B.22: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	66
Tablo B.23: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL).....	67
Tablo B.24: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	67
Tablo B.25: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	68
Tablo B.26: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL).....	69
Tablo B.27: Para Arzı (Milyon TL).....	70
Tablo B.28: Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar.....	71
Tablo B.29: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler.....	72
Tablo B.30: Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL).....	73
Tablo B.31: Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı.....	74
Tablo B.32: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL).....	75
Tablo B.33: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%).....	75
Tablo B.34: Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL).....	76
Tablo B.35: Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL).....	76
Tablo B.36: Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL).....	77
Tablo B.37: Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL).....	77
Tablo B.38: Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi).....	78
Tablo B.39: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları).....	78
Tablo B.40: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları.....	79
Tablo B.41: KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları.....	80
Tablo B.42: Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı).....	80
Tablo B.43: Asgari Ücret Gelişmeleri.....	81
Tablo B.44: Akaryakıt Satışı (Ton).....	82
Tablo B.45: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları.....	83
Tablo B.46: İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre).....	84
Tablo B.47: Hane halkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri.....	85
Tablo B.48: 2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması.....	86
Tablo B.49: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$).....	87
Tablo B.50: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$).....	88
Tablo B.51: Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar (€).....	89
Tablo B.52: KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$).....	90
Tablo B.53: KKTC'nin Önemli İthal Malları (\$).....	91
Tablo B.54: Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri.....	92
Tablo B.55: KKTC'ye Hava ve Deniz Limanlarından Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı.....	93
Tablo B.56: Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı.....	94
Tablo B.57: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı.....	95

V: GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1.1: GSYH Büyüme Oranları.....	2
Grafik 1.2: Enflasyon Oranları.....	3
Grafik 1.3: Gelişmiş Ülkeler MB Faiz Oranları.....	3
Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti.....	4
Grafik 1.5: İşsizlik Oranları.....	4
Grafik 1.6: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100).....	4
Grafik 2.1: Başvurular - Münhaller – Yerleştirilenler.....	5
Grafik 2.2: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Temel Yılı Verileri.....	6
Grafik 2.3: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranları.....	6
Grafik 2.4: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı.....	7
Grafik 2.5: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Enflasyon Oranı (TÜFE).....	7
Grafik 2.6: Ana Mal ve Hizmet Gruplarında Meydana Gelen, Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Endeks Değişim Oranları.....	7
Grafik 3.1: İthalat ve İhracat.....	9
Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi ve Dengesi - Aylık (ABD Doları).....	10
Grafik 3.3: 2013 yılında Gelen Yolcu Sayısının 2012 yılıyla ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması.....	12
Grafik 3.4: Yatak Kapasitesi.....	12
Grafik 3.5: Aylar İtibarıyla Doluluk Oranı.....	12
Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL).....	13
Grafik 4.2: Bütçe Gelirleri Dağılımı (Milyon TL).....	14
Grafik 4.3: Bütçe Giderleri Dağılımı (Milyon TL).....	14
Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%).....	17
Grafik 5.2: Bankacılık Sektörünün Gelişimi.....	18
Grafik 5.3: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi.....	20
Grafik 5.4: Bankacılık Sektörü Aktif Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim.....	21
Grafik 5.5: Banka Gruplarının Sektör Aktifindeki Payları (%).....	22
Grafik 5.6: Likit Aktiflerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi.....	23
Grafik 5.7: Banka Gruplarına Göre Likit Aktif Payları (%).....	23
Grafik 5.8: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Yüzde Değişim.....	24
Grafik 5.9: Bankacılık Sektörü Krediler (Net) TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim.....	24
Grafik 5.10: Kredi Büyüklüklerinin Toplam Krediler İçindeki Payı.....	25
Grafik 5.11: Kredilerde (Net) Vade Yapısı (Milyon TL).....	25
Grafik 5.12: Banka Gruplarına Göre Brüt Krediler Payları (%).....	26
Grafik 5.13: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL).....	26
Grafik 5.14: Menkul Değerler Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim.....	26
Grafik 5.15: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Payları (%).....	27
Grafik 5.16: Mevduatın Gelişimi ve Yüzde Değişimi.....	28
Grafik 5.17: Mevduatın TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi.....	28
Grafik 5.18: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark.....	30
Grafik 5.19: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı.....	30
Grafik 5.20: M2'nin Yapısı.....	31
Grafik 5.21: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı.....	32
Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu.....	35
Grafik 6.2: Özkaynaklar, Risk Ağırlıklı Varlıklar ve Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu.....	35
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktifler.....	36
Grafik 6.4: Bankacılık Sektörü Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı.....	36

<i>Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi .....</i>	<i>36</i>
<i>Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı .....</i>	<i>37</i>
<i>Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı, Karşılık/Brüt Kredi ve Karşılık/TGA .....</i>	<i>38</i>
<i>Grafik 6.8: Aktif Kalitesi Endeksi .....</i>	<i>39</i>
<i>Grafik 6.9: Likidite Endeksi .....</i>	<i>40</i>
<i>Grafik 6.10: Kârlılık Endeksi .....</i>	<i>40</i>
<i>Grafik 6.11: Sermaye Yeterliliği Endeksi .....</i>	<i>40</i>
<i>Grafik 6.12: Finansal Sağlamlık Endeksi .....</i>	<i>41</i>

1: ULUSLARARASI GELİŞMELER

1.1: GENEL GÖRÜNÜM VE GÜNCEL GELİŞMELER

IMF tarafından yayınlanan Temmuz 2014 tarihli “Dünyanın Ekonomik Görünümü” (WEO) Raporuna göre, 2014 yılının ilk çeyreğinde gözlemlenen geçici etkenler kaynaklı olumsuz görünüm ve yılın ikinci çeyreğinde ABD ve İngiltere gibi gelişmiş ekonomilerden gelen olumlu ekonomik veriler küresel toparlanmanın yılın ikinci çeyreğinde hızlandığına işaret etmektedir.

Diğer yandan Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan “Dünya Ekonomik Durum ve Beklentiler Raporuna” (WESP) göre 2014 yılının ilk çeyreğindeki büyüme tahminlerinin biraz gerisinde kalsa da küresel ekonomide büyüme beklentilerinin sürdüğü, 2014 ve 2015 yılları için büyüme oranlarının sırasıyla yüzde 2,8 ve yüzde 3,2 olacağı öngörülmektedir.

IMF Nisan ayında açıkladığı yıllık küresel büyüme beklenti oranını Temmuz ayındaki raporunda yüzde 0.3 puan düşürerek yüzde 3,4 olarak belirledi. Aşağı yönlü yapılan bu revizyonun temel nedeni olarak ABD ekonomisinin ilk çeyrekteki aşırı soğuk hava koşulları sebebiyle yaşadığı daralma ve bazı gelişmekte olan ekonomilerin daha az iyimser bir görünüm sergilemesinin neden olduğu ifade edilmektedir.

FED 18 Haziran 2014'teki toplantısında aylık varlık alım programını beklentiler paralelinde üst üste 5. kez 10 milyar USD tutarında azaltma kararı almıştır. FED yetkilileri arasında ekonomik görünümün beklenildiği gibi ilerlemesi durumunda, tahvil alım programının ekim ayında sonlandırılacağı konusunda fikir birliği sağlandığı ve faiz artırımının büyük olasılıkla 2015 yılında gündeme geleceği görülmektedir.

Fed Başkanı Yellen, faiz artırım sürecine ekonomik iyileşmeye bağlı olarak geçileceğini vurgulasa da ABD ekonomisinin öngörülenden hızlı büyümesi FED'in beklenilenden önce faiz artırılabileceğine dair olasılıkları beraberinde getirmektedir. Küresel mali piyasalarda işlem gören finansal enstrümanlar da ABD ekonomisinde olabilecek olası gelişmelerin yönüne göre fiyatlanmaktadır.

2011 yılından beri ilk kez Kuzey Amerika, Avrupa ve Gelişmiş Asya hep beraber büyüme eğilimi

göstermişlerdir. Bununla birlikte krizin üzerinden geçen 5 yıla rağmen gelişmiş ekonomilerdeki özellikle Avro bölgesindeki kırılmalıklar, artan işsizlik oranları ve uzun vadede sürdürülemez kamu finansmanı gibi birçok sorun devam etmektedir.

Eurostat verilerine göre, borç yükünü bir önceki çeyreğe göre yalnızca Almanya ve Lüksemburg'un düşürebildiği Avro Bölgesi'nde, Avro kullanan 18 ülkenin toplam borç yükü 2014 yılının ilk çeyreğinde 9.055 trilyon Avro'ya ulaştı. Bu rakam 2013 yılının son çeyreğinde 8.905 trilyon Avro'ydu.

Avrupa Komisyonu, Avro bölgesinin borç yükünün GSYH'ye oranının yıl sonuna kadar yüzde 96'ya ulaşacağını, 2015 yılında ise yüzde 95,4'e gerileyeceğini öngörüyor.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) Haziran ayında gerçekleştirdiği toplantısında faiz indirimine giderken, finansal piyasalar ve reel ekonomideki durgunluğu gidermek için genişlemeci politikaların sürdürüleceğini açıkladı.

TCMB Para Piyasası Kurulu Haziran toplantısı sonrasında sıkı para politikası duruşunun ve alınan makro ihtiyati önlemlerin etkisiyle kredi büyüme hızlarının makul düzeylerde seyrettiğini açıkladı. Kurul, talep bileşenlerinin mevcut görünümü altında 2014 yılında toplam talep koşullarının enflasyon baskılarını sınırlayacağını ve cari işlemler açığında belirgin bir iyileşme gözleneceğini tahmin etmektedir.

Ortadoğu'daki çatışmaların ve Rusya ile Ukrayna arasında gün geçtikçe yükselen gerilimin küresel risk iştahını azaltmasıyla gelişmekte olan piyasalardan ciddi çıkışlar yaşanmaya başlamıştır. Türkiye ekonomisinin bahsi geçen piyasalarla mevcut ilişkilerinin ciddi şekilde etkileneceği, söz konusu bölgelerle yürütülen ticari faaliyetlerinin yavaşlamasından anlaşılmaktadır. Buna paralel olarak Dolar diğer para birimleri karşısında değer kazanmaktadır. Yatırımcılar bu jeopolitik risklerin küresel ekonomik büyümeye zarar vereceği kaygısı ile altın gibi daha güvenli görülen varlıklara yönelmektedirler. Jeopolitik gerilimden kaynaklanan petrol arzına ilişkin endişelerin Brent

petrolün fiyatında yukarı yönlü baskı yaratmasına karşın bu baskı şimdilik diğer para birimleri ve emtialar karşısında güçlenen dolarla dengelenmektedir.

1.2: SEÇİLMİŞ ÜLKELERDEKİ EKONOMİK VE FİNANSAL GÖRÜNÜM

1.2.1: BÜYÜME

2014 yılı ikinci çeyrek büyüme verilerine göre İngiltere Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) oranını yüzde 0,8 artırmıştır. İngiltere Ulusal İstatistik Ofisi (ONS) bu kaydedilen büyümeyle ekonominin altı yıl öncesindeki kriz öncesi performansını yeniden yakaladığı değerlendirilmesinde bulunmuştur.

ABD ekonomisinde 2014'ün ilk çeyreğinde ağır geçen kış nedeniyle ekonomik daralma görülmüş ve ekonomi yüzde 2,1 oranında küçülmüştür. ABD Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre ABD ekonomisi ikinci çeyrekte beklentileri aşarak yüzde 4 oranında büyümüş ayrıca toplam ekonomik aktivitenin üçte ikisinden fazlasını temsil eden tüketici harcamaları da yüzde 2,5 oranında artış kaydetmiştir. FED yetkilileri olumlu ekonomik büyüme göstergelerine rağmen faiz artırımını 2015'in ikinci yarısında yapabileceklerini, tahvil alım programının ise 2014'ün son çeyreğinde sona ereceğini öngörmektedirler.

Avro Bölgesinde kırılanlıklar devam etmekte ve toparlanma zayıf ölçülerde devam etmektedir. IMF Dünyanın Ekonomik Görünümü raporunda Avro bölgesinin 2014 yılı ilk çeyreği için yüzde 1,1 olarak belirlemiş olduğu büyüme tahminini ikinci çeyrek için de değiştirmemiştir. 2015 yılı için ise ekonomik büyümenin yüzde 1,5 düzeyinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

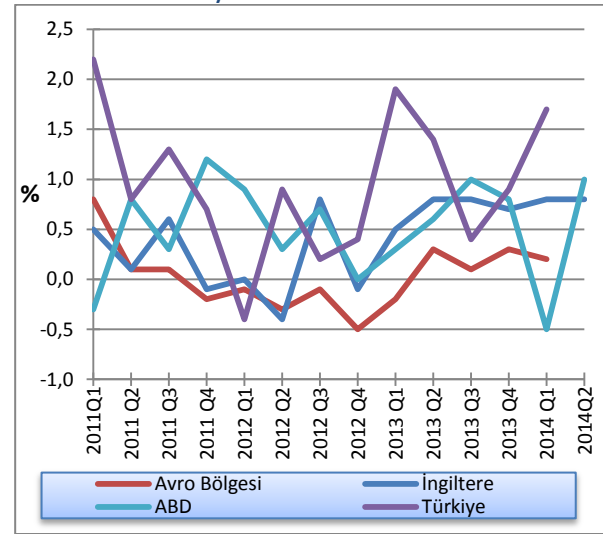
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) 2014 yılı Haziran ayı beklenti anketine göre, bir önceki anket döneminde GSYİH 2014 yılı büyüme beklentisi yüzde 2,8 iken bu anket döneminde sanayi üretiminde gözlenen artış ve işsizlik oranlarındaki iyileşmeye paralel olarak yüzde 3,3'e yükselmiştir. 2015 yılı büyüme beklentisi ise önceki anket dönemine göre binde 2 artışla yüzde 3,9 olacağı öngörülmektedir.

Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan "Dünya Ekonomik Durum ve Beklentiler Raporuna" (WESP) göre gelişmekte olan ülkeler ve geçiş ekonomileri küresel büyümeye katkı yapıyor olsalar da bu katkılarında geçtiğimiz yıllara oranla yüzdeler olarak düşüş göstermektedirler. Yapısal dengesizlikler,

altyapısal tikanlıklar, artan finansal riskler, tutarsız makroekonomik politikalar ve politik gerilimler gibi ülkelere özgü sorunlar ve bunun yanında gelişmiş ekonomilerin para politikalarında yaptıkları ayarlamaların bu ülkeler üzerindeki etkileri bu düşüşteki başlıca etkenler olarak görülmektedir.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings'in "Küresel Ekonomik Görünüm Raporu"na göre gelişmekte olan ekonomilerin 2014 ve 2015 yılları için sırasıyla yüzde 4,3 ve yüzde 4,8 oranında büyümesi beklenmektedir.

Grafik 1.1: GSYH Büyüme Oranları

Kaynak: OECD

1.2.2: ENFLASYON

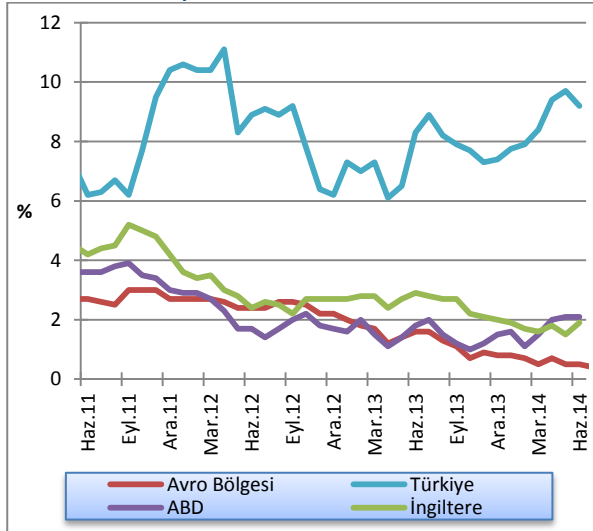
Türkiye’de yılın ikinci çeyreğinde ABD doları cinsinden ithalat fiyatlarının yatay seyri ve Türk Lirasındaki güçlenmenin de etkisiyle, gıda ürünleri dışında kalan maliyet unsurlarında izlenen ılımlı seyir enflasyonun ana eğilimine ilişkin göstergelerde ilk çeyreğe kıyasla bir iyileşme kaydedildiği gözlenmiştir. OECD’nin Türkiye Ekonomik İnceleme Raporu’nda 2014 ve 2015 yılı enflasyon beklentilerinin sırasıyla yüzde 8 ve yüzde 6,5 olacağı öngörülmektedir.

AB istatistik kurumu Eurostat’ın verilerine göre Avro Bölgesi’nde enflasyon Haziran ayında yüzde 0,5 seviyelerindeydi. Temmuz ayında ise yüzde 0,4 ile son dört buçuk yılın en düşük düzeyine gerilemiştir. Enflasyon oranındaki düşük seyir Avro bölgesine yönelik deflasyon riskini gündemde tutmaya devam etmektedir.

ABD’de ikinci çeyrek için açıklanan enflasyon oranları beklentiler dahilinde gerçekleşerek aylık yüzde 0,3 ve yıllık yüzde 2,1 olarak açıklanmıştır.

İngiltere’de 2005’ten bu yana İngiltere Merkez Bankası’nın (BoE) yüzde 2 hedefinde veya altında seyreden enflasyon oranı, Mayıs ayında yüzde 1,5, Haziran’da yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 1.2: Enflasyon Oranları

Kaynak: Thomson Reuters Eikon

1.2.3: POLİTİKA FAİZLERİ

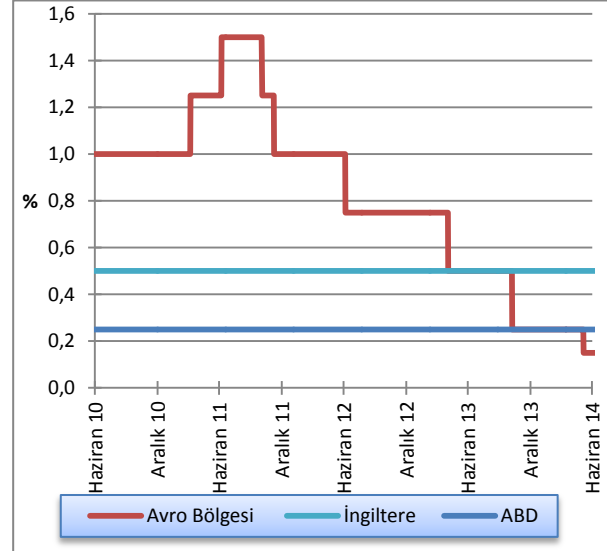
ABD ekonomisinin beklenenden hızlı büyümesi ve birbiri ardına gelen olumlu sinyaller, ekonomistlerin FED’in beklenenden önce faiz artırımına gidebileceği inancını gittikçe güçlendirmektedir. Buna karşılık FED yetkililerinden gelen açıklamalara göre faiz artırımı 2015’in ikinci yarısında yapılacaktır. Ekonominin

canlanmasına yönelik sürdürülen tahvil alım programının ise 2014’ün son çeyreğinde sona ereceği öngörülmektedir.

İngiltere ekonomisinden gelen olumlu sinyallerin ardından İngiltere Merkez Bankası (BoE) başkanı Mark Carney yaptığı açıklamada, normalleşen ekonominin faiz oranlarındaki yükselişi desteklediğini söyleyerek faiz artışının sinyallerini vermiştir.

Uzmanların Avro Bölgesindeki yavaş ekonomik büyüme ve düşük tüketim için çözüm beklediği Avrupa Merkez Bankası (ECB) Haziran toplantısında politika faizini 10 baz puan indirerek yüzde 0,25’ten, yüzde 0,15’e indirdi. Aynı toplantı neticesinde ECB mevduat faizini sıfırdan yüzde eksi 0,10’a düşürerek tarihinde ilk kez negatife çekti. Borç verme faizini ise 35 baz puan indirerek 0,75’ten yüzde 0,40’a indirdi.

Grafik 1.3: Gelişmiş Ülkeler MB Faiz Oranları

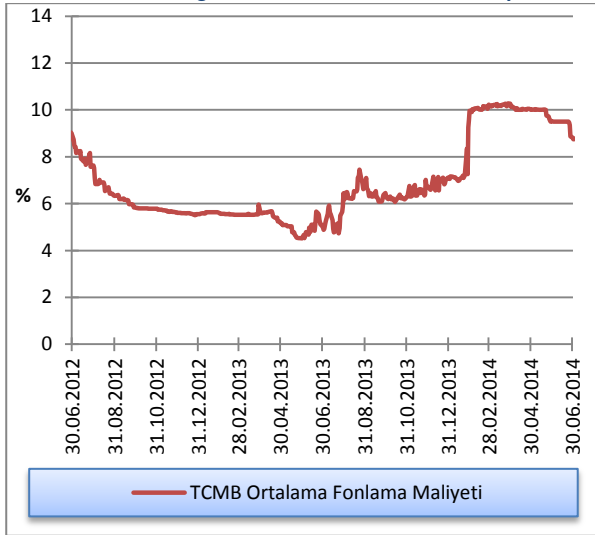

Kaynak: FED, ECB, BoE

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK) risk primlerindeki düşüşler, enflasyon oranındaki düşüş ve küresel likidite koşullarındaki iyileşmeyi de göz önüne alarak, haftalık repo faiz oranında indirimle gitmiştir. Kurul, 22 Mayıs 2014 itibarıyla bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 50 baz puan indirimle yüzde 10’dan yüzde 9,50’ye, 24 Haziran’da yüzde 9,50’den yüzde 8,75’e ve son olarak 17 Temmuz 2014 tarihli toplantısında yüzde 8,75’ten yüzde 8,25’e düşürmüştür.

Para Politikası Kurulu yaptığı açıklamada sıkı para politikası duruşunun ve alınan makro ihtiyati önlemlerin etkisiyle kredi büyüme hızlarının makul düzeylerde seyrettiğini ve para politikasındaki sıkı duruşun sürdürüleceğini duyurdu.

Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti

Kaynak: TCMB

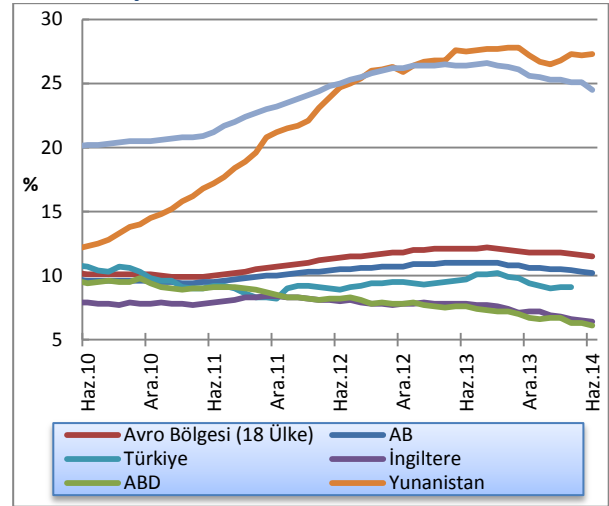
1.2.4: İŞSİZLİK

ABD'de faiz artırımının zamanlaması için önemli bir veri olarak kabul edilen tarım dışı istihdam, Haziran ayında 288 bin kişi ile FED'in beklentisinin üzerinde artış göstermiş olup işsizlik oranı birinci çeyrekteki yüzde 2.9'luk ekonomik daralmaya rağmen, son altı yılın en düşük seviyesine gerilemiş ve yüzde 6,1 olarak gerçekleşmiştir.

Avrupa İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı işsizlik verilerine göre, 18 üyeli Avro Bölgesi'nde mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı Haziran ayında yüzde 11,5 olarak gerçekleşmiş, Eylül 2012'den bu yana en düşük seviyeyi görmüştür. Bölgedeki en yüksek işsizlik oranları yüzde 27,3 ile Yunanistan ve yüzde 24,5'le İspanya'da gerçekleşmiştir. En düşük işsizlik oranına sahip Avro Bölgesi ülkesi ise yüzde 5 ile Avusturya oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Nisan ayında açıkladığı verilere göre, işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiş, Haziran 2013'ten bu yana en düşük düzeye gerilemiştir. 2014 yılı Nisan ayında mevsimsellikten arındırılmış işsizlerin sayısında, bir önceki döneme göre 11 bin kişilik artış gerçekleşmiştir. Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı ise değişim göstermeyerek yüzde 9,1 olmuştur. OECD'nin Türkiye Ekonomik İnceleme Raporu'nda, işsizlik oranı beklentileri, 2014 için yüzde 9,8 ve 2015 için yüzde 9,6 seviyelerinde öngörülmüştür.

Grafik 1.5: İşsizlik Oranları

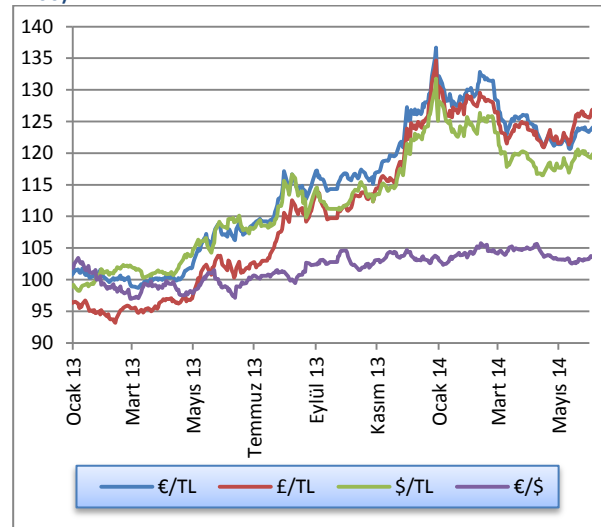
Kaynak: TÜİK ve Eurostat, Mevsimsellikten Arındırılmış(m.a.)

1.2.5: DÖVİZ KURLARI

Grafik 1.6'da döviz kurlarının 2 Ocak 2013 tarihine göre değişimleri verilmektedir.

2013 yılının Mayıs ayından itibaren artan küresel finansal belirsizliklerden etkilenen Türk Lirasında ciddi değer kayıpları yaşanmıştı. Bu değer kayıplarının ve dalgalanmanın önüne geçmek amacıyla TCMB Ocak 2014 sonu itibarıyla güçlü para politikası sıkılaştırması uygulamıştır. Bu tarihten itibaren, risk algısında yaşanan iyileşme sonucunda Türk Lirasındaki değer kaybının bir kısmı geri alınmış ve dalgalanmada düşüş kaydedilmiştir. 2014 yılının ikinci çeyreğinde de bu toparlanma sürmüştür.

Grafik 1.6: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100)

Kaynak: KKTCCMB

2: İSTİHDAM VE FİYATLAR

2.1: İSTİHDAM

KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre; 2013 yılı ikinci çeyreğinde toplam 937 kişi olan kayıtlı işsiz sayısı, 2014 yılı aynı döneminde yüzde 2 oranında azalmış ve 918 kişiye gerilemiştir. Bu yılın ikinci çeyrek dönemi işsizlik verileri cinsiyet kompozisyonuna göre incelendiği zaman, aktif kayıtlı işsizlerin yaklaşık yüzde 38'i erkeklerden, yüzde 62'si kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Dönemsel Dağılım

	İş İsteğiyle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı				
	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2
Erkek	375	308	428	424	352
Kadın	562	570	413	503	566
Toplam	937	878	841	927	918

Kaynak: Çalışma Dairesi

Tablo 2.2'de Çalışma Dairesi'nde kayıtlı aktif işsizlerin genel görünümü verilmektedir. 2014 yılı birinci çeyreğinde iş isteğiyle bekleyen kişi sayısı 927 iken, 2014 yılı ikinci çeyreğinde iş isteğiyle yeni müracaat eden kişi sayısı 1.067 olmuştur. İkinci çeyrekte kayıttan düşen 865 kişi ve işe yerleştirilen 211 kişi ile birlikte 2014 yılı Haziran sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenlerin sayısı 918'e gerilemiştir.

Tablo 2.2: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2
Bir önceki dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	1.152	937	878	841	927
Dönem içinde iş isteğiyle başvuranlar	1.007	961	894	1.046	1.067
Dönem içinde işe yerleştirilenler	138	125	115	161	211
Dönem içinde kayıttan düşenler	1.084	895	816	799	865
Dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	937	878	841	927	918

Kaynak: Çalışma Dairesi

Aktif münhal kayıtları incelendiğinde, Mart 2014 sonu itibarıyla toplam 106 iş münhalinin ikinci çeyreğe aktarıldığı, dönem içerisinde ise toplam 337 yeni münhal açıldığı görülmektedir. 211 adet doldurulan ve 166 adet iptal edilen münhal neticesinde, 2014 yılı ikinci çeyreği sonu itibarıyla toplam 66 münhal üçüncü çeyreğe aktarılmıştır.

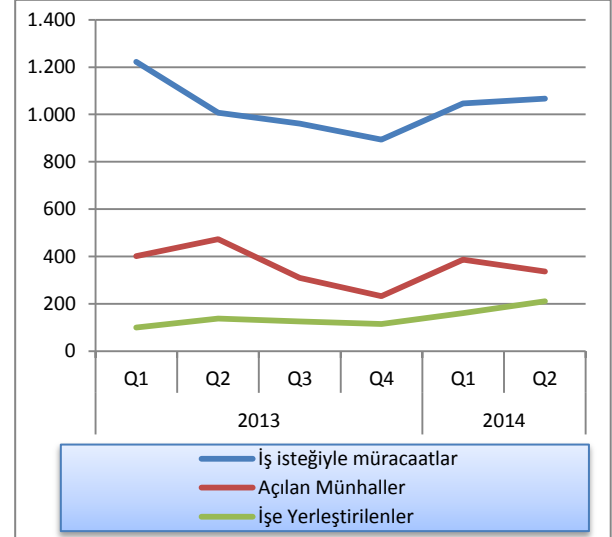
Tablo 2.3 Aktif Münhal Kayıtlarının Genel Görünümü

	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2
Geçen dönemden devreden iş münhalleri	193	40	57	42	106
Dönem içinde alınan iş münhalleri	473	310	232	387	337
Dönem içinde doldurulan iş münhalleri	138	125	115	161	211
Dönem içinde iptal edilen iş münhalleri	488	168	132	162	166
Ertesi döneme devreden iş münhalleri	40	57	42	106	66

Kaynak: Çalışma Dairesi

Grafik 2.1'de, 2013 yılından bu yana çeyrek dönemler itibarıyla iş isteğiyle yeni başvuru, açılan yeni münhal ve işe yerleştirilenlerin hareketleri görülmektedir.

Grafik 2.1: Başvurular - Münhaller - Yerleştirilenler

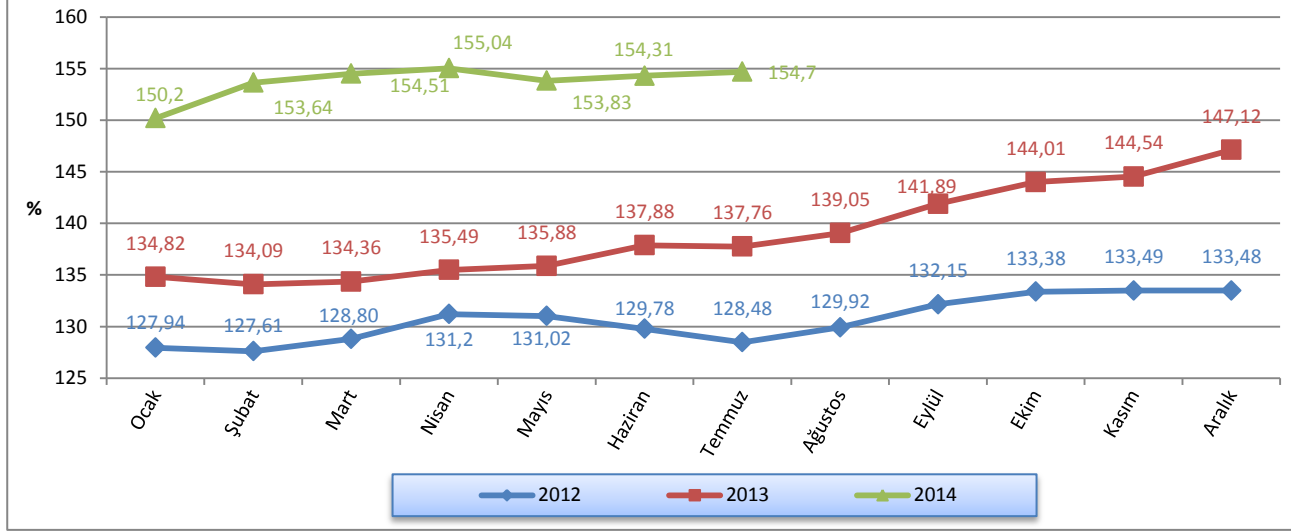
Kaynak: Çalışma Dairesi

2.2: ENFLASYON

Son 3 yılda gerçekleşen TÜFE değişimlerinin verildiği Grafik 2.2'de, 2014 yılı ikinci çeyreğinde, 2013 yılsonuna göre yüzde 4,89 enflasyon gerçekleştiği görülmektedir. Grafikteki değerler 2008 fiyatları

(2008=100) baz alınarak hazırlanmıştır ve 100 endeksinin üzerindeki değerler 2008'e kıyasla gerçekleşen fiyat artışlarını ifade etmektedir.

Grafik 2.2: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Temel Yılı Verileri

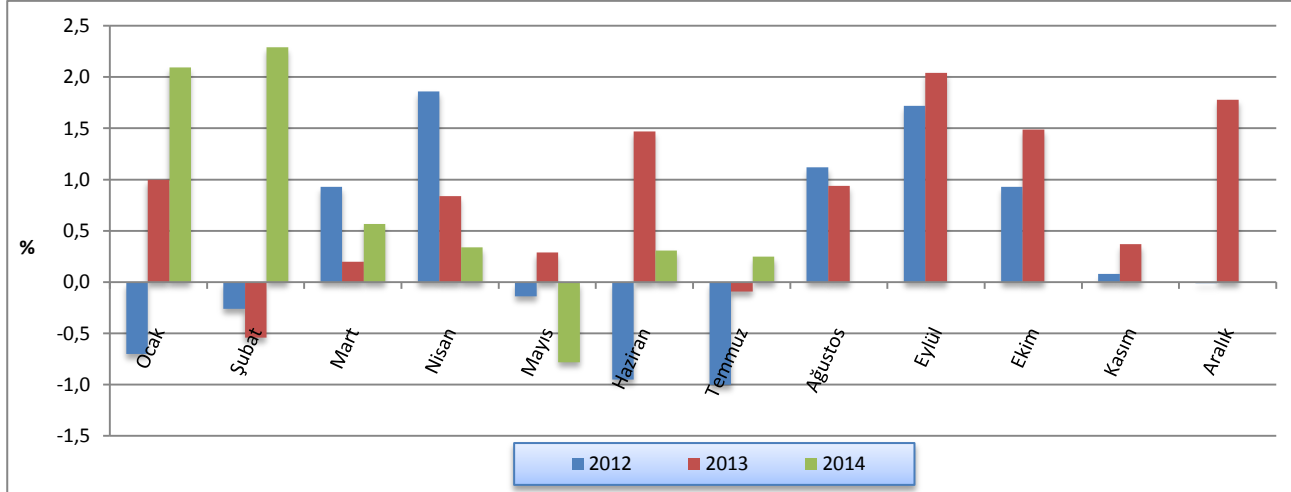

Kaynak: DPÖ

2014 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki aya göre gerçekleşen enflasyon oranlarını, 2013 yılının aynı dönemleri ile kıyaslayacak olursak; 2013 yılının Nisan ayında binde 8,4, Mayıs ayında binde 2,9, Haziran

ayında yüzde 1,47 olan enflasyon oranları, 2014 yılının aynı aylarında sırasıyla binde 3,4, binde -7,8 ve binde 3,1 olarak gerçekleşmiştir.

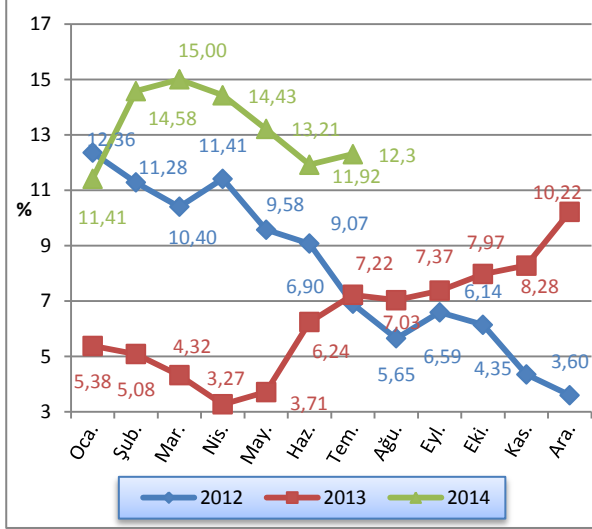
Grafik 2.3: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranları

Kaynak: DPÖ

2013 yılı Mart ayında yüzde 4,32, Haziran ayında 6,24, Eylül ayında yüzde 7,37 ve Aralık ayında yüzde 10,22 olan yıllık enflasyon oranı, 2014 yılı Mart ayında yüzde 15, Haziran ayında ise 11,92 seviyesinde gerçekleşmiştir.

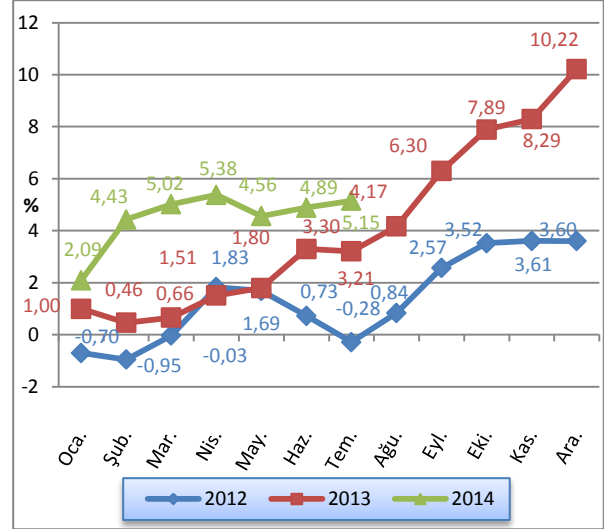
Grafik 2.4: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı

Kaynak: DPÖ

2014 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın Aralık ayına göre gerçekleşen enflasyon oranlarını 2013 yılının aynı dönemleri ile kıyaslayacak olursak; 2013 yılının Nisan ayında yüzde 1,51, Mayıs ayında yüzde 1,8, Haziran ayında yüzde 3,3 olan enflasyon oranlarının, 2014 yılının aynı aylarında sırasıyla yüzde 5,38, 4,56 ve 4,89 olduğu görülmektedir.

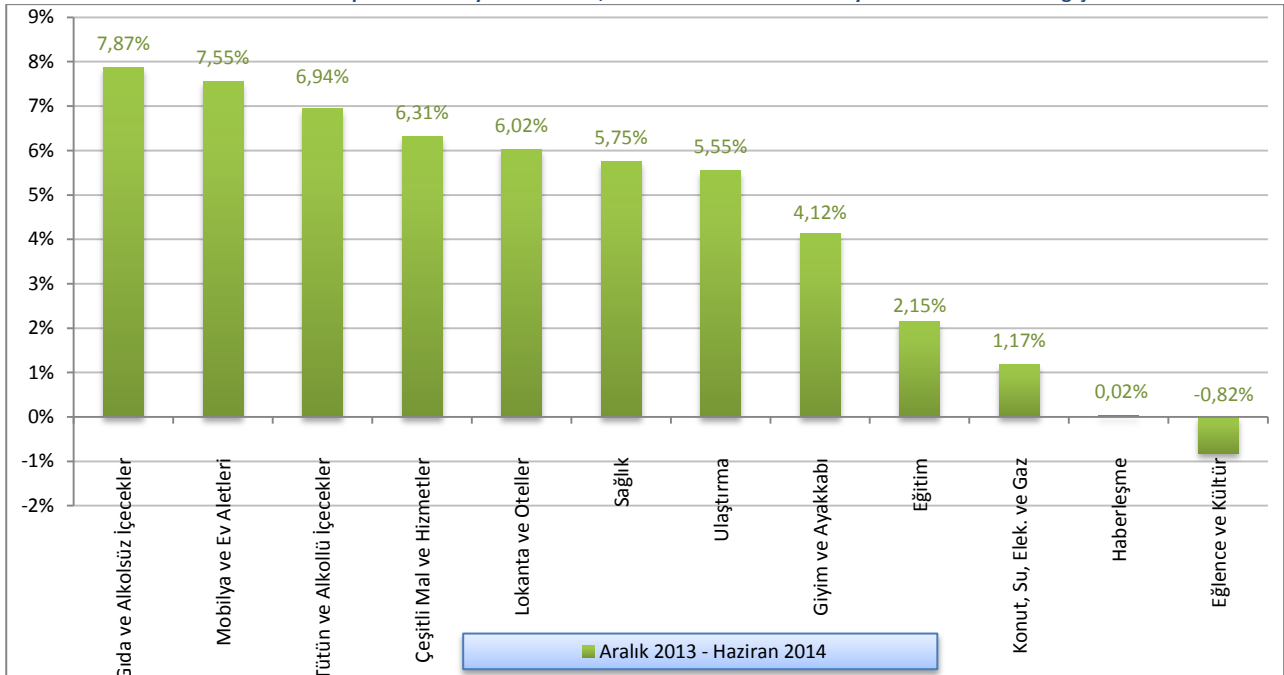
Grafik 2.5: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Enflasyon Oranı (TÜFE)

Kaynak: DPÖ

2014 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla ana harcama grupları tüketici fiyatlarının, bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranları Grafik 2.6'da gösterilmektedir. Buna göre, 2014 yılı ikinci çeyrek dönemi sonunda gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 7,87, mobilya ve ev aletlerinde yüzde 7,55, tütün ve alkollü içeceklerde yüzde 6,94, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 6,31, lokanta ve otellerde yüzde 6,02, sağlıkta yüzde 5,75, ulaşımda yüzde 5,55, giyim ve ayakkabıda yüzde 4,12, eğitimde yüzde 2,15, konut, su, elektrik ve gazda yüzde 1,17, haberleşmede yüzde 0,02 oranlarında fiyat artışı gerçekleşirken, eğlence ve kültürde yüzde 0,82 oranında fiyat düşüşü gerçekleşmiştir.

Grafik 2.6: Ana Mal ve Hizmet Gruplarında Meydana Gelen, Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Endeks Değişim Oranları

Kaynak: DPÖ

2012 ve 2013 yıllarına ait Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları aylık, bir önceki yılsonuna kıyasla ve yıllık olarak Tablo 2.4'te verilmektedir.

Tablo 2.4: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Değişim Oranları

	Aylar	Aylık	Yılsonuna Göre	Yıllık
2012	Ocak	-0,70	-0,70	12,36
	Şubat	-0,26	-0,95	11,28
	Mart	0,93	-0,03	10,40
	Nisan	1,86	1,83	11,41
	Mayıs	-0,14	1,69	9,58
	Haziran	-0,95	0,73	9,07
	Temmuz	-1,00	-0,28	6,90
	Ağustos	1,12	0,84	5,65
	Eylül	1,72	2,57	6,59
	Ekim	0,93	3,52	6,14
	Kasım	0,08	3,61	4,35
	Aralık	-0,01	3,60	3,60
2013	Ocak	1,00	1,00	5,38
	Şubat	-0,54	0,46	5,08
	Mart	0,20	0,66	4,32
	Nisan	0,84	1,51	3,27
	Mayıs	0,29	1,80	3,71
	Haziran	1,47	3,30	6,24
	Temmuz	-0,09	3,21	7,22
	Ağustos	0,94	4,17	7,03
	Eylül	2,04	6,30	7,37
	Ekim	1,49	7,89	7,97
	Kasım	0,37	8,29	8,28
	Aralık	1,78	10,22	10,22
2014	Ocak	2,09	2,09	11,41
	Şubat	2,29	4,43	14,58
	Mart	0,57	5,02	15,00
	Nisan	0,34	5,38	14,43
	Mayıs	-0,78	4,56	13,21
	Haziran	0,31	4,89	11,92
	Temmuz	0,25	5,15	12,30

Kaynak: DPÖ

3: DIŞ TİCARET VE TURİZM

3.1: İHRACAT VE İTHALAT GELİŞMELERİ

Ticaret Dairesi tarafından açıklanan en son verisi Mayıs ayına ait olan ithalat ve ihracat verilerini incelediğimizde, Mayıs ayı itibarıyla KKTC'nin ihracat hacminin 31,9 milyon dolar olarak gerçekleştiği ve bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,92 oranında arttığı görülmektedir. Nisan ve Mayıs aylarına kendi içinde ve bir önceki döneme kıyasla bakıldığında ise, Nisan 2014'de bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,91 oranında azalış, Mayıs 2014 ayında bir önceki yılın

aynı ayına göre yüzde 22,54 oranında artış gerçekleşmiştir. İthalat rakamlarına bakıldığında ise Nisan ve Mayıs aylarında, bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla yüzde 3,6 ve yüzde 7,5 oranlarında azalış gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın Mayıs dönemi ithalat toplamı 302,7 milyon dolar iken 2014 yılı aynı döneminde toplam ithalat yüzde 5,5 oranında azalarak 286,1 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 3.1: İthalat ve ihracat

İhracat (ABD Doları)			İthalat (ABD Doları)				
	2013	2014	Yüzde Değişim		2013	2014	Yüzde Değişim
Nisan	16.986.868	15.812.695	-6,91%	Nisan	154.767.049	149.213.491	-3,59%
Mayıs	13.114.945	16.070.742	22,54%	Mayıs	147.961.864	136.855.460	-7,51%
Haziran				Haziran			
II.Çeyrek	30.101.813	31.883.437	5,92%	II.Çeyrek	302.728.913	286.068.951	-5,50%

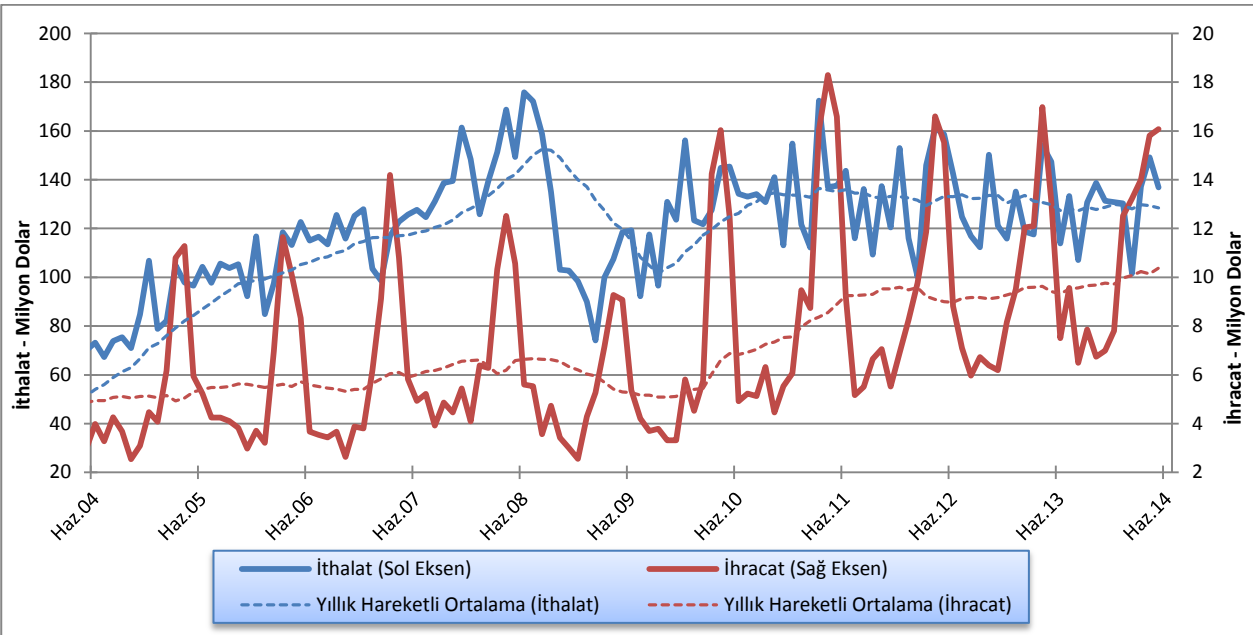
NOT: 1) GÜNEY KIBRIS'A YAPILAN İHRACAT DÂHİL DEĞİLDİR.
2) HİDROKARBON İTHALATI DÂHİL DEĞİLDİR

KAYNAK: TİCARET DAİRESİ

Grafik 3.1'de KKTC'nin ihracat ve ithalatının 2004 ve 2014 yılları ikinci çeyrekleri arasındaki gelişimi gösterilmektedir. Grafikten görüldüğü üzere her yılın ilk yarısında artan ihracat hacmi, ikinci altı ayda düşmektedir. Buna karşılık ihracat yıllık hareketli ortalaması 2010 sonrası dönemde istikrarlı bir artış eğilimi sergilemektedir. Ayrıca ihracat hacminin

volatilitesi ile ihracatın zirve ve dip yaptığı dönemler arasındaki fark yavaş da olsa azalmaktadır. İthalatta ise, 2009 yılının Temmuz ayından itibaren gerçekleşen en düşük seviye, 2014 yılının Şubat ayında 97,3 milyon dolar ile kaydedilmiştir. İthalat yıllık hareketli ortalamasına baktığımızda, 2011 sonrası dönemde yumuşak bir düşüş eğilimi gözlemlemekteyiz.

Grafik 3.1: İthalat ve ihracat

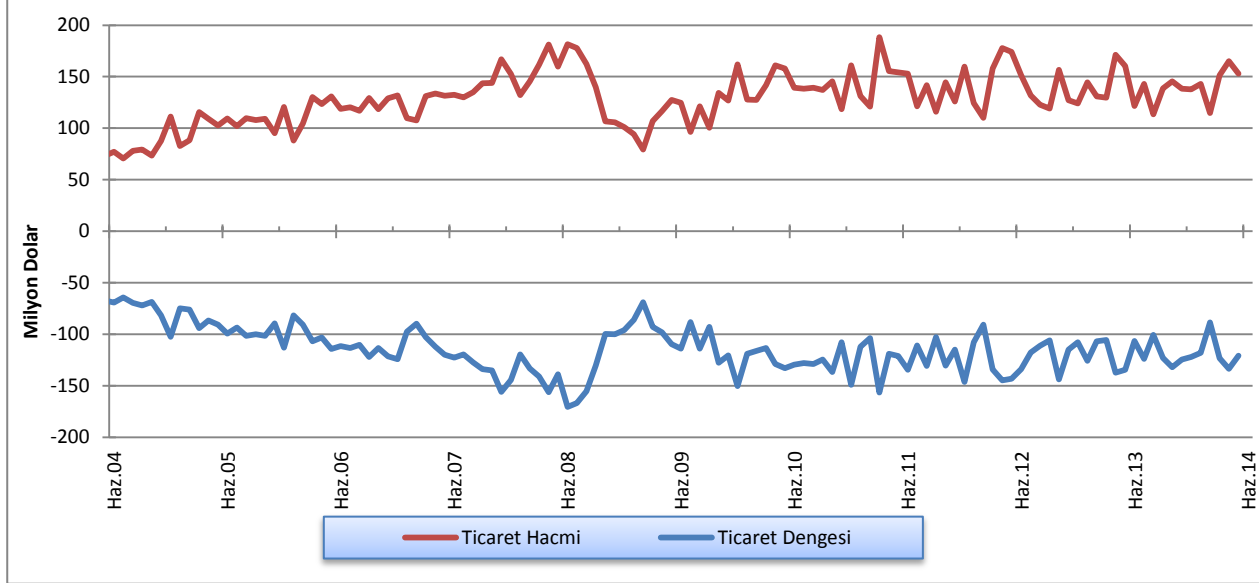

Kaynak: Ticaret Dairesi

Son 10 yıllık süreçte, KKTC'nin dış ticaretinin artması dış ticaret açığının artması anlamına gelmektedir. Grafik 3.2'de açıkça görülen bu durum ülke ekonomisinin dışa bağımlılığına işaret etmektedir. Bununla birlikte, bir önceki yıla kıyasla 2014'de ihracatın ithalatı karşılama oranında görülen artış, dış

ticaret açığının 2014 Şubat ayında 88,4 milyon dolara kadar gerilemesini sağlamıştır. Mayıs ayı itibarıyla ticaret hacmi 152,9 milyon dolar, ticaret dengesi -120,8 milyon dolar ve ithalatın ihracatı karşılama oranı ise yüzde 11,74 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi ve Dengesi - Aylık (ABD Doları)

KAYNAK: TİCARET DAİRESİ

KKTC'nin ürünlerini ihraç ettiği başlıca ülke ve ülke gruplarıyla, bunlara yapılan ihracatın yıllar itibarıyla dağılımları Tablo 3.2'de gösterilmektedir. Söz konusu tablodan görüleceği üzere, 2014 yılının ilk beş ayında Türkiye'ye yapılan ihracatın aynı dönemdeki toplam ihracat içindeki payı, bir önceki yıla göre 3,8 puan

artarak yüzde 57,9'a yükselmiştir. KKTC'nin ihracatta bulunduğu en büyük ikinci destinasyon olan Orta Doğu ve Arap ülkelerinin payında da 0,1 puanlık bir artış görülürken, diğer ülke ve ülke gruplarının toplam ihracattaki payları azalmıştır.

Tablo 3.2: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2006	47,6	15,0	15,1	17,8	4,5
2007	58,4	15,8	8,8	11,6	5,4
2008	49,9	20,5	5,9	17,0	6,7
2009	54,2	18,5	1,7	19,5	6,1
2010	46,4	12,2	3,6	32,3	5,5
2011	53,3	8,3	1,3	32,0	5,1
2012	51,0	7,7	1,0	35,7	4,6
2013	54,1	3,9	3,5	32,9	5,6
2014 Ocak-Mayıs	57,9	3,1	1,0	33,0	5,0

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin ithalat yaptığı başlıca ülke ve ülke gruplarıyla, bunlardan yapılan ithalatın dağılımlı Tablo 3.3'te verilmektedir. Söz konusu tablodan da görüleceği üzere, toplam ithalat içinde en büyük paya sahip olan lke Türkiye olmakla birlikte, Türkiye'nin payı 2014 yılının ilk beş ayı itibarıyla yüzde 65,6'ya gerileyerek 2006'dan beri görülen en düşük seviyeyi kaydetmiştir.

Öte yandan toplam ithalatımız içindeki payı 2013 yılında yüzde 94 oranında artan AB yesi olmayan Avrupa ülkelerinden yapılan ithalatın payı 2014 yılının Mayıs ayı itibarıyla yüzde 42,4 oranında artarak yüzde 4,7'ye yükselmiştir. Aynı dönemde Uzak Doğu ülkelerinden ve Diğer ülkelerden yapılan ithalatın paylarının da arttığı görülmektedir.

Tablo 3.3: KKTC'nin lke Gruplarına Göre İthalatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB	Uzak Doğu lkeleri	Diğer Avrupa lkeleri	Orta Doğu ve Arap lkeleri	Diğer lkeler
2006	68,8	18	6,0	1,2	4,8	1,2
2007	67,9	16,1	7,3	2,6	4,3	1,8
2008	69,8	14,0	6,5	4,7	3,4	1,6
2009	69,6	15,5	6,6	2,3	4,0	2,0
2010	70,9	15,6	5,7	1,9	4,3	1,6
2011	68,6	16,8	4,9	2,5	5,2	2,0
2012	72,4	14,5	4,8	1,7	4,8	1,8
2013	66,9	16,2	6,3	3,3	5,6	1,7
2014 Ocak-Mayıs	65,6	14,4	7,7	4,7	5,1	2,5

Kaynak: Ticaret Dairesi

3.2: TURİZM

Tablo 3.4'te son iki çeyrekte KKTC'ye gelen yolcu sayıları üçer aylık dönemler itibarıyla karŐılaŐtırılmal olarak verilmiştir. 2014 yılının ikinci çeyreğinde 356.146 olan toplam gelen yolcu sayısı, 2013 yılının aynı dönemine göre yüzde 9,7 oranında artmıştır.

Bu artıŐın büyük oranda T.C. uyruklu yolcu sayısındaki artıŐtan kaynaklandığı görülmektedir. İkinci eyrekte T.C. uyruklu yolcu sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,9, 3. lke uyrukluların sayısı da yüzde 6 oranında artmıştır.

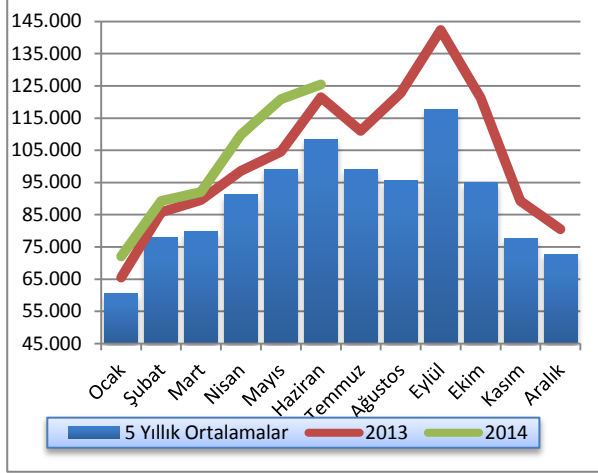
Tablo 3.4: KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı

Dönem	T.C. Uyruklu			3. lke Uyruklu			Toplam		
	2013	2014	Yüzde Değişim	2013	2014	Yüzde Değişim	2013	2014	Yüzde Değişim
Ocak	55.494	62.015	11,8	10.055	10.097	0,4	65.549	72.112	10,0
Şubat	71.151	74.318	4,5	14.645	14.947	2,1	85.796	89.265	4,0
Mart	68.216	69.337	1,6	21.399	22.750	6,3	89.615	92.087	2,8
I. eyrek	194.861	205.670	5,5	46.099	47.794	3,7	240.960	253.464	5,2
Nisan	76.168	84.413	10,8	22.429	25.405	13,3	98.597	109.818	11,4
Mayıs	78.906	94.649	20	25.697	26.205	2	104.603	120.854	15,5
Haziran	89.104	91.815	3	32.314	33.659	4,2	121.418	125.474	3,3
II. eyrek	244.178	270.877	10,9	80.440	85.269	6,0	324.618	356.146	9,7
Toplam	439.039	476.547	8,5	126.539	133.063	5,2	565.578	609.610	7,8

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Grafik 3.3'te 2014 yılının ikinci çeyreğinde gelen yolcu sayısı bir önceki yıllara ve son beş yılın ortalamalarıyla karşılaştırılmalı olarak verilmektedir. 2014 yılının ikinci çeyreğinde gelen yolcu sayısının 2013 yılından da, son 5 yılın ortalamalarından da fazla olduğu görülmektedir.

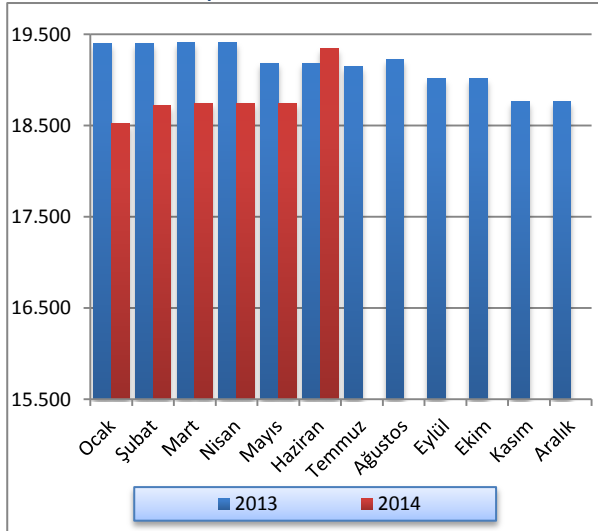
Grafik 3.3: 2013 yılında Gelen Yolcu Sayısının 2012 yılıyla ve Son 5 Yıllık Ortalamalarıyla Karşılaştırılması

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Sektörün toplam yatak kapasitesindeki gelişimin 2013 ve 2014 yılları itibarıyla karşılaştırmalı olarak gösterimi Grafik 3.4'te sunulmaktadır. 2014 yılbaşında 18.522 olan yatak kapasitesi yılın ikinci çeyreği sonu itibarıyla 19.346 olmuştur.

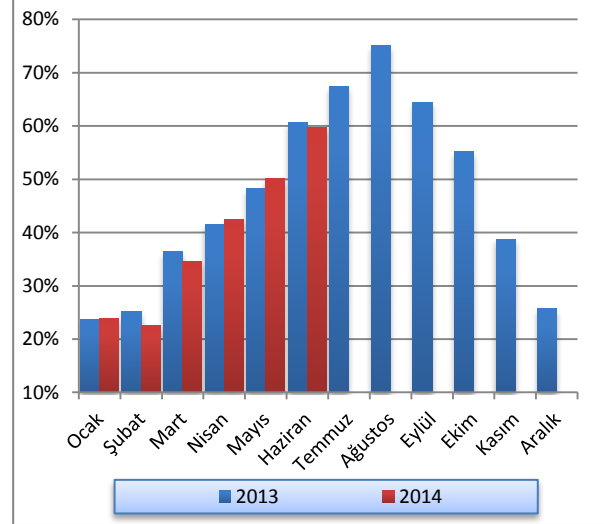
Grafik 3.4: Yatak Kapasitesi

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'de bulunan turistik tesislerin 2013 ve 2014 yılları itibarıyla doluluk oranları, Grafik 3.5'te karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır. Buna göre, Ocak, Nisan ve Mayıs aylarında 2013 yılının aynı aylarından yüksek gerçekleşen doluluk oranı diğer aylarda 2013 yılının gerisinde kalmıştır.

Grafik 3.5: Aylar İtibarıyla Doluluk Oranı

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

4: BÜTÇE GELİŞMELERİ

4.1: 2013 - 2014 YILLARI İKİNCİ ÇEYREK KARŞILAŞTIRMALARI

2014 mali yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, KKTC Bütçesi'nin gelir toplamında yüzde 14,9, gider toplamında yüzde 2,1 oranlarında artış olmuştur. Bu değişimlerin ardından bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2014 yılı ikinci çeyreğinde 880 ve 844,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılının ikinci çeyreğinde 60,9 milyon TL açık veren kamu maliyesi, 2014 yılının aynı döneminde 35,2 milyon TL fazla vermiştir.

Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL)

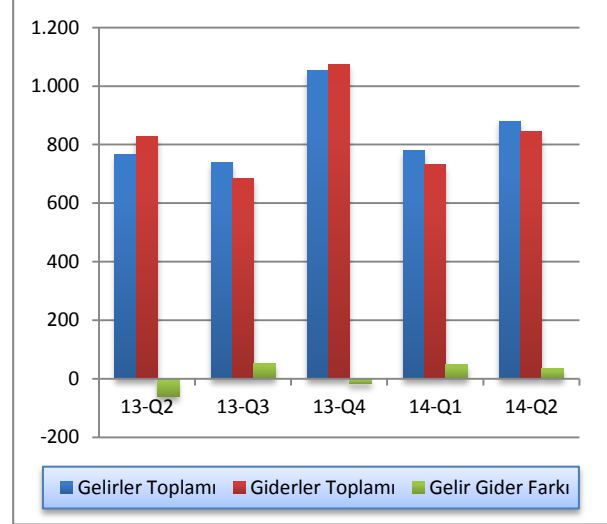
Açıklama	2013		2014		Yüzde Değişim
	Yıllık Gerçekleşme	Q2 Gerçekleşme	Yıllık Öngörülen	Q2 Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	3.216,1	766,2	3.795,5	880,0	14,9%
Bütçe Giderleri	3.261,4	827,1	4.026,1	844,8	2,1%
Bütçe Dengesi	-45,3	-60,9	-230,6	35,2	-157,8%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2013 yılının tamamında elde edilen 3.216,1 milyon TL tutarındaki bütçe gelirleri toplamının yüzde 23,8'i ikinci çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2014 yılının aynı döneminde öngörülen toplam bütçe gelirlerinin yüzde 23,2'lik kısmı tahsil edilmiştir. 2014 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılacağı tahmin edilen 4.026,1 milyon TL'nin yüzde 21'lik bölümü ikinci çeyrek içinde kullanılmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 25,4 olarak gerçekleşmiştir.

Bütçe gelir ve gider gerçekleştirmeleri aşağıdaki grafikte çeyrek dönemler itibarıyla verilmiştir.

Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleştirmeleri (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.2: GELİRLER

2014 mali yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre 113,8 milyon TL artış göstererek 880 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi toplamı 2014 yılı ikinci çeyreği içinde 455,3 milyon TL olmuştur. Vergi gelirleri toplamı 2013 yılının aynı döneminde 394,6 milyon TL olup yüzde 15,4 oranında artış göstermiştir. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan alınan bağış, yardım ve krediler kalemi ise 2014 yılı ikinci çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13,3 artış göstermiş ve 214,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı ikinci çeyreği içinde vergi dışı gelirler kalemi ise yüzde 15,6 artışla 209,4 milyon TL olmuştur.

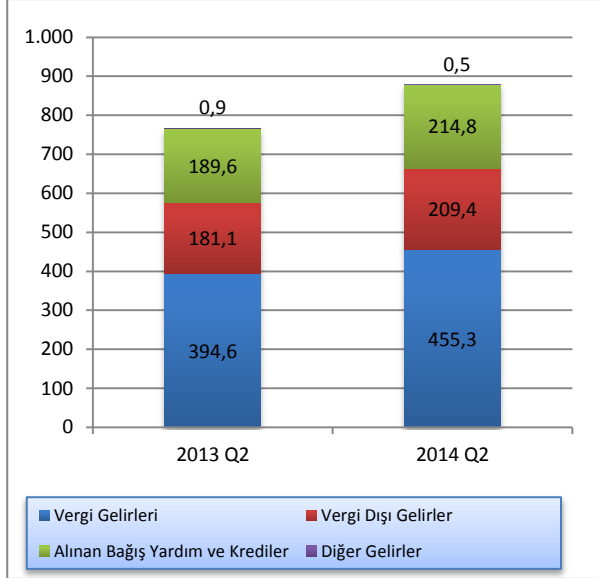
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL)

Açıklama	2013 Q2	2014 Q2	Yüzde Değişim
Vergi Gelirleri	394,6	455,3	15,4%
Vergi Dışı Gelirler	181,1	209,4	15,6%
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	189,6	214,8	13,3%
Diğer Gelirler	0,9	0,5	-44,4%
Toplam	766,2	880,0	14,9%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2013 yılının ikinci çeyreğinde alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 24,7 iken, 2014 yılı aynı döneminde yüzde 24,4 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemler içinde vergi gelirleri kaleminin payı yüzde 51,5 iken yüzde 51,7, vergi dışı gelirler kaleminin payı ise yüzde 23,6 iken, yüzde 23,8 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4.2: Bütçe Gelirleri Dağılımı (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.3: GİDERLER

2014 yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,1 oranında artış göstermiş ve 827,2 milyon TL'den 844,8 milyon TL'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemlerde, cari transferler, mal - hizmet alım giderleri ile personel giderleri kalemlerinde sırasıyla yüzde -4,6, -5,1 ve 10,9 oranlarında değişim olmuştur.

KKTC Bütçesinin cari transferler gider kalemi, 2014 yılı ikinci çeyreğinde 414,2 milyon TL olmuştur. Bu dönemde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,9 oranında artış gösteren personel giderleri kalemi, 295,1 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Sermaye giderleri ve transferler kalemi de aynı dönemler içinde yüzde 42,7 artış göstermiş ve 2014 yılı ikinci çeyreğinde 50,1 milyon TL olmuştur.

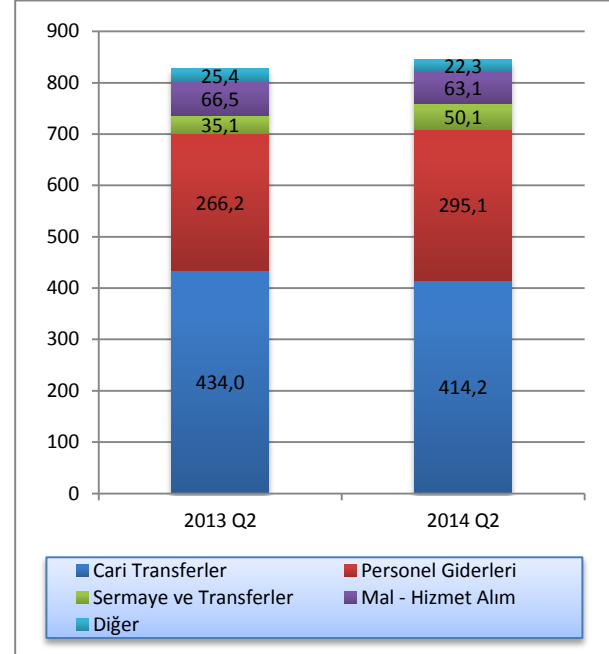
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL)

	2013 Q2	2014 Q2	Yüzde Değişim
Cari Transferler	434,0	414,2	-4,6%
Personel Giderleri	266,2	295,1	10,9%
Sermaye Giderleri ve Transferler	35,1	50,1	42,7%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	66,5	63,1	-5,1%
Diğer Giderler	25,4	22,3	-12,2%
Toplam	827,2	844,8	2,1%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2013 yılı ikinci çeyreği içinde yüzde 32,2 iken, 2014 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 34,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılı ikinci çeyreğinde bütçe giderleri toplamının yüzde 52,5'ini oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2014 yılı ikinci çeyreğinde düşüş göstermiş ve yüzde 49 olmuştur. Personel giderleri ile cari transferler kalemleri toplamının bütçe giderleri içindeki payı, 2013 yılı ikinci döneminde yüzde 84,6 iken 2014 yılı ikinci döneminde yüzde 84 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4.3: Bütçe Giderleri Dağılımı (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.4: BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2014 yılı ikinci çeyreği sonunda, 2014 yılı için öngörülen toplam bütçe gelirleri yüzde 43,7 oranında tahsil edilmiş, öngörülen toplam bütçe giderlerinin yüzde 38,8'i oranında harcama yapılmıştır. 2013

yılı sonu gerçekleşme ile 2014 öngörülen bütçe verilerini karşılaştırdığımızda ise gelirler toplamının yüzde 18,1, bütçe giderleri toplamının ise yüzde 24,5 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 4.4: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL)

	2013 Yılı Gerçekleşme	2014 Bütçe Tahmini	2013 – 2014 Tahmini Büyüme	2014 Yılı İlk Altı Aylık Gerçekleşme	2014 Yılı İlk Altı Aylık Gerçekleşme Oranı
Gelirler					
Vergi Gelirleri	1.624,9	1.787,6	10,01%	832,8	46,59%
Vergi Dışı Gelirler	657,5	670,1	1,92%	390,4	58,26%
Alınan Bağış Yardım Krediler	929,6	1.329,8	43,05%	425,7	32,01%
Diğer Gelirler	4,1	12,1	195,12%	9,7	80,25%
Genel Toplam	3.216,1	3.799,6	18,14%	1.658,7	43,65%
Giderler					
Cari Transferler	1.533,9	1.600,7	4,35%	788,8	49,28%
Personel Gideri	1.189,1	1.252,0	5,29%	575,0	45,93%
Sermaye Giderleri ve Transferleri	201,7	553,9	174,62%	67,7	12,22%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	259,7	272,8	5,04%	103,8	38,05%
Diğer Giderler	77,0	380,8	394,55%	39,8	10,45%
Genel Toplam	3.261,4	4.060,2	24,49%	1.575,1	38,79%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.5: FİNANSMAN DENGESİ

Bütçe gelirlerinden T.C. kredileri ve iç borçlanma kalemlerinin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2014 yılı ikinci çeyreğinde 2013 yılının aynı dönemine göre yüzde 64,46 oranında azalarak -54,8 milyon TL olmuştur. Bu çeyrekte gerçekleşen açığın kapatılması için finansman kaynağı olarak kullanılan T.C. kredileri toplamı da, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,8 azalmış, 92,6 milyon TL'den 90 milyon TL'ye gerilemiştir.

Vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler kalemlerinde, 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla gerçekleşen 60,7 ve 28,3 milyon TL artışlara bağlı olarak, yerel gelirler kalemi yüzde 15,3 oranında artmış ve 665,2 milyon TL'ye ulaşmıştır.

2014 yılı ikinci çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre, yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 78,7 olmuştur. Aynı oran 2013 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 69,7 idi.

Tablo 4.5: Finansman Dengesi (Milyon TL)

Bütçe Gelirleri	2013 Q2	2014 Q2
Yerel Gelirler +Dış Yardımlar	673,0	790,0
1. Yerel Gelirler	577,1	665,2
Vergi Gelirleri	394,6	455,3
Vergi Dışı Gelirler	181,1	209,4
Diğer Gelirler	1,4	0,5
2. Dış Yardımlar	95,9	124,8
T.C. Yardımları	95,9	124,8
Bütçe Giderleri	827,2	844,8
Personel Giderleri	266,2	295,1
Cari Transferler	434,0	414,2
Sermaye Giderleri	35,1	50,1
Diğer Giderler	91,9	85,4
Finansman Dengesi	-154,2	-54,8
Finansman	92,6	90,0
T.C. Kredileri	92,6	90,0
İç Borçlanma	0,0	0,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

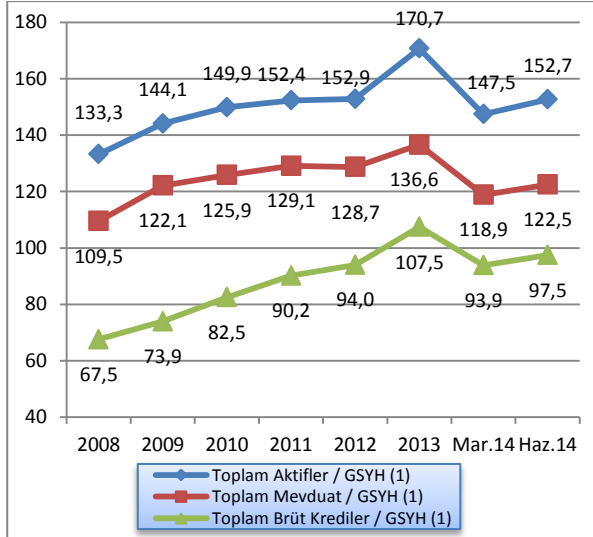
5: PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

5.1: BANKACILIK SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜMÜ

5.1.1: FİNANSAL DERİNLEŞME

2014 yılı ikinci çeyreğinde yılsonuna göre finansal derinleşme rakamlarını incelediğimizde; toplam brüt krediler / GSYH oranı yüzde 93,9'dan yüzde 97,5'e, toplam mevduat / GSYH oranı yüzde 118,9'dan yüzde 122,5'e ve toplam aktiflerin GSYH'ye oranı yüzde 147,5'den yüzde 152,7'ye yükselmiştir. 2013 yılsonu itibarıyla GSYH verilerinin DPO tarafından revize edilmesinden dolayı finansal derinleşme rakamlarında azalış görülmektedir.

Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%)

Not: (1) 2012 ve 2013 yılsonu GSYH tahmin rakamları kullanılmıştır.

Kaynak: KKTCCMB, DPÖ

5.1.2: KKTCC BANKACILIK SEKTÖRÜ PERFORMANS RASYOLARI

Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 2014 yılı ikinci çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre 0,35 puan artarak yüzde 23,88'e yükselmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 24,43 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sermaye yeterlilik standart rasyosu (SYSR) 2014 Mart ayına kıyasla 0,08 puan artarak yüzde 17,48'e

yükselmiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde ise, yüzde 19,25 idi.

TGA'nın brüt krediler içindeki payı, Haziran 2014 sonunda bir önceki döneme göre 0,15 puan azalarak yüzde 6,53'e gerilemiştir. Söz konusu oran Haziran 2013 – Haziran 2014 döneminde 0,31 puan azalmıştır.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren brüt krediler / mevduat, 2014 Haziran sonunda bir önceki döneme göre 0,61 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise, 6,22 puan artmış ve yüzde 79,57 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Haziran 2013'de yüzde 62,17 seviyesinde olan brüt kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı, 2014 yılının Haziran ayı sonunda yüzde 63,83 seviyesine yükselmiştir. Bir önceki çeyrek döneme göre 0,19 puan artmıştır.

Brüt kredilerdeki büyüme hızında, 2014 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki döneme göre yüzde 3,86 oranında artış gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde ise yüzde 7,25 oranında artış yaşanmıştır.

Bir önceki çeyrek dönemle mukayese edildiğinde, Mart 2014 sonunda binde 2,2 oranında artan mevduat, 2014 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 3,07 oranında artış göstermiştir.

2014 Mart sonu itibarıyla yüzde 8,88 olan finansal kaldıraç oranı, 2014 yılı ikinci çeyrekte yüzde 9,89 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.1: Performans Rasyoları (%)

Açıklama	2013			2014	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Likit Aktifler / Top. Aktifler	24,43	25,16	25,94	23,53	23,88
SYSR	19,25	19,42	18,60	17,40	17,48
TGA / Brüt Krediler	6,84	6,59	6,37	6,68	6,53
Brüt Krediler / Top. Mevduat	73,35	73,15	78,67	78,96	79,57
Brüt Krediler / Top. Aktifler	62,17	61,84	62,94	63,64	63,83
Brüt Kredilerdeki Büyüme Hızı	7,25	6,80	9,26	0,60	3,86
Mevduattaki Büyüme Hızı	6,73	7,09	6,14	0,22	3,07
Finansal Kaldıraç ¹	8,27	8,50	8,81	8,88	9,89

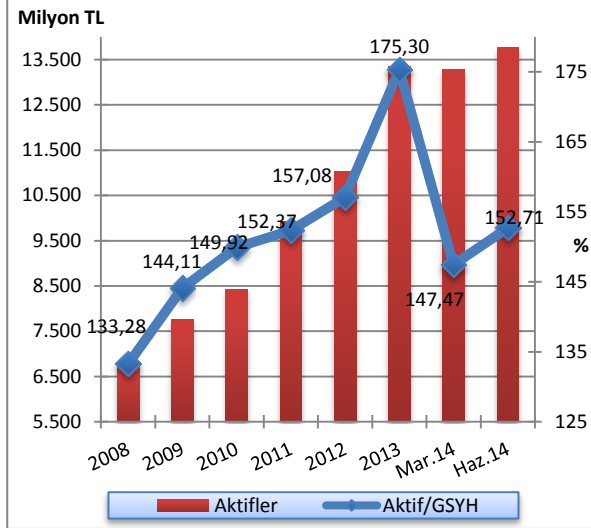
Not: (1)Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar

Kaynak: KKTCCMB

5.1.3: BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ

Aralık 2008 – Haziran 2014 döneminde bankacılık sektörü bilanço büyüklüklerinin GSYH'ye oranı Grafik 5.2'de görülmektedir. 2014 Haziran sonunda bankacılık sektörü bilanço büyüklüğünün GSYH'ye oranı yüzde 152,71'e yükselmiştir.

Grafik 5.2: Bankacılık Sektörünün Gelişimi

Not: 2011, 2012 ve 2013 yılsonu GSYH tahmin rakamları kullanılmıştır.

Kaynak: KKTCCMB, DPÖ

5.1.4: BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YOĞUNLAŞMA

Bankacılık sektöründe yoğunlaşma incelendiği zaman, 2014 yılı ikinci çeyrekte aktif büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 54,23'den 53,89'a, ilk on bankanın toplam aktifler içindeki payı ise yüzde 79,07'den yüzde 79,06'ya gerilemiştir.

Aynı dönemde brüt krediler büyüklüğü açısından ilk beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 58,97'den yüzde 59,07'ye yükselmiş, ilk on bankanın payı ise yüzde 80,59'dan yüzde 80,4'e gerilemiştir.

Mevduat büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 55,92'den yüzde 55,48'e, ilk on bankanın payı ise yüzde 79,74'den yüzde 79,51'e gerilemiştir.

En büyük ilk beş bankanın toplam bankalara borçlar kalemi içerisindeki payı yüzde 64,6'dan 73,45'e, ilk on bankanın payı ise yüzde 93,03'den yüzde 95,27'ye ulaşmıştır.

Söz konusu dönemde özkaynaklar büyüklüğü açısından ilk beş bankanın toplam özkaynaklar içindeki payı yüzde 53,46'dan 53,35'e, ilk on bankanın payı ise yüzde 79,3'den yüzde 78,65'e gerilemiştir.

Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma

İlk Beş Banka	2013			2014	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Toplam Aktifler	55,14	54,52	54,59	54,23	53,89
Toplam Brüt Krediler	59,23	58,44	58,60	58,97	59,07
Toplam Mevduat	55,99	55,51	56,16	55,92	55,48
Toplam Bankalara Borçlar	61,95	58,86	59,69	64,60	73,45
Toplam Özkaynaklar	54,48	54,59	55,17	53,46	53,35
İlk On Banka					
Toplam Aktifler	79,89	79,21	79,28	79,07	79,06
Toplam Brüt Krediler	81,38	80,37	80,21	80,59	80,40
Toplam Mevduat	80,09	79,40	79,77	79,74	79,51
Toplam Bankalara Borçlar	91,22	90,38	92,30	93,03	95,27
Toplam Özkaynaklar	80,34	80,35	80,49	79,30	78,65

Kaynak: KKTCCMB

5.1.5: BANKA, ŞUBE VE PERSONEL SAYISI

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı Haziran 2014 sonunda 22'dir. Sektördeki 22 bankanın

2'si kamu bankası, 13'ü özel sermayeli banka ve 7'si şube bankasıdır.

Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Mar.14	Haz.14
Kamu Bankaları	2	2	4	3	2	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	15	15	12	12	13	13	13	13
Şube Bankaları	7	7	7	7	7	7	7	7
Toplam	24	24	23	22	22	22	22	22

Kaynak: KTCMB

Sektörde hizmet sunum birimi olan banka şube sayısı, 2014 yılı ikinci çeyrek itibarıyla, bir önceki çeyrekle aynı kalmış ve 226 olarak gerçekleşmiştir. Şube sayılarının banka gruplarına göre dağılımına

bakıldığında, toplam şube sayısının yüzde 62,39'unun özel sermayeli bankalara, yüzde 21,24'ünün şube bankalarına, yüzde 16,37'sinin kamu bankalarına ait olduğu görülmektedir.

Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi

Şube Sayısının Gelişimi											
	2008	2009	2010	2011	2012	Mar.13	Haz.13	Eyl.13	Ara.13	Mar.14	Haz.14
Kamu Bankaları	27	29	34	35	34	34	38	38	38	38	37
Özel Sermayeli Bankalar	111	120	118	117	129	129	133	135	139	140	141
Şube Bankaları	32	35	40	44	45	46	47	47	47	48	48
Toplam	170	184	192	196	208	209	218	220	224	226	226
Personel Sayısının Gelişimi											
Kamu Bankaları	558	562	549	552	537	561	564	563	561	528	527
Özel Sermayeli Bankalar	1.432	1.433	1.437	1.459	1.669	1.681	1.677	1.741	1.780	1.752	1.746
Şube Bankaları	382	413	443	474	503	511	525	537	541	560	556
Toplam	2.372	2.408	2.429	2.485	2.709	2.753	2.766	2.841	2.882	2.840	2.829

Kaynak: KTCMB

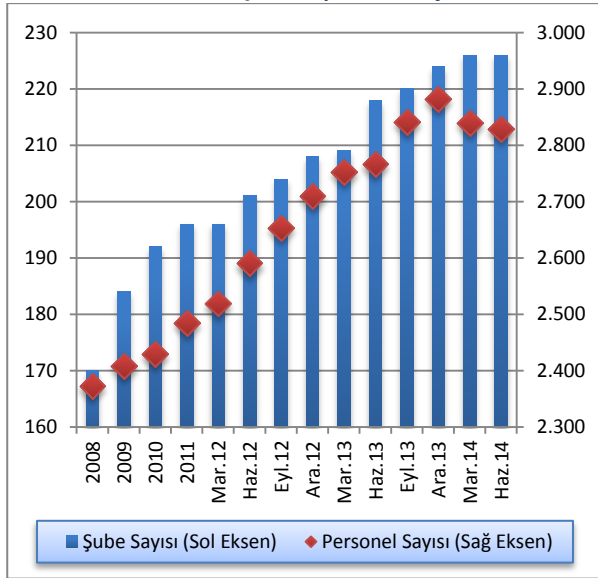
Sektörde istihdam edilen personel sayısı, Tablo 5.4 ve Grafik 5.3'den de görüldüğü üzere, Mart 2014 – Haziran 2014 döneminde 11 kişi azalarak 2.840'dan 2.829'a gerilemiştir. Söz konusu personelin 1.746'sı özel sermayeli bankalarda, 527'si kamu bankalarında, 556'sı şube bankalarında çalışmaktadır.

Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde sektörde çalışan personel sayısı, 63 kişi artarak 2.766'dan 2.829'a yükselmiştir. Söz konusu personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde; kamu bankalarında çalışan personel sayısının 37 kişi azaldığı, özel sermayeli bankalar ve şube bankalarındaki

personel sayısının ise sırasıyla 69 ve 31 kişi arttığı görülmektedir (Tablo 5.4).

Haziran 2013'de sektörün toplam personel sayısının yüzde 20,39'una sahip olan kamu bankalarının payı Haziran 2014 sonunda yüzde 18,63'e gerilemiş, şube bankalarının payı ise 18,98'den yüzde 19,65'e, özel sermayeli bankaların payı ise yüzde 60,63'den yüzde 61,72'ye yükselmiştir.

Grafik 5.3: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi

Kaynak: KTCMB

5.2: BANKACILIK SEKTÖRÜ KONSOLİDE BİLANÇOSU

2014 yılı Mart ayı sonunda 13.287,3 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, Haziran 2014 sonunda yüzde 3,55 oranında artmış ve 13.759,5 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde likit aktiflerde yüzde 5,1, brüt kredilerde yüzde 3,86, diğer aktiflerde yüzde 7,42 oranlarında artış olmuş, menkul değerler cüzdanında ise yüzde 19,17 oranında azalış gerçekleşmiştir. Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde sektörün toplam aktifleri yüzde 18,74, brüt kredileri yüzde 21,92, likit aktifleri yüzde 16,08 ve menkul değerler cüzdanı ise binde 3,3 oranlarında artmıştır. Aynı dönemde mevduatta yüzde 16,96, özkaynaklarda ise, yüzde 11,31 oranında artış olmuştur.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, Mart 2014 - Haziran 2014 döneminde yüzde 3,07, özkaynaklar ise yüzde 3,44 oranında artmıştır.

Tablo 5.5: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)

	2013			2014		Yüzde Değişim	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2014-06/2014	06/2013-06/2014
Likit Aktifler	2.830,6	3.130,5	3.463,2	3.126,5	3.285,9	5,10	16,08
MDC	423,5	381,8	416,6	525,7	424,9	-19,17	0,33
Toplam Brüt Krediler	7.203,6	7.693,6	8.405,8	8.456,2	8.782,3	3,86	21,92
Diğer Aktifler	1.130,0	1.236,9	1.069,7	1.178,9	1.266,4	7,42	12,07
Aktif-Pasif Toplamı	11.587,7	12.442,8	13.355,3	13.287,3	13.759,5	3,55	18,74
Mevduat	9.436,5	10.066,9	10.685,1	10.708,9	11.037,3	3,07	16,96
Bankalara Borçlar	384,5	450,1	638,5	604,6	596,5	-1,34	55,14
Diğer Pasifler	517,0	615,4	670,4	629,0	734,6	16,79	42,09
Özkaynaklar	1.249,7	1.310,4	1.361,3	1.344,8	1.391,1	3,44	11,31

Kaynak: KTCMB

5.2.1: AKTİF / PASİF YAPISINDAKİ GELİŞMELER

2014 yılının ikinci çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay yüzde 63,83 oran ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 23,88 payla likit aktifler, yüzde 9,2 payla diğer aktifler ve yüzde 3,09'luk payla menkul değerler cüzdanı takip etmektedir.

Bankacılık sektörü Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde aktif/pasif yapısı yüzde dağılımı yönünden değerlendirildiğinde, likit aktifler, diğer aktifler ve MDC'de azalma, brüt kredilerde ise genişleme olduğu görülmektedir.

Bu dönemde brüt kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı yüzde 62,17'den yüzde 63,83'e yükselirken, likit

aktifler yüzde 24,43'den yüzde 23,88'e, diğer aktifler yüzde 9,75'den yüzde 9,2'ye ve MDC yüzde 3,65'den yüzde 3,09'a gerilemiştir. Haziran 2014 itibarıyla, toplam pasifin yüzde 80,22'sini mevduat, yüzde 10,11'ini özkaynaklar, yüzde 4,34'ünü bankalara borçlar ve yüzde 5,34'ünü diğer pasifler oluşturmaktadır.

Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde mevduatın toplam pasifler içindeki payı yüzde 81,44 düzeyinden yüzde 80,22 düzeyine, özkaynaklar yüzde 10,78'den yüzde 10,11'e gerilemiş, bankalara borçlar ise yüzde 3,32'den yüzde 4,34'e ve diğer pasifler yüzde 4,46'dan yüzde 5,34'e yükselmiştir.

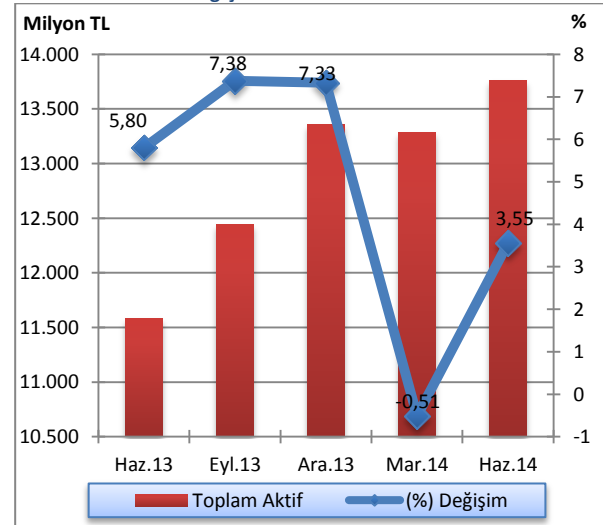
Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı

Aktif	2013			2014	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Likit Aktifler	24,43	25,16	25,93	23,53	23,88
MDC	3,65	3,07	3,12	3,96	3,09
Toplam Brüt Krediler	62,17	61,83	62,94	63,64	63,83
Diğer Aktifler	9,75	9,94	8,01	8,87	9,20
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif					
Toplam Mevduat	81,44	80,91	80,01	80,60	80,22
Bankalara Borçlar	3,32	3,62	4,78	4,55	4,34
Diğer Pasifler	4,46	4,94	5,02	4,73	5,34
Özkaynaklar	10,78	10,53	10,19	10,12	10,11
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörü toplam aktifinin çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.4'e bakıldığında; toplam aktiflerin 2013 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 5,8 oranında arttığı görülmektedir. Toplam aktifler 2013 yılı üçüncü ve son çeyreğinde sırasıyla yüzde 7,38 ve 7,33 oranlarında artmış, 2014 yılının ilk çeyreğinde ise binde 5,1 oranında azalmıştır. Haziran 2014 itibarıyla sektörün aktif toplamı yüzde 3,55 oranında artmıştır.

Grafik 5.4: Bankacılık Sektörü Aktif Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

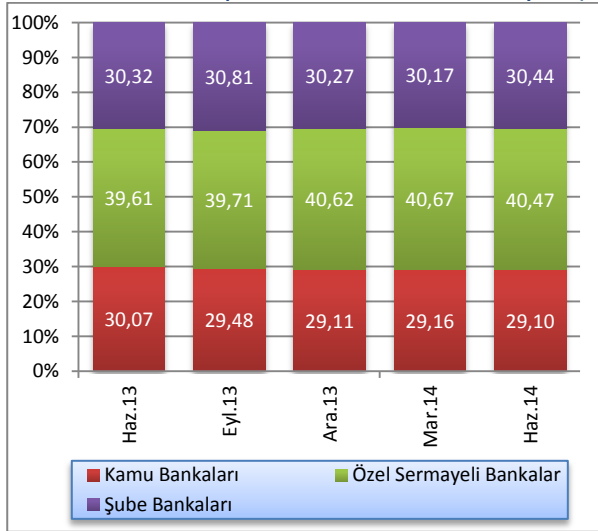
Kaynak: KKTCMB

Sektörün toplam aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.5'e göre; 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla, şube bankaları grubu yüzde 30,17'den yüzde 30,44'e yükselmiş, kamu bankaları grubu yüzde 29,16 seviyesinden yüzde 29,1'e, özel sermayeli bankalar grubu ise yüzde 40,67'den yüzde 40,47 düzeyine gerilemiştir.

Haziran 2013 – Haziran 2014 döneminde ise, kamu bankaları grubunda küçülme, şube bankaları ve özel sermayeli bankalar grubunda büyüme olduğu görülmüştür.

Sektörün toplam aktif gelişiminin miktar bazında banka gruplarına göre gösterildiği Tablo 5.7'ye göre; 2014 yılının ikinci çeyreğinde, bir önceki çeyrek döneme göre, kamu bankaları aktif toplamında yüzde 3,32, özel sermayeli bankalarda yüzde 3,04, şube bankalarında yüzde 4,47 oranlarında artış olmuştur. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise, kamu bankaları aktif toplamında yüzde 14,9, özel sermayeli bankalarda yüzde 21,31, şube bankalarında yüzde 19,21 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.5: Banka Gruplarının Sektör Aktifindeki Payları (%)

Kaynak: KKTCMB

Tablo 5.7: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi

	2013			2014		Yüzde Değişim	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2014-06/2014	06/2013-06/2014
Kamu Bankaları	3.484,3	3.667,8	3.888,3	3.874,7	4.003,4	3,32	14,90
Özel Sermayeli Bankalar	4.590,0	4.941,5	5.424,9	5.403,5	5.567,9	3,04	21,31
Şube Bankaları	3.513,4	3.833,5	4.042,1	4.009,1	4.188,2	4,47	19,21
Toplam	11.587,7	12.442,8	13.355,3	13.287,3	13.759,5	3,55	18,74

Kaynak: KKTCMB

5.2.2: LİKİT VARLIKLAR

Bankacılık sektörü likit aktiflerini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar, Merkez Bankası'ndan alacaklar ve BPP işlemlerinden alacaklar kalemlerinin toplamı, 2014 yılının ikinci çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre yüzde 5,1 artarak 3.126,5 milyon TL'den 3.285,9 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bu dönemde BPP işlemlerinden alacaklar kaleminde 141,1 milyon TL, nakit değerler kaleminde 3,5 milyon TL ve Merkez Bankası'ndan alacaklar kaleminde 59,1 milyon TL artış, bankalardan alacaklarda ise 44,3 milyon TL azalış meydana gelmiştir.

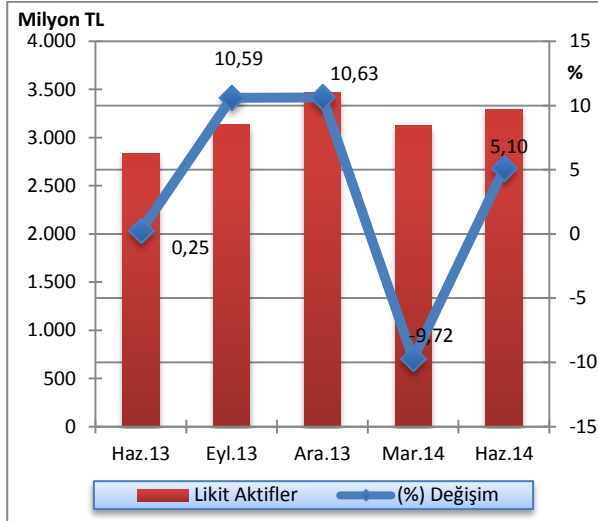
Tablo 5.8: Likit Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL)

	2013		2014		Yüzde Değişim	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2014 - 06/2014
Nakit Değerler	107,2	131,0	117,3	132,9	136,4	2,63
Merkez Bankası'ndan Alacaklar	1.289,2	1.613,9	1.773,1	1.568,0	1.627,1	3,77
BPP İşlemlerinden Alacaklar	41,5	13,7	41,4	4,5	145,6	3.135,56
Bankalardan Alacaklar	1.392,7	1.371,9	1.531,4	1.421,1	1.376,8	-3,12
Toplam	2.830,6	3.130,5	3.463,2	3.126,5	3.285,9	5,10

Kaynak: KKTÇMB

Likit aktiflerin çeyrek dönemler itibarıyla bir önceki çeyreğe göre yüzde değişiminin verildiği Grafik 5.6'dan da görüleceği üzere; 2013 yılı ikinci çeyreğinde likit aktifler 2013 ilk çeyreğine göre binde 2,5 oranında, üçüncü çeyreğinde yüzde 10,59 ve son çeyrekte ise yüzde 10,63 oranlarında artmıştır. 2014 yılının ilk çeyreğinde ise yüzde 9,72 oranında gerileme gerçekleşmiştir. 2014 Haziran itibarıyla sektörün likit aktifleri yüzde 5,1 oranında artmıştır.

Grafik 5.6: Likit Aktiflerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi

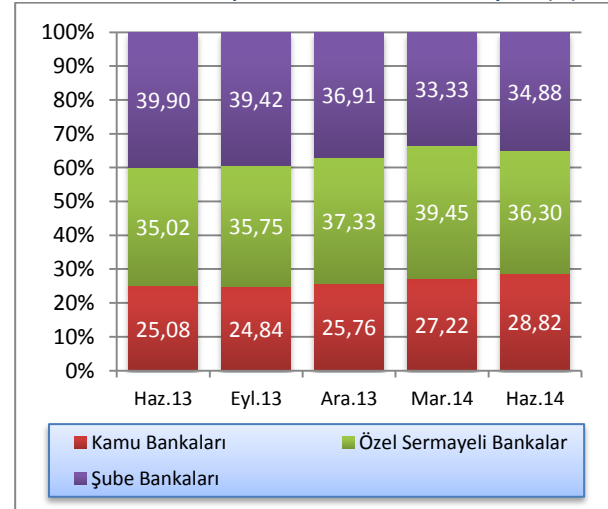

Kaynak: KKTÇMB

2013 yılı ikinci çeyrek sonunda 2.830,6 milyon TL olan likit aktifler, 2014 yılının aynı döneminde yüzde 16,08 oranında artarak 3.285,9 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Anılan dönemde, bankalardan alacaklar kalemi 1.392,7 milyon TL'den 1.376,8 milyon TL'ye gerilemiş, nakit değerler ise 107,2 milyon TL'den 136,4 milyon TL'ye, Merkez Bankası'ndan alacaklar 1.289,2 milyon TL'den 1.627,1 milyon TL'ye ve BPP işlemlerinden alacaklar kalemi ise 41,5 milyon TL'den 145,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

Sektörün likit aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımı Grafik 5.7'de gösterilmiştir. 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla, özel sermayeli bankalar grubunda gerileme, şube bankaları ve kamu bankaları gruplarında yükselme görülmüştür. Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde ise, kamu bankaları ve özel sermayeli bankalar gruplarında artış, şube bankaları grubunda azalış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.7: Banka Gruplarına Göre Likit Aktif Payları (%)

Kaynak: KKTÇMB

5.2.3: KREDİLER

Kredilerin türlerine göre dağılımı Tablo 5.9'da sunulmaktadır. 2014 yılı Haziran ayı itibarıyla 4.317,3 milyon TL olan işletme kredileri geçmiş dönemlerde olduğu gibi birinci sırada yer almaktadır. Bunu 2.686,1 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir. Haziran

2013 - Haziran 2014 döneminde işletme kredileri 3.290,8 milyon TL'den 4.317,3 milyon TL'ye, tüketici kredileri ise, 2.254,8 milyon TL'den 2.686,1 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 5.9: Kredilerin (Net) Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)

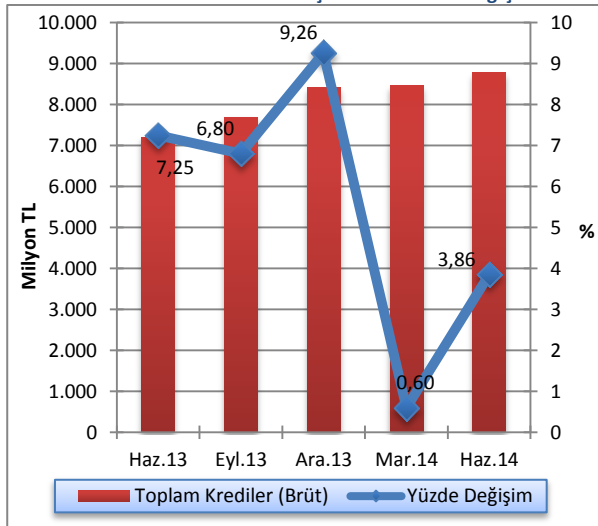
	2013			2014	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
İşletme Kredileri	3.290,8	3.501,6	3.964,7	4.192,7	4.317,3
Tüketici Kredileri	2.254,8	2.436,4	2.563,3	2.601,0	2.686,1
Kredi Kartları	208,1	210,2	217,1	208,3	219,1
İskonto ve İştira Senetleri	70,1	81,4	90,4	99,6	110,4
Diğer Yatırım Kredileri	55,2	61,2	77,2	65,4	59,8
İthalat Kredileri	43,5	32,3	15,0	6,6	16,0
Fon Kaynaklı Krediler	10,5	10,8	11,2	12,2	13,1
İhtisas Kredileri	11,7	8,0	16,7	20,2	18,5
İhracat Kredileri	9,8	8,6	8,3	6,8	2,6
KKTCMB Kaynaklı Krediler	2,5	2,6	0,0	2,4	2,3
KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	1,8	2,9	4,0	2,1	0,5
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Krediler	752,3	830,8	902,3	673,9	763,2
Toplam Krediler	6.711,1	7.186,9	7.870,2	7.891,2	8.208,9

Not: TGA dâhil değildir.

Kaynak: KKTCMB

Sektörün brüt kredileri, Grafik 5.8'den de görüleceği üzere, 2013 yılı Haziran sonu itibarıyla yüzde 7,25, Eylül 2013 itibarıyla yüzde 6,8 ve Aralık sonu itibarıyla yüzde 9,26 oranlarında artmıştır. Brüt krediler Mart 2014 itibarıyla bir önceki çeyrek döneme göre binde 6, Haziran 2014 itibarıyla ise yüzde 3,86 oranında artış göstermiştir.

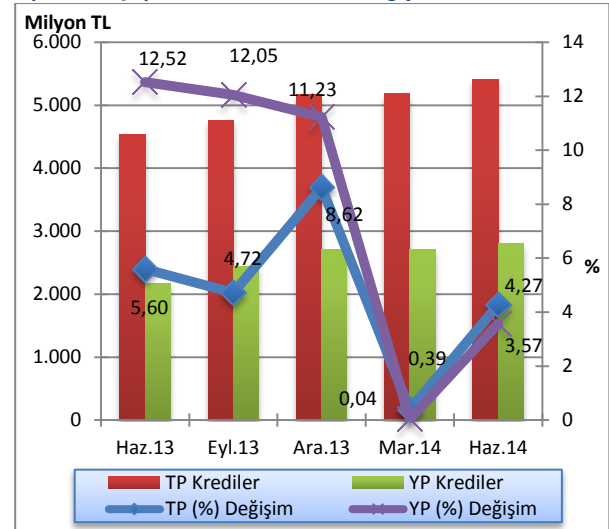
Grafik 5.8: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Yüzde Değişim

Kaynak: KKTCMB

Sektörün kredilerinin Türk Parası (TP) - Yabancı Para (YP) ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.9'da gösterilmektedir. 2014 yılının ikinci çeyreğinde kredilerin 5.404,3 milyon TL'si TP cinsinden, 2.804,6 milyon TL'si YP cinsindedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden kredilerde yüzde 4,27, YP cinsinden kredilerde yüzde 3,54 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.9: Bankacılık Sektörü Krediler (Net) TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTCMB

Sektörün brüt kredilerinin banka grupları bazında Türk Parası (TP) ve Yabancı Para (YP) ayrımı ve bu ayrımın bir önceki çeyrek döneme göre değişimi Tablo 5.10'da gösterilmektedir. 2014 yılının ikinci çeyreğinde kamu bankaları brüt kredileri, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinde binde 7,7 artmış, YP cinsinde binde

1,6 oranında azalmıştır. Özel sermayeli bankaların brüt kredileri TP cinsinde yüzde 5,91, YP cinsinde ise yüzde 6,28 artmıştır. Şube bankaları brüt kredileri söz konusu dönemde TP cinsinde yüzde 5,98, YP cinsinde yüzde 1,21 oranında yükselmiştir.

Tablo 5.10: Banka Grupları İtibarıyla Brüt Kredilerin Gelişimi (Milyon TL)

	Mart 2014			Haziran 2014			Yüzde Değişim		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
Kamu Bankalar	1.955,4	633,5	2.588,9	1.970,4	632,5	2.602,9	0,77	-0,16	0,54
Özel Sermayeli Bankalar	2.011,0	1.365,5	3.376,5	2.129,9	1.451,2	3.581,1	5,91	6,28	6,06
Şube Bankalar	1.622,8	868,0	2.490,8	1.719,8	878,5	2.598,3	5,98	1,21	4,32
Toplam Krediler	5.589,2	2.867,0	8.456,2	5.820,1	2.962,3	8.782,3	4,13	3,32	3,86

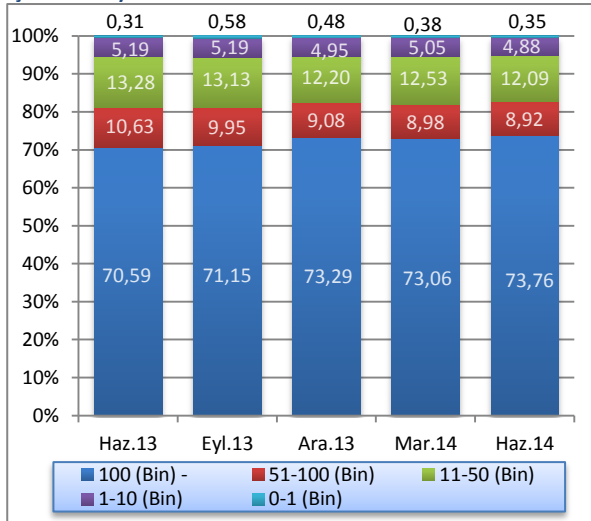
Kaynak: KKTÇMB

Sektörün kredi büyüklüklerinin toplam krediler içindeki paylarına ilişkin Grafik 5.10'a bakıldığında, 2014 ikinci çeyreği sonunda 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı 0,7 puan artarak yüzde 73,76 oranında gerçekleşmiştir.

Söz konusu dönemde, kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 12,09'luk payla 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 1-10 bin TL tutarlarındaki krediler ise, toplam kredilerin sırasıyla yüzde 8,92 ve yüzde 4,88'ini oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise, binde 35 payla bin TL'ye kadar olan krediler diliminde gerçekleşmiştir.

Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde; kredi büyüklüklerinin toplam krediler içindeki yüzdelik payı itibarıyla 100 bin TL'den büyük kredilerde ve 0-1 bin TL artış, 51-100 bin TL, 11-50 bin ve 1-10 bin TL dilimlerindeki kredilerde ise azalış olmuştur.

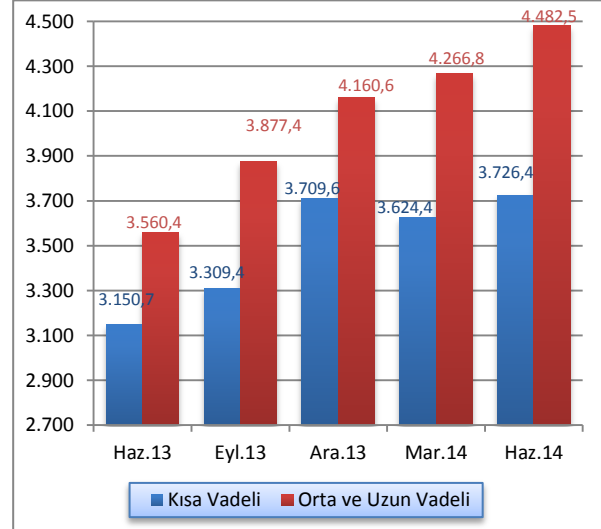
Grafik 5.10: Kredi Büyüklüklerinin Toplam Krediler İçindeki Payı

Kaynak: KKTÇMB

Grafik 5.11'den de görüleceği üzere; kısa vadeli krediler, 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki döneme göre 3.624,4 milyon TL'den 3.726,4 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu dönemde orta ve uzun vadeli krediler, 4.266,8 milyon TL'den 4.482,5 milyon TL'ye yükselmiştir. Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde kısa vadeli krediler ile orta ve uzun vadeli kredilerde sırasıyla yüzde 18,27 ve 25,9 oranlarında genişleme olmuştur.

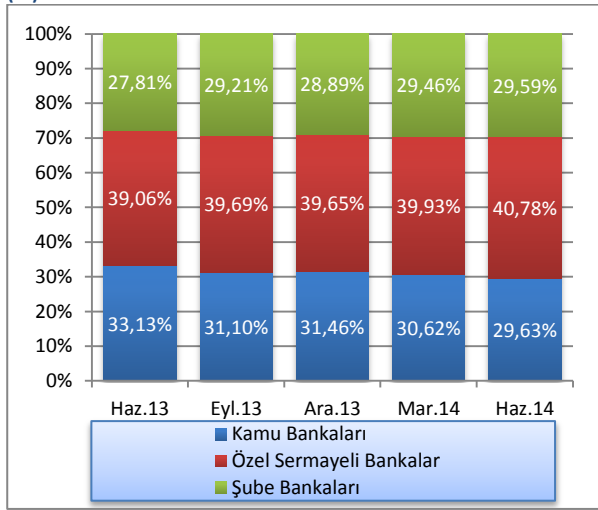
Grafik 5.11: Kredilerde (Net) Vade Yapısı (Milyon TL)

Kaynak: KKTÇMB

Sektörün brüt kredilerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.12'ye göre; 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların kullandığı kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 39,93'den yüzde 40,78 düzeyine, şube bankalarının payı yüzde 29,46'dan yüzde 29,59 düzeyine yükselmiştir. Kamu bankaları grubunun kullandığı krediler ise yüzde 30,62'den yüzde 29,63 seviyesine gerilemiştir. Haziran 2013 – Haziran 2014 döneminde kamu bankalarının kullandıkları kredilerin toplam krediler içindeki payında azalış, özel sermayeli bankalar ile şube bankalarının payında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.12: Banka Gruplarına Göre Brüt Krediler Payları (%)

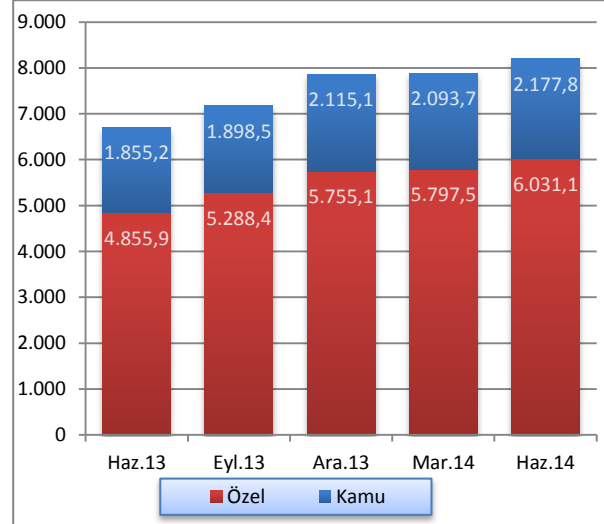

Kaynak: KKTÇMB

Kredilerin kamu ve özel sektör dağılımı Grafik 5.13'de gösterilmektedir. Haziran 2014 itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 73,47'si özel sektöre, yüzde 26,53'ü ise kamuya kullanılmıştır. Söz konusu dönemde kamu kesimi kredileri bir önceki çeyreğe göre 2.093,7 milyon TL'den 2.177,8 milyon TL'ye, özel kesim kredileri ise 5.797,5 milyon TL'den 6.031,1 milyon TL'ye yükselmiştir.

Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde kamu tarafından kullanılan kredilerin artış oranı yüzde 17,39, özel kesim kredilerinin artış oranı ise yüzde 24,2'dir.

Grafik 5.13: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)

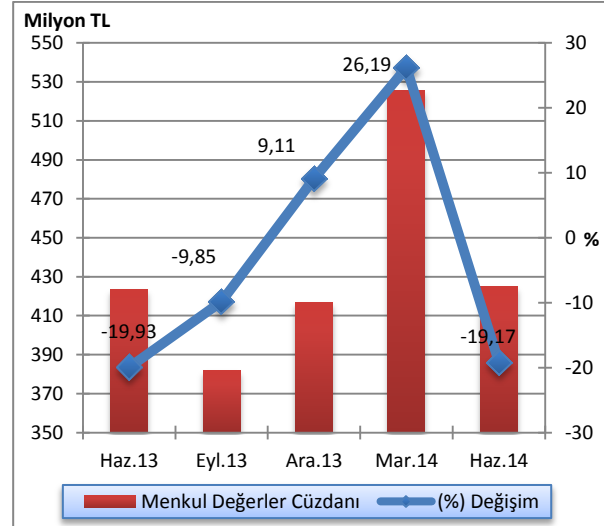

Kaynak: KKTÇMB

5.2.4: MENKUL DEĞERLER CÜZDANI

Bankacılık sektörü menkul değerler cüzdanı (MDC) çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.14'e bakıldığında; 2013 yılı Haziran sonu itibarıyla MDC yüzde 19,93, Eylül sonunda yüzde 9,85 oranlarında gerilemiş ve yılsonu itibarıyla yüzde 9,11 artış göstermiştir. 2014 Mart sonu itibarıyla menkul değerler cüzdanı 2013 yılsonuna göre yüzde 26,19 oranında artmıştır. 2014 Haziran ayı itibarıyla ise yüzde 19,17 oranında gerilemiştir.

Grafik 5.14: Menkul Değerler Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

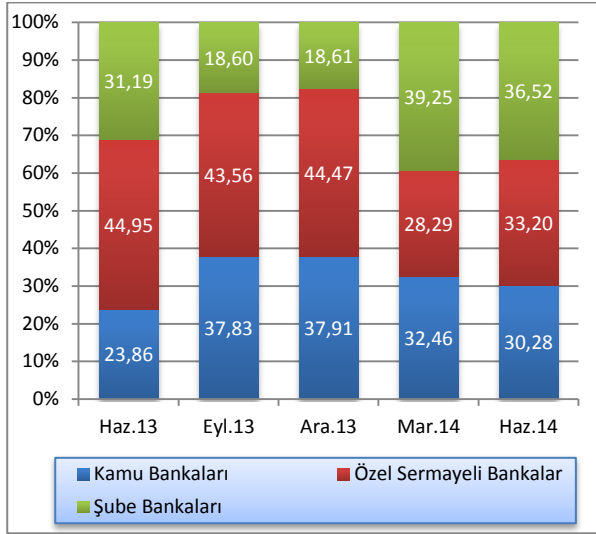

Kaynak: KKTÇMB

MDC'nin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.15'e göre; 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların toplam MDC'deki payı yüzde 28,29'dan yüzde 33,2 düzeyine yükselmiş, kamu bankalarının payı ise yüzde 32,46'dan yüzde 30,28'e gerilemiştir. Şube bankalarının MDC içindeki payı ise yüzde 39,25 seviyesinden yüzde 36,52 seviyesine inmiştir. Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde ise, kamu bankaları ve şube bankaları gruplarında artma, özel sermayeli bankalarda ise azalma olmuştur.

Grafik 5.15: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Payları (%)

Kaynak: KKTÇMB

5.2.5: MEVDUAT

Mevduatın türlerine göre gelişiminin gösterildiği Tablo 5.11'den de görüleceği üzere; sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, bir önceki çeyreğe göre yüzde 3,07 oranında artmıştır. Bir yıllık dönemde ise, yüzde 16,96 oranında artış göstermiş ve Haziran 2014 sonunda 11.037,3 milyon TL olmuştur.

Aynı tabloda 2014 Haziran sonu itibarıyla, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, en büyük payın 8.544,2 milyon TL'lik meblağ ve yüzde 77,41'lik payla tasarruf mevduatına ait olduğu gözlenmektedir. Bunu sırasıyla 1.461,2 milyon TL ve yüzde 13,24'lük payla ticari mevduat, 760,6 milyon TL ve yüzde 5,8'lik payla resmi mevduat izlemektedir. Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde; tasarruf mevduatında yüzde 16,96, ticari mevduatta yüzde 16,14, resmi mevduatta ise yüzde 26,34 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

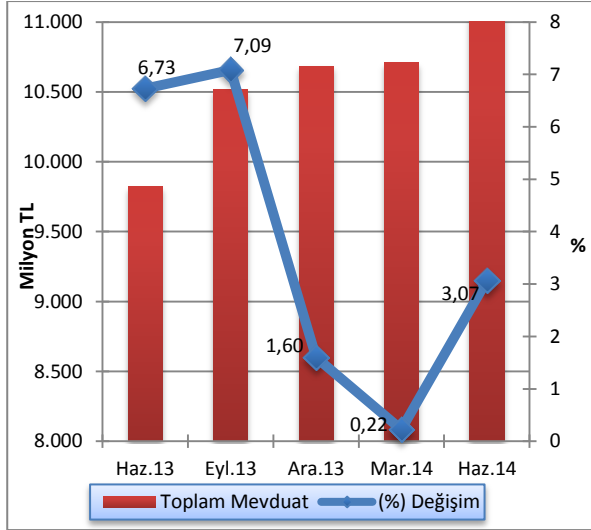
Tablo 5.11: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)

	2013			2014	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Tasarruf	7.304,9	7.633,3	8.056,6	8.225,9	8.544,2
Ticari	1.258,1	1.358,6	1.457,6	1.399,3	1.461,2
Resmi	602,0	688,0	749,1	750,0	760,6
Diğer	271,5	387,1	421,8	333,7	271,3
Toplam Mevduat	9.436,5	10.067,0	10.685,1	10.708,9	11.037,3
Bankalara Borçlar	384,6	450,1	638,5	604,6	596,5
Bankalara Borçlar dahil Toplam Mevduat	9.821,1	10.517,1	11.323,6	11.313,5	11.633,8

Kaynak: KKTÇMB

Sektördeki toplam mevduat gelişiminin gösterildiği Grafik 5.16'ya göre; 2013 yılı ikinci çeyreğinde mevduatta yüzde 6,73, üçüncü çeyreğinde yüzde 7,09 ve son çeyrekte yüzde 1,6 oranlarında genişleme olmuştur. Toplam mevduat, 2014 yılının birinci çeyreğinde binde 2,2, ikinci çeyreğinde ise yüzde 3,07 oranlarında artmıştır.

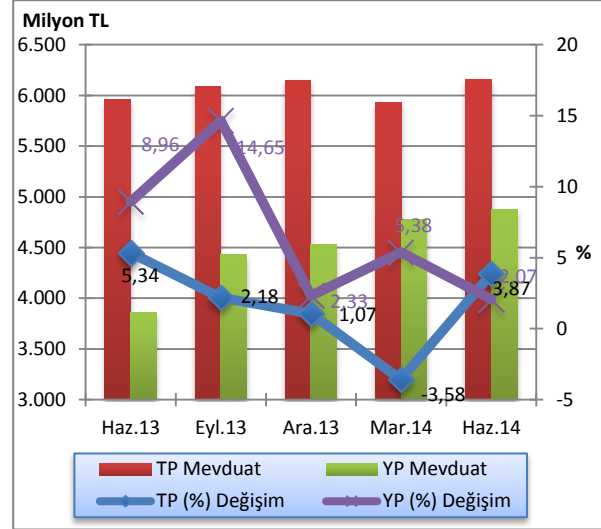
Grafik 5.16: Mevduatın Gelişimi ve Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının TP - YP ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.17'de verilmektedir. 2014 yılının ikinci çeyreğinde mevduatın 6.162,2 milyon TL'sinin TP cinsinden, 4.875,1 milyon TL'sinin ise YP cinsinden oluştuğu gözlemlenmektedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden mevduatta yüzde 3,87, YP cinsinden mevduatta ise yüzde 2,07 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.17: Mevduatın TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının banka grupları bazında TP-YP ayrımı ve bu ayrımın bir önceki çeyrek döneme göre değişimi Tablo 5.12'de gösterilmektedir. Haziran 2014 sonunda bir önceki çeyrek döneme göre kamu bankalarının TP mevduatı yüzde 2,51, YP mevduatı ise yüzde 3,22 artmıştır. Özel sermayeli bankaların TP mevduatında yüzde 4,6, YP mevduatında yüzde 1,32 oranında artış olmuştur. Aynı dönemde şube bankalarının TP mevduatında yüzde 6,69, YP mevduatında ise yüzde 2,42 oranında artış gerçekleşmiştir.

2014 yılı ikinci çeyreği itibarıyla bir önceki çeyreğe göre sektör toplam mevduatındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde, kamu bankalarında yüzde 2,75, özel sermayeli bankalarda yüzde 2,92 ve şube bankalarında yüzde 4,69 oranlarında artış görülmektedir.

Tablo 5.12: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)

	2013						2014				Yüzde Değişim					
	Haziran		Eylül		Aralık		Mart		Haziran		03/2014-06/2014		06/2013-06/2014			
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	Top.	TP	YP	Top.
Kamu Bankaları	2142,1	839,2	2.174,3	964,3	2.195,0	1.005,7	2.128,9	1.065,4	2.182,4	1.099,7	2,51	3,22	2,75	1,88	31,04	10,09
Özel Sermayeli Bankalar	2.214,2	1.737,0	2.233,4	2.006,1	2.297,5	2.201,6	2.215,0	2.331,1	2.316,9	2.361,9	4,60	1,32	2,92	4,64	35,98	18,41
Şube Bankaları	1.601,5	1.287,1	1.680,0	1.459,0	1.660,1	1.325,1	1.558,6	1.379,9	1.662,9	1.413,3	6,69	2,42	4,69	3,83	9,80	6,49
Toplam Mevduat	5.957,8	3.863,3	6.087,7	4.429,4	6.152,7	4.532,4	5.932,5	4.776,4	6.162,2	4.875,1	3,87	2,07	3,07	3,43	26,19	12,38

Kaynak: KTCMB

Sektör mevduatındaki vade yoğunluğu, önceki dönemlerde olduğu gibi, yüzde 57,92'lik oranla bir ay vadeli mevduattadır. Bir ay vadeli mevduatı yüzde 15,58 oranla üç ay vadeli, yüzde 12,56 oranla vadesiz, yüzde 10,45'lik oranla bir yıl ve yüzde 3,49'luk oranla 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Mevduatın vade dağılımı bir önceki çeyrek dönemle kıyaslandığında, vadesiz ve 1 ay vadeli mevduatta sırasıyla 0,45 ve 0,37 puan artma, 3 ay, 6 ay ve 1 yıl

vadeli mevduatlarda sırasıyla 0,31, 0,16 ve 0,35 puan azalma görülmüştür.

Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde vadesiz mevduatta 3,45 puan azalma olmuş, 1 ay, 3 ay, 6 ay ve 1 yıl vadeli mevduatlar ise sırasıyla 0,84, 1,63, 0,81 ve 0,17 puan artmıştır.

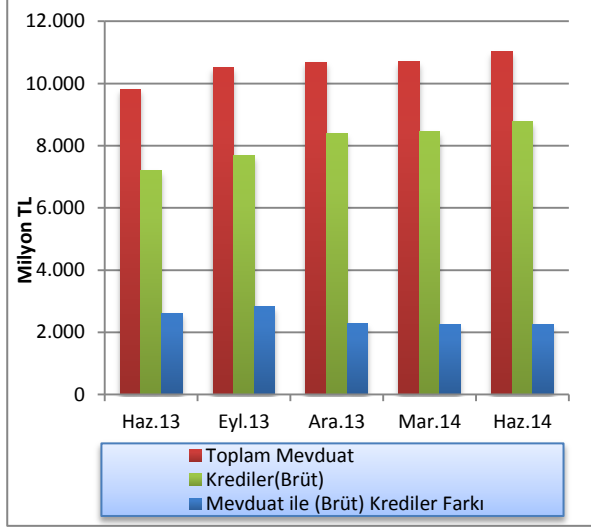
Tablo 5.13: Mevduatın Vade Dağılımı (%)

	2013				2014		Değişim (Puan)	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2014-06/2014	06/2013-06/2014	
Vadesiz	16,01	16,20	12,71	12,11	12,56	0,45	-3,45	
1 Ay Vadeli	57,08	55,09	57,43	57,55	57,92	0,37	0,84	
3 Ay Vadeli	13,95	15,12	15,25	15,89	15,58	-0,31	1,63	
6 Ay Vadeli	2,68	3,02	3,37	3,65	3,49	-0,16	0,81	
1 Yıl Vadeli	10,28	10,57	11,24	10,80	10,45	-0,35	0,17	
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00			

Kaynak: KTCMB

Toplam mevduat ile brüt krediler arasında Mart 2014 sonunda 2.252,7 milyon TL olan fark, 2014 Haziran ayında 2,3 milyon TL artmış ve 2.255 milyon TL'ye yükselmiştir (Grafik 5.18).

Grafik 5.18: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark

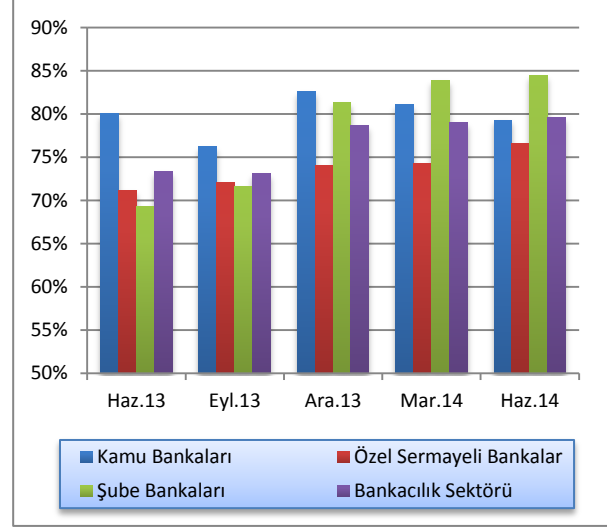

Kaynak: KKTÇMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan kredilerin toplam mevduata oranı, Mart 2014 sonunda yüzde 78,96 oranında gerçekleşmiş ve Haziran 2014 sonunda yüzde 79,57 seviyesine yükselmiştir. Kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 6,22 puan artmıştır.

Mevduatın kredilere dönüşüm oranı bankalar bazında incelendiği zaman, şube bankaları yüzde 84,46 ile birinci sırada yer almaktadır. Şube bankalarını yüzde 79,31 oranla kamu bankaları takip etmektedir. Özel sermayeli bankalar ise yüzde 76,54 dönüşüm oranına sahiptir (Grafik 5.19).

Grafik 5.19: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTÇMB

5.2.6: ÖZKAYNAKLAR

Sektörün istikrarı ve sağlıklı gelişmesi açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre yüzde 3,44 oranında artarak 2014 yılının ikinci çeyreği sonunda 1.391,1 milyon TL düzeyine gelmiştir.

Özkaynaklar Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde ise yüzde 11,31 oranında artış göstermiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 53,7 milyon TL, yedek akçeler 49,8 milyon TL artmıştır.

Tablo 5.14: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

	2013			2014	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Ödenmiş Sermaye	731,4	735,0	738,1	741,1	785,1
Yedek Akçeler	210,2	210,2	210,8	222,5	260,0
Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu	3,5	3,5	3,7	1,4	1,4
Menkul Değerler Değer Artış Fonu	9,5	9,6	9,6	11,8	13,5
Dönem Kârı (Zararı)	108,2	167,6	215,3	63,1	117,8
Geçmiş Yıllar Kârı (Zararı)	186,9	184,5	183,8	304,9	213,3
Toplam	1.249,7	1.310,4	1.361,3	1.344,8	1.391,1

Kaynak: KKTÇMB

5.2.7: PARA ARZI

En dar tanımlı para arzı M1, Mart 2014 dönemine göre Haziran 2014 sonunda yüzde 5,01 oranında artarak 2.049,8 milyon TL seviyesinden 2.152,4 milyon TL'ye yükselmiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde yüzde 21,79 oranında artış olmuştur.

Mart 2014 sonunda 10.794,4 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2014 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 3,12 oranında artarak 11.130,9 milyon TL'ye yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde yüzde 17,07 oranında artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, yüzde 3,06 artarak 11.601,9 milyon TL'den 11.957,3 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M3'te bir önceki yılın aynı dönemine göre meydana gelen artış oranı yüzde 17,45'tir.

Tablo 5.15: Para Arzı Verileri (Milyon TL)

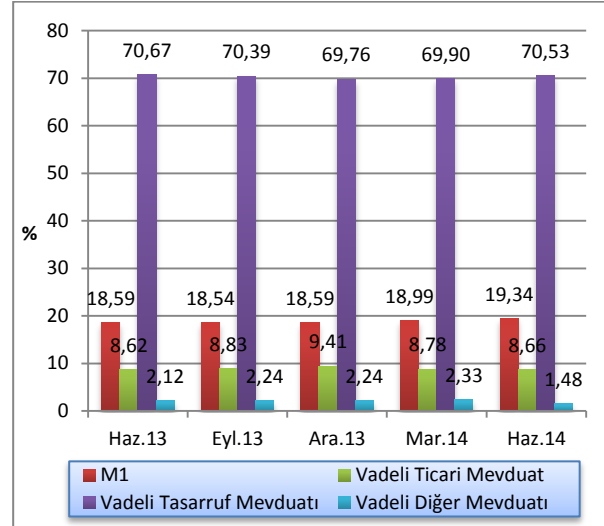
Yıllar	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009		1.152,2	28,25	6.193,4	16,99	6.842,3	15,94
2010		1.174,0	1,89	6.592,6	6,45	7.292,8	6,58
2011		1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.446,0	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91
	IV	1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22
2013	I	1.690,9	1,79	8.958,1	2,19	9.608,9	0,25
	II	1.767,3	4,52	9.507,6	6,13	10.177,6	5,92
	III	1.853,2	4,86	9.994,6	5,12	10.787,2	5,99
	IV	1.963,4	5,95	10.562,0	5,68	11.345,1	5,17
2014	I	2.049,8	4,40	10.794,4	2,20	11.601,9	2,26
	II	2.152,4	5,01	11.130,9	3,12	11.957,3	3,06

Kaynak: KKTCCMB

M2 para arzının yapısına ilişkin bilgi verilen Grafik 5.20'ye bakıldığında, önceki dönemlerde olduğu gibi, Haziran 2014 itibarıyla en büyük payın yüzde 70,53 oranla vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla, yüzde 19,34'lük payla M1, yüzde 8,66 ile vadeli ticari mevduat ve yüzde 1,48'lik oranla vadeli diğer mevduat izlemektedir.

M2'nin yapısı içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı, Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde 0,14 puan azalarak yüzde 70,53'e gerilemiştir. Söz konusu dönemde, M2'nin diğer alt bileşenlerinden M1 yüzde 18,59'dan yüzde 19,34'e, vadeli ticari mevduat yüzde 8,62'den yüzde 8,66'ya yükselmiş, vadeli diğer mevduat ise yüzde 2,12'den yüzde 1,48'e gerilemiştir.

Grafik 5.20: M2'nin Yapısı

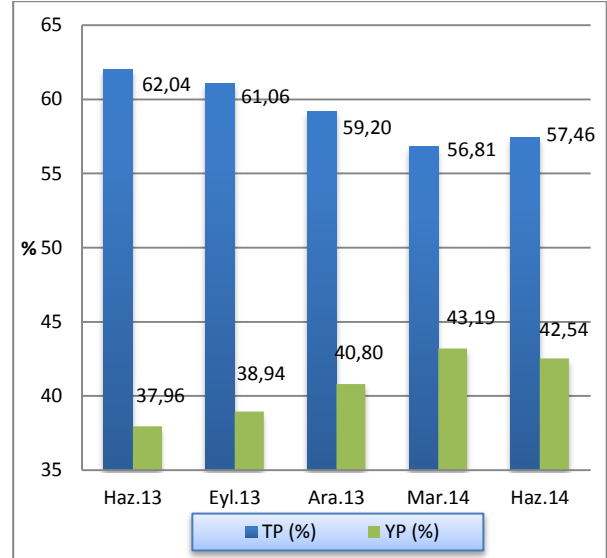
Kaynak: KKTCCMB

M3 tanımlı para arzının TP-YP yüzde dağılımı Haziran 2014 itibarıyla incelendiğinde, TP mevduatın M3 içindeki payının yüzde 57,46, YP mevduatın ise yüzde 42,54 oranında olduğu görülmektedir. Bu oranlar Mart 2014 sonunda TP'de yüzde 56,81, YP'de ise yüzde 43,19 seviyesinde idi.

5.3: BANKALARARASI PARA PİYASASI GENEL GÖRÜNÜM

2014 yılı birinci çeyrek ve ikinci çeyrek içerisinde para cinslerine göre gerçekleşen işlemlerin hacmi ve adedi tablo 5.16'da detaylı olarak verilmektedir. 2014 yılı ikinci çeyrek itibarıyla TL'de 597 işlem gerçekleşirken, dolarda 200, avroda 283 ve sterlinde 394 adet gerçekleşen işlem bulunmaktadır. Söz konusu dönemde, TP cinsinden 843 milyon TL işlem gerçekleşirken, YP cinsinden dolarda 135,1 milyon \$, avroda 220 milyon € ve sterlinde 512 milyon £ miktarında işlem gerçekleşmiştir.

Grafik 5.21: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı

Kaynak: KKTCCMB

Tablo 5.16: Gerçekleşen İşlem Hacmi ve Adedi

(x1.000)	TL		\$		€		£	
	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim
2014 Q1	189	183.000	30	20.650	8	5.500	-	-
Oca	59	57.500	9	6.450	3	2.000	-	-
Şub	62	60.500	12	8.100	3	2.000	-	-
Mar	68	65.000	9	6.100	2	1.500	-	-
2014 Q2	597	843.000	200	135.100	283	220.000	394	512.000
Nis	188	208.000	80	55.600	101	75.500	100	75.500
May	202	232.000	64	44.000	104	83.500	169	161.500
Haz	207	403.000	56	35.500	78	61.000	125	275.000

Kaynak: KKTCCMB

2014 yılı ikinci çeyrekte gerçekleşen işlemlerin hacim dağılımlarına baktığımızda, TL'de yüzde 74,56, dolarda yüzde 75,5 ve avroda yüzde 99,09 oranlarında gecelik vade ilgi görürken, sterlinde sadece gecelik vadede işlem gerçekleşmiştir. Bir haftalık vadede ise dolarda

yüzde 0,74 oranında işlem görülmüştür. Bir ay vadeli işlemlerin hacim dağılımlarına baktığımızda, TL'de yüzde 25,44, dolarda yüzde 23,76 ve avroda yüzde 0,91 oranlarında aylık vade ilgi görmüştür.

Tablo 5.17: Gerçekleşen İşlem Hacmi

	TL		\$		€		£	
	Hacim	(%)	Hacim	(%)	Hacim	(%)	Hacim	(%)
2014 Q1	183.000		20.650		5.500			
1W	1.000	0,55%						
1M	182.000	99,45%	20.650	100,00%	5.500	100,00%		
2014 Q2	843.000		135.100		220.000		512.000	
O/N	628.500	74,56%	102.000	75,50%	218.000	99,09%	512.000	100,00%
1W			1.000	0,74%				
1M	214.500	25,44%	32.100	23,76%	2.000	0,91%		

Kaynak: KKTOMB

2014 yılı birinci ve ikinci çeyrekte gerçekleşen işlemlerin vadelerine göre ağırlıklı ortalama faiz oranları Tablo 5.18’de yer almaktadır.

Gerçekleşen gecelik vadeli işlemlerde ortalama faiz oranları TL’de yüzde 8,23, dolarda yüzde 0,5, avroda

yüzde 1 ve sterlinde yüzde 0,75’tir. 1 hafta vadeli işlemlerde dolarda ortalama faiz oranı yüzde 0,75 iken, 1 ay vadeli işlemlerin ortalama faiz oranları ise TL’de yüzde 9,39, dolarda yüzde 1,38 ve avroda yüzde 1,75’dir.

Tablo 5.18: Ortalama Faiz Oranları

	TL				₺				€			£	
	O/N	1W	1M	Toplam	O/N	1W	1M	Toplam	O/N	1M	Toplam	O/N	Toplam
2014 Q1	-	6,75%	7,90%	7,89%	-	-	0,53%	0,53%	-	1,86%	1,86%	-	-
2014 Q2	8,23%	-	9,39%	8,53%	0,50%	0,75%	1,38%	0,71%	1,00%	1,75%	1,01%	0,75%	0,75%

Kaynak: KKTOMB

5.4: BANKACILIK DIŞI FİNANS SEKTÖRÜ

5.4.1: ULUSLARARASI BANKACILIK BİRİMLERİ (UBB)

2014 yılı Haziran ayı sonunda UBB’nin aktif büyüklüğü 2013 yılsonuna göre yüzde 1 azalarak 591,8 milyon dolara gerilemiştir. Aralık 2013 sonuna göre likit aktifler yüzde 161,23 oranında artarak 182,6 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. Diğer aktifler yüzde 20,21 oranında artarak 11,3 milyon dolar düzeyine yükselmiş, brüt krediler ise yüzde 23,26’lık azalışla 397,9 milyon dolara gerilemiştir.

Aralık 2013 – Haziran 2014 döneminde, mevduat yüzde 4,18 oranında artarak 434,1 milyon dolara yükselmiştir. Bankalara borçlar kalemi söz konusu dönemde yüzde 16,47 oranında azalarak 100,9 milyon

dolara gerilemiştir. Özkaynaklar yüzde 5,84’lük artışla 43,5 milyon dolar olurken, diğer pasifler yüzde 30,73 oranında azalarak 13,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.199: Uluslararası Bankacılık Birimleri Konsolide Bilançosu (Milyon \$)

	2012	2013	Haziran 2014	Yüzde Değişim
Likit Aktifler	241,3	69,9	182,6	161,23
Krediler (Brüt)	780,6	518,5	397,9	-23,26
Diğer Aktifler	17,9	9,4	11,3	20,21
Aktif/Pasif	1.039,8	597,8	591,8	-1,00
Mevduat	800,8	416,7	434,1	4,18
Bankalara Borçlar	179,2	120,8	100,9	-16,47
Özkaynaklar	44,2	41,1	43,5	5,84
Diğer Pasifler	15,6	19,2	13,3	-30,73

Kaynak: KKTOMB

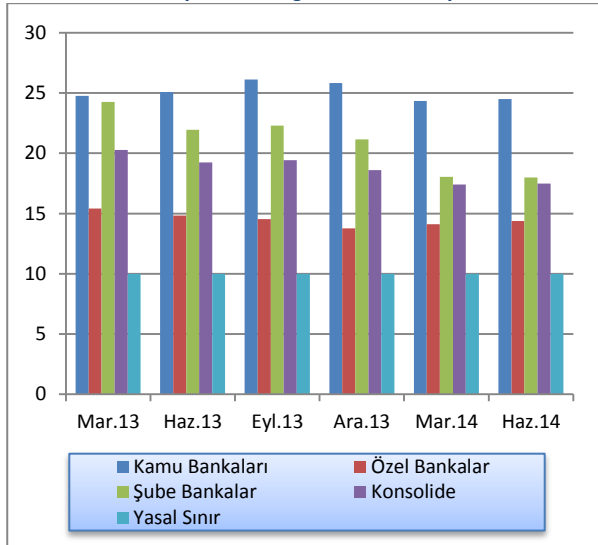
6: FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

6.1: SERMAYE YETERLİLİĞİ

2014 yılının ikinci çeyreğinde sektörün sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki çeyreğe göre 0,08 puan artmış ve yüzde 10 olan yasal sınırın oldukça üzerinde, yüzde 17,48 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılı ikinci çeyreğinde ise SYSR oranı yüzde 19,25 idi.

Haziran 2014 itibarıyla banka grupları bazında SYSR, kamu bankalarında yüzde 24,49, özel bankalarda yüzde 14,38 ve şube bankalarında yüzde 18 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki dönemde bu oranlar sırasıyla, yüzde 24,34, 14,11 ve 18,04 seviyesinde idi. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında kamu bankalarında SYSR 0,58, özel bankalarda 0,44 ve şube bankalarında 3,94 puan azalmıştır.

Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu

Kaynak: KKTCMB

Tablo 6.1'den de görüleceği üzere, sektörün risk ağırlıklı varlıkları, Haziran 2014 sonunda bir önceki dönemle kıyaslandığında, yüzde 50 risk ağırlığı taşıyan varlıklarda yüzde 5,87, yüzde 100 risk ağırlığı taşıyan varlıklarda yüzde 4,50 oranlarında artış olmuştur. Aynı dönemde yüzde 0 risk ağırlığı taşıyan varlıklar yüzde 0,74, yüzde 20 risk ağırlığı taşıyan varlıklar yüzde 5,43 oranlarında azalmıştır. İlgili dönemde piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir önceki döneme göre 21,7 milyon TL azalarak 1.551,4 milyon TL'ye gerilemiştir.

Tablo 6.1 Risk Ağırlıklı Varlıklar

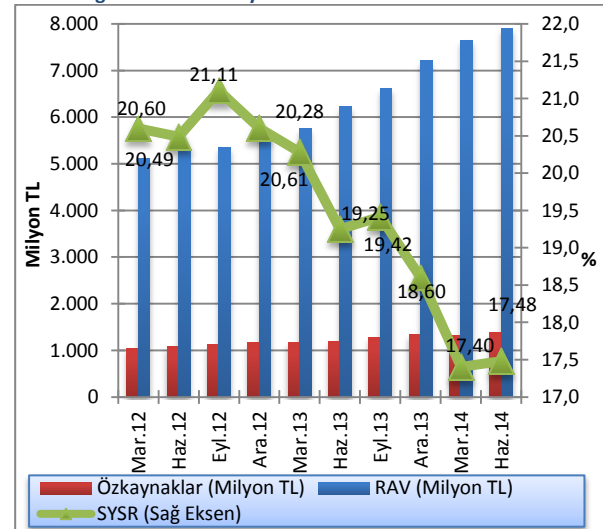
	Haz. 2013	Eyl. 2013	Ara. 2013	Mar. 2014	Haz. 2014	Yüzde Değişim (03/14-06/14)
% 0	5.418,4	5.735,6	6.068,8	6.245,3	6.199,2	-0,74
% 20	1.637,7	1.629,7	1.738,6	1.009,6	954,8	-5,43
% 50	1.690,1	1.872,2	2.031,0	2.119,3	2.243,7	5,87
% 100	3.617,7	3.891,6	4.238,0	4.814,2	5.031,1	4,50
Piyasa Riski + Operasyonel Risk	1.439,6	1.472,5	1.620,6	1.573,1	1.551,4	-1,38

Kaynak: KKTCMB

Grafik 6.2'de risk ağırlıklı varlıkların ağırlıklandırılmış toplamları ile özkaynaklar üzerinden yapılan değerlendirme yer almaktadır. 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, risk ağırlıklı varlıklarda yüzde 3,2 oranında ve 246,4 bin TL, özkaynaklarda ise 49 bin TL artış olmuştur. Mart 2014 itibarıyla yüzde 17,4 olan sektörün SYSR'si, Mart 2014 itibarıyla yüzde 17,48 seviyesine yükselmiştir. Bir önceki çeyrek sonunda 7.648,9 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıkların ağırlıklandırılmış toplamı, Haziran 2014 sonunda 7.895,3 milyon TL olmuş, ilgili dönemde özkaynaklar 1.331,2 milyon TL'den 1.380,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Sektörün özkaynakları ve risk ağırlıklı varlıkları önceki yılın aynı dönemine göre; sırasıyla yüzde 15,09 (181 milyon TL) ve yüzde 26,73 (1.665,4 milyon TL) artmıştır.

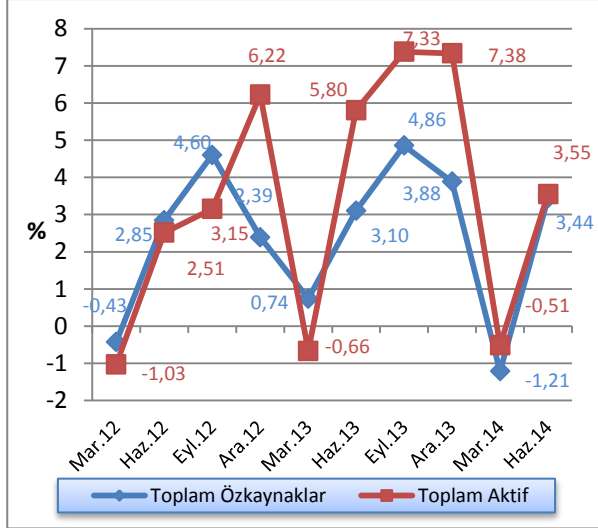
Grafik 6.2: Özkaynaklar, Risk Ağırlıklı Varlıklar ve Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu

Not: Özkaynaklar, KKTC Bankalar Yasası, Madde 33 Altındaki Tebliğ'in 3. maddesine göre hesaplanmıştır. Kaynak: KKTCMB

Toplam özkaynaklar ve aktiflerin bir önceki çeyrek döneme göre yüzdelerik değışimlerini gösteren Grafik 6.3'te de görüldüğü üzere, Haziran 2014 sonu itibarıyla toplam aktifler yüzde 3,55, toplam özkaynaklar yüzde 3,44 artış göstermiştir. Toplam aktifler ve özkaynaklar önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla yüzde 18,74 ve yüzde 11,31 oranlarında artış göstermiştir.

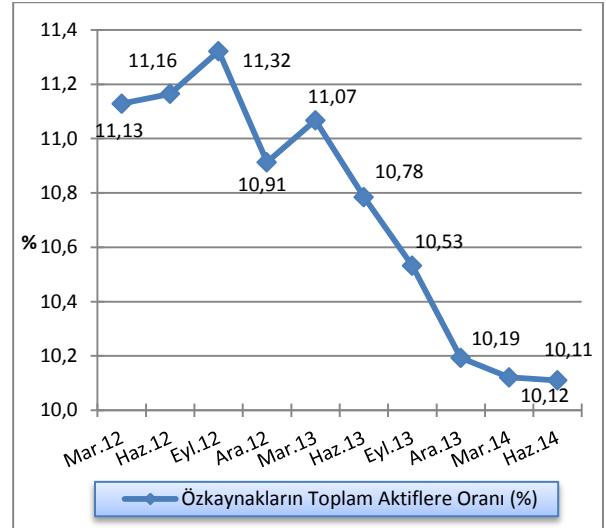
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktifler

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektöründeki toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı, Haziran 2012'de yüzde 11,16 seviyesinde gerçekleşmiştir (Grafik 6.4). 2013 yılının ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 10,78 olan özkaynakların aktiflere oranı, Eylül 2013'de yüzde 10,53'e, 2013 yılsonu itibarıyla da yüzde 10,19 seviyesine gerilemiştir. 2014 yılında da azalış trendini sürdüren özkaynakların toplam aktiflere oranı, Mart 2014'de yüzde 10,12, Haziran 2014'de yüzde 10,11 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum toplam aktiflerin artış hızının özkaynakların artış hızından daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır.

Grafik 6.4: Bankacılık Sektörü Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı

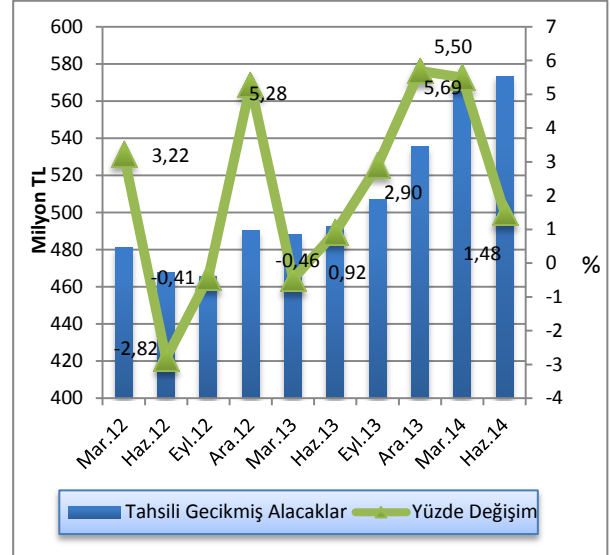

Kaynak: KKTCMB

6.2: TAHSİLİ GECİKMiŞ ALACAKLAR

Tahsili gecikmiş alacakların çeyrek dönemler bazında gelişimi Grafik 6.5'de gösterilmektedir. Mart 2014 sonu itibarıyla 565 milyon TL olan sektörün toplam tahsili gecikmiş alacakları, Haziran 2014 sonunda yüzde 1,48 artarak 573,4 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında 80,9 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi

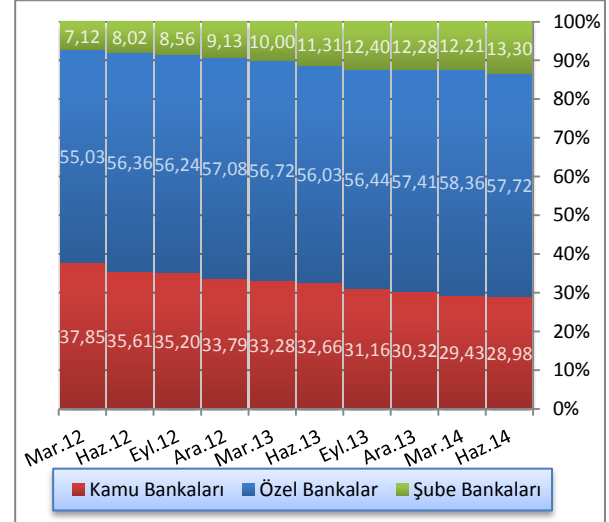

Kaynak: KKTCMB

TGA'nın banka gruplarına göre dağılımının verildiği Grafik 6.6'ya bakıldığında; 2014 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla şube bankaların toplam TGA içindeki paylarında artış, kamu bankaları ile özel bankaların paylarında azalış olduğu görülmektedir. Buna göre, Mart 2014 - Haziran 2014 döneminde kamu bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 29,43'den yüzde 28,98'e, özel sermayeli bankaların payı yüzde 58,36'dan yüzde 57,72'ye gerilerken, şube bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 12,21'den yüzde 13,30'a yükselmiştir. Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde kamu bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 32,66'dan yüzde 28,98'e gerilemiş, özel sermayeli bankaların yüzde 56,03'den yüzde 57,72'ye, şube bankalarının payı yüzde 11,31'den yüzde 13,3'e yükselmiştir.

Tablo 6.2'den de görülebileceği üzere, 2014 yılı ikinci çeyreğinde, toplam aktifler 13.759,5 milyon TL, toplam brüt krediler 8.782,3 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiş, tahsili gecikmiş alacaklar 573,4 milyon TL ve özel karşılıklar 352,2 milyon TL olmuştur. Banka grupları bazında incelendiğinde, Haziran 2014 itibarıyla kamu bankalarında toplam aktifler 4.003,4 milyon TL, toplam brüt krediler 2.602,9 milyon TL, tahsili gecikmiş alacaklar 166,2 milyon TL ve özel karşılıklar ise 114,8

Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı

Kaynak: KKTCCMB

milyon TL seviyesindedir. Özel bankalarda toplam aktifler 5.567,9 milyon TL, toplam brüt krediler 3.581,1 milyon TL, tahsili gecikmiş alacaklar 331 milyon TL ve özel karşılıklar 174,1 milyon TL düzeyindedir. Şube bankalarında ise toplam aktifler 4.188,2 milyon TL, toplam brüt krediler 2.598,3 milyon TL, tahsili gecikmiş alacaklar 76,2 milyon TL ve özel karşılıklar 63,4 milyon TL seviyesindedir.

Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre TGA'lar, Özel Karşılıklar, Toplam Aktifler ve Brüt Krediler Gelişimi (Milyon TL)

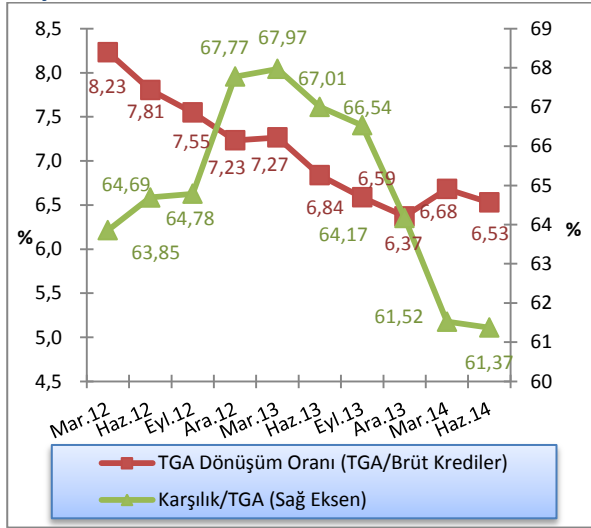
	Toplam Aktifler			Toplam Brüt Krediler			TGA			Özel Karşılıklar		
	Ara.13	Mar.14	Haz.14	Ara.13	Mar.14	Haz.14	Ara.13	Mar.14	Haz.14	Ara.13	Mar.14	Haz.14
Kamu Bankaları	3.888,3	3.874,7	4.003,4	2.644,8	2.588,9	2.602,9	162,4	166,3	166,2	116,8	116,0	114,8
Özel Sermayeli Bankalar	5.424,9	5.403,5	5.567,9	3.332,5	3.376,4	3.581,1	307,5	329,7	331,0	172,4	174,1	174,1
Şube Bankaları	4.042,1	4.009,1	4.188,2	2.428,5	2.490,9	2.598,3	65,7	69,0	76,2	54,5	57,5	63,4
Toplam	13.355,3	13.287,3	13.759,5	8.405,8	8.456,2	8.782,3	535,6	565,0	573,4	343,7	347,6	351,9

Kaynak: KKTCCMB

Mart 2014’de yüzde 6,68 olan TGA dönüşüm oranı, Haziran 2014 sonunda yüzde 6,53 seviyesine gerilemiştir.

TGA için ayrılan karşılıkların toplam TGA’ya oranı, Mart 2014 itibarıyla yüzde 61,52 iken, Haziran 2014’de 0,15 puan azalmış ve yüzde 61,37’ye gerilemiştir. Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde TGA için ayrılan karşılıkların toplam TGA’ya oranı 5,64 puan azalmıştır.

Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı, Karşılık/Brüt Kredi ve Karşılık/TGA

Kaynak: KKTÇMB

Mart 2014 sonunda yüzde 1,8 olan sektör aktif kârlılığı, 2014 yılı ikinci çeyrekte yüzde 1,74’e, yüzde 16,99 olan özkaynak kârlılığı yüzde 16,69’a, yüzde 3,8 düzeyinde olan net faiz marjı ise yüzde 3,75’e gerilemiştir.

Tablo 6.3 : Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları

Açıklama	2013			2014	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Aktif Kârlılığı¹	1,69	1,75	1,83	1,80	1,74
Özkaynak Kârlılığı²	15,17	15,93	16,90	16,99	16,69
Net Faiz Marjı³	3,92	3,90	3,80	3,80	3,75

1 Aktif Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Aktif

2 Özkaynak Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Özkaynak

3 (Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı+TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Kaynak: KKTÇMB

6.3: FİNANSAL SAĞLAMLIK ENDEKSİ

Bankacılık sektörünün finansal sağlamlığını, konsolide riskini ve kırılganlıklarını izlemek amacıyla oluşturulan Finansal Sağlamlık Endeksi (FSE), bu sektördeki risk ve kırılganlıkları en iyi yansıtacak rasyoların kullanılması sonucunda ayrı ayrı oluşturulan aktif kalitesi, likidite, kârlılık ve sermaye yeterliliği alt endekslerinin ortalamalarının alınmasıyla elde edilmektedir.

KKTC bankacılık sektörünün sağlamlığını, risklerini ve kırılganlıklarını ortaya koyabilmek amacıyla Bankamızca hazırlanan bu endeksin sonuçları, sektörün gidişatına dair bir yol gösterici olarak algılanmalıdır.

FSE, sektör ve KKTC ekonomisi ile ilgili yapılan analiz ve yorumlara ışık tutması amacıyla yayınlanmaktadır. Sadece bu endekse bakılarak sektörle ilgili olumlu ya da olumsuz yargı ve sonuçlara ulaşılması yanıltıcı olabilir.

FSE'nin elde edilmesi için oluşturulan alt endekslere ulaşılırken rasyolar, önceden belirlenen ağırlıklara göre kullanılmaktadır. Bu alt endeksler ve kullanılan rasyoların ağırlıkları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 6.4: Finansal Sağlamlık Endeksi Değişkenleri

	Finansal Sağlamlık Göstergeleri	Endekse Etkinin Yönü	Ağırlık
Aktif Kalitesi	Brüt Takipteki Alacaklar / Brüt Kredi	Negatif	0,33
	Net Takipteki Alacaklar / Özkaynaklar	Negatif	0,33
	Duran Aktifler ¹ / Toplam Aktifler	Negatif	0,33
Likidite	Likit Aktifler ² / Toplam Aktifler	Pozitif	1,00
Kârlılık	Net Kâr / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	Net Kâr / Özkaynaklar	Pozitif	0,50
Sermaye Yeterliliği	Serbest Sermaye ³ / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	SYSR	Pozitif	0,50

¹ Duran Aktifler; iştirak, bağlı ortaklık, elden çıkarılacak kıymetler, sabit kıymetler ve net takipteki alacaklar toplamından oluşmaktadır.

² Likit Aktifler; nakit değerler, Merkez Bankası, BPP işlemlerinden alacaklar, bankalar ve ters repo işlemlerinden alacaklar toplamından oluşmaktadır.

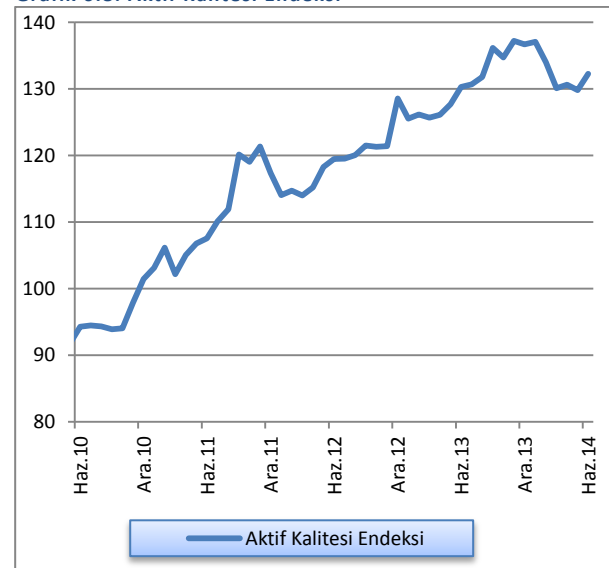
³ Serbest sermaye, özkaynak tutarından duran aktiflerin çıkarılmasıyla hesaplanmaktadır.

Finansal Sağlamlık Endeksini oluşturan alt endeksler aşağıda sırası ile irdelenmiştir.

6.3.1: AKTİF KALİTESİ ENDEKSİ

Aktif kalitesi endeksi 2011 yılı dördüncü çeyreğinde ve 2012 yılı birinci çeyreğinde gerilemiştir. 2012 yılı ikinci çeyreği içinde artışa geçen endeks, Haziran ayı itibarıyla 119,46 seviyesine ulaşmıştır. 2012 yılı üçüncü çeyrekte 121,53 olan aktif kalitesi endeksi, dördüncü çeyrekte 128,56 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılı ilk çeyreğinde 125,69 seviyesine gerilemiş, ikinci çeyrekte ise 130,29 seviyesine yükselmiştir. Eylül 2013 itibarıyla 136,16, Aralık 2013 itibarıyla ise 136,71 seviyesindedir. 2014 yılı birinci çeyreğinde azalışa geçen endeks Mart 2014 itibarıyla 130,13 seviyesine gerilemiş, 2014 yılı ikinci çeyreğinde hafif bir toparlanma ile 132,29'a yükselmiştir. Aktif kalitesi endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektöründe gerek duran aktiflerin toplam aktifler içindeki payı, gerekse takibe dönüşüm oranlarına bağlı olarak güçlendiğini/zayıfladığını ifade etmektedir.

Grafik 6.8: Aktif Kalitesi Endeksi

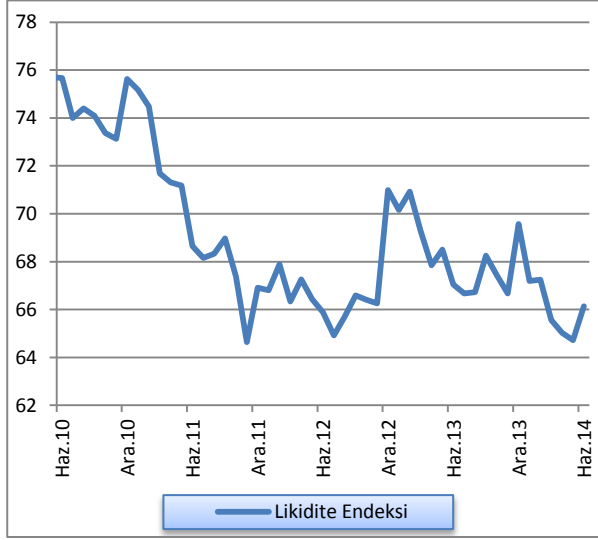

Kaynak: KKTCMB

6.3.2: LİKİDİTE ENDEKSİ

Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı, 2010 yılı içinde gerileme trendine girmiş, bu süreç 2011 yılında da devam etmiştir. Sektörün likidite endeksi, Eylül 2012'de 66,59, Aralık 2012'de ise 70,99 seviyesine yükselmiştir. 2013 Haziran sonu itibarıyla 67,04 olan endeks, Aralık 2013 sonu itibarıyla 69,57'ye yükselmiş, Mart 2014 itibarıyla 65,55'e gerilemiştir. Haziran 2014 sonu itibarıyla endeks 66,14 seviyesindedir. Likidite endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektörünün likit aktiflerinin toplam aktifler oranına bağlı olarak güçlendiğini/zayıfladığını göstermektedir.

Grafik 6.9: Likidite Endeksi

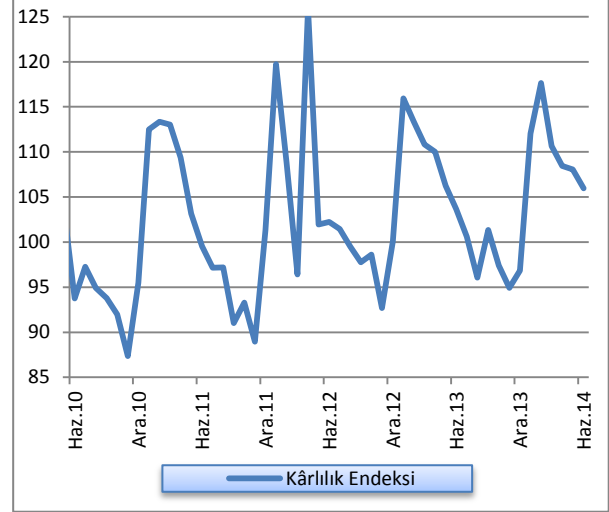

Kaynak: KTCMB

6.3.3: KÂRLILIK ENDEKSİ

Finansal Sağlık endeksleri arasında en fazla oynaklık göstereni olan kârlılık endeksi; 2011 yılı sonunda 101,3 seviyesinde iken, 2012 yılının ilk yarısını 102,23 seviyesinde kapatmıştır. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 97,76'ya gerileyen kârlılık endeksi, yılsonunda 100,07 seviyesine yükselmiştir. 2013 yılı Mart sonu itibarıyla 110,84, Haziran sonunda ise 103,64 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılsonu itibarıyla 96,84 seviyesine gerileyen endeks Mart 2014'de 110,51'e yükselmiş, 2014 ikinci çeyrek sonunda 105,97 seviyesinde gerçekleşmiştir. Kârlılık endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektöründeki net kârın gerek toplam aktifler, gerekse özkaynaklar içindeki oranlarına bağlı olarak güçlendiğini/zayıfladığını göstermektedir.

Grafik 6.10: Kârlılık Endeksi

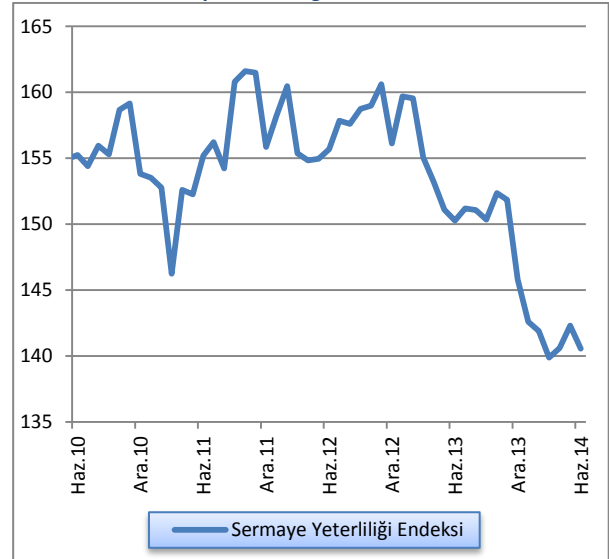

Kaynak: KTCMB

6.3.4: SERMAYE YETERLİLİĞİ ENDEKSİ

Sektör sermaye yeterliliği endeksi, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 158,73 seviyesine yükselmiş, dördüncü çeyrekte ise 156,11 seviyesine gerilemiştir. Mart 2013 itibarıyla 155,06 olan sermaye yeterliliği endeksi Haziran sonunda 150,26 seviyesindedir. 2013 yılı Eylül sonu itibarıyla 150,35'e ulaşmış, yılsonu itibarıyla ise 145,8 seviyesine gerilemiştir. 2014 yılında da azalış trendini sürdüren endeks, Mart sonu itibarıyla 139,88, Haziran sonu itibarıyla 140,55 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye yeterliliği endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektörünün özkaynaklarının güçlendiğini / zayıfladığını göstermektedir.

Grafik 6.11: Sermaye Yeterliliği Endeksi

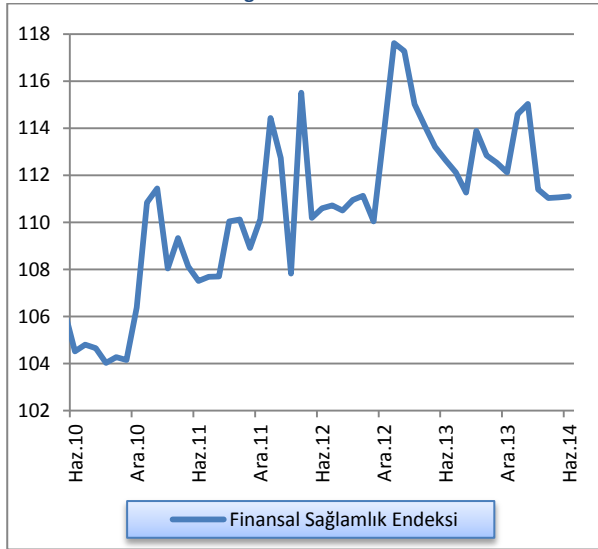

Kaynak: KTCMB

6.3.5: FİNANSAL SAĞLAMLIK ENDEKSİ

Bankacılık sektörünün finansal sağlamlığının ve kırılmalıklarının genel hatlarıyla tespit edilebilmesi ve tek bir göstergede özet bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, seçilmiş rasyolardan yararlanılarak oluşturulan ve Aralık 2012 döneminde 105,45 olan Finansal Sağlamlık Endeksi, 2013 yılı birinci çeyreğinde 90,08 düzeyine gerilemiş, ikinci çeyrekte ise 107,25 seviyesine yükselmiştir. Eylül 2013 itibarıyla 131,03 seviyesine ulaşmıştır. 2013 yılsonu itibarıyla 117,28 seviyesine gerileyen endeks, Mart 2014 itibarıyla 132,93'e, Haziran 2014 itibarıyla 136,35'e yükselmiştir. Bankacılık sektörünün finansal yapısının sağlamlığının ne yönde hareket ettiğine ilişkin bir "bileşik gösterge" oluşturmak amacıyla hesaplanmaktadır. Finansal sağlamlık endeksinde görülen artış/azalış aktif kalitesi, likidite, kârlılık ve sermaye yeterliliği endekslerine bağlı olarak sektör genelinin güçlendiğini/zayıfladığını ifade etmektedir.

Grafik 6.12: Finansal Sağlamlık Endeksi

Kaynak: KTCMB

EK A. EKONOMİK KARARLAR

Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası

Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete’de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Tablo A.2: Ekonomik Kararlar - KKTC Cumhuriyet Meclisi

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Yasalar				
Borç İlişkilerinden Kaynaklanıp Tahsili Geciken ve/veya Tahsil Edilemez Hale Gelen Borçların Yapılandırılması (Değişiklik) Yasası	05.06.2014	48	17.06.2014	138
Yasa Tasarıları				
Cumhurbaşkanlığı'nca Onaylanacak Yasalar				

EK B. İSTATİSTİK TABLOLARI

Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)

Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
31 Mar. 2010	1.678.255.719	119.699.130	21.628.653	1.819.583.502	148.558.566	1.011.371.138	526.186.316	133.467.482	1.819.583.502
30 Haz. 2010	1.635.952.971	112.288.248	15.497.731	1.763.738.950	187.681.870	919.331.463	539.155.765	117.569.852	1.763.738.950
30 Eyl. 2010	1.641.664.513	115.422.553	14.440.147	1.771.527.213	212.615.964	895.021.945	541.784.790	122.104.514	1.771.527.213
31 Ara.2010	1.719.425.324	123.724.734	31.091.462	1.874.241.520	194.571.649	994.278.682	557.496.973	127.894.216	1.874.241.520
31 Mar. 2011	1.748.892.393	126.314.616	1.578.560	1.876.785.569	173.458.225	972.150.758	593.676.788	137.499.798	1.876.785.569
30 Haz. 2011	1.713.776.587	128.556.362	1.762.373	1.844.095.322	166.918.505	880.984.358	618.854.443	177.338.016	1.844.095.322
30 Eyl. 2011	1.907.242.898	130.795.555	1.720.340	2.039.758.793	239.855.500	974.059.560	652.645.993	173.197.740	2.039.758.793
31 Ara. 2011	2.048.219.876	105.307.355	34.359.045	2.187.886.276	234.385.757	1.104.172.084	656.680.143	192.648.292	2.187.886.276
31 Mar. 2012	1.910.176.349	107.106.497	1.559.683	2.018.842.529	189.239.560	939.798.281	662.028.513	227.776.175	2.018.842.529
30 Haz. 2012	1.922.297.719	133.825.379	1.645.791	2.057.768.889	190.100.113	930.807.533	671.272.129	265.589.114	2.057.768.889
30 Eyl. 2012	2.024.266.363	153.308.695	1.725.758	2.179.300.816	191.283.228	982.830.467	691.217.788	313.969.333	2.179.300.816
31 Ara. 2012	2.454.557.334	91.651.874	40.831.510	2.587.040.718	260.911.511	1.357.819.974	700.000.506	268.308.727	2.587.040.718
31 Mar. 2013	2.529.386.602	99.080.149	2.320.907	2.630.787.658	217.047.397	1.366.592.597	746.030.636	301.117.028	2.630.787.658
30 Haz. 2013	2.622.682,346	105.015.585	1.830.484	2.729.528.415	217.783.359	1.352.697.549	805.019.967	354.027.540	2.729.528.415
30 Eyl. 2013	3.052.496.431	139.133.835	1.799.949	3.193.430.215	218.683.984	1.724.387.219	828.836.908	421.522.104	3.193.430.215
31 Ara. 2013	3.213.649.639	78.854.104	63.070.913	3.355.574.656	291.100.579	1.818.251.291	870.763.371	436.559.672	3.355.574.656
31 Mar. 2014	3.079.515.185	147.484.184	1.728.249	3.228.727.618	245.971.070	1.675.102.982	876.948.620	430.704.946	3.228.727.618
30 Haz. 2014	3.270.433.195	121.218.064	1.804.149	3.393.455.408	247.254.958	1.792.772.785	890.156.351	463.271.314	3.393.455.408

Not: Mevduat toplamına bankalara borçlar kalemi dahildir.

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.2: KKTCCMB Likit Varlıklar (TL)

Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
31 Mar. 2010	35.746.477	1.382.809	816.091.494	661.463.000	11.451.199	152.120.740	1.678.255.719
30 Haz. 2010	32.604.567	1.382.809	876.887.621	667.933.901	12.187.983	44.956.090	1.635.952.971
30 Eyl. 2010	42.712.314	1.382.809	946.829.816	624.827.812	20.536.662	5.375.100	1.641.664.513
31 Ara. 2010	52.567.022	1.842.719	960.029.810	678.713.328	20.897.345	5.375.100	1.719.425.324
31 Mar.2011	41.962.279	1.842.719	991.175.321	689.296.008	24.616.066	-	1.748.892.393
30 Haz. 2011	28.611.782	1.842.719	970.094.347	688.233.683	24.994.056	-	1.713.776.587
30 Eyl. 2011	64.835.489	1.842.719	1.044.627.429	771.463.393	24.473.868	-	1.907.242.898
31 Ara. 2011	52.452.796	2.510.610	1.104.161.634	802.876.430	62.943.406	23.275.000	2.048.219.876
31 Mar. 2012	51.628.782	2.510.610	931.735.115	845.174.892	46.371.650	32.755.300	1.910.176.349
30 Haz. 2012	32.888.691	2.510.610	897.704.643	915.582.330	27.756.201	45.855.244	1.922.297.719
30 Eyl. 2012	37.746.858	2.510.610	937.959.685	991.822.178	17.852.088	36.374.944	2.024.266.363
31 Ara. 2012	41.824.170	2.506.876	1.224.645.577	1.016.589.138	126.405.173	42.586.400	2.454.557.334
31 Mar. 2013	48.582.643	2.506.876	1.248.835.118	1.153.243.815	23.927.150	52.291.000	2.529.386.602
30 Haz. 2013	61.108.724	2.506.876	1.274.274.978	1.206.215.874	36.180.430	42.395.464	2.622.682.346
30 Eyl. 2013	88.890.514	2.506.876	1.359.032.554	1.456.467.434	26.347.485	119.251.568	3.052.496.431
31 Ara. 2013	62.270.427	2.146.362	1.403.280.967	1.522.482.954	78.923.761	144.545.168	3.213.649.639
31 Mar. 2014	57.681.769	2.146.362	1.068.596.270	1.717.402.462	35.043.690	198.644.632	3.079.515.185
30 Haz. 2014	37.813.934	2.146.362	1.173.711.609	1.837.164.805	51.540.117	168.056.368	3.270.433.195

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.3: KKTCCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)

Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
31 Mar. 2010			3.024.120				4.220.000	7.244.120
30 Haz. 2010		446.301	4.123.567				3.964.792	8.534.660
30 Eyl. 2010			2.485.038				3.690.421	6.175.459
31 Ara. 2010		1.139.470	1.730.873				3.970.466	6.840.809
31 Mar. 2011		607.245	1.305.250				3.883.051	5.795.546
30 Haz. 2011			2.871.605				4.129.096	7.000.701
30 Eyl. 2011		693.532	2.908.030				4.720.429	8.321.991
31 Ara. 2011			1.944.518					1.944.518
31 Mar. 2012		649.673	1.294.691				4.461.879	6.406.243
30 Haz. 2012		630.574	1.262.944				4.591.479	6.484.997
30 Eyl. 2012			1.629.494				4.581.056	6.210.550
31 Ara. 2012			453.024					453.024
31 Mar. 2013			464.117				2.369.863	2.833.980
30 Haz. 2013							2.546.937	2.546.937
30 Eyl. 2013							2.718.359	2.718.359
31 Ara. 2013								-
31 Mar. 2014							2.431.745	2.431.745
30 Haz. 2014							2.381.303	2.381.303

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dâhil edilmiştir.

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.4: KKTCCMB Nezdindeki Mevduat (TL)

Tarih	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		Toplam
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar		TP	YP	
	TP	YP	TP	YP	TP	YP			
31 Mar. 2010	16.472.825	9.533.869	527.840.556	451.805.563	320.942.960	205.243.356	4.462.363	1.255.962	1.537.557.454
30 Haz. 2010	19.988.523	9.737.065	447.434.785	439.488.488	325.324.703	213.831.062	1.929.970	752.632	1.457.817.228
30 Eyl. 2010	28.380.542	4.891.007	446.717.135	413.255.046	334.533.263	207.251.527	1.413.160	365.055	1.436.806.735
31 Ara. 2010	39.262.620	5.426.546	490.577.798	457.890.552	340.851.345	216.645.628	616.120	505.045	1.551.595.655
31 Mar. 2011	27.518.933	10.726.226	493.038.906	436.700.665	374.071.687	219.605.101	2.622.860	1.543.168	1.565.827.546
30 Haz. 2011	39.155.386	9.938.706	439.150.886	386.531.843	387.113.721	231.740.722	4.766.666	1.440.871	1.499.838.801
30 Eyl. 2011	58.693.790	11.223.063	413.007.975	489.658.420	403.547.033	249.098.960	353.745	1.122.567	1.626.705.553
31 Ara. 2011	27.731.396	10.675.726	536.918.341	527.722.327	402.779.176	253.900.967	630.168	494.126	1.760.852.227
31 Mar. 2012	31.379.984	20.450.950	346.170.321	540.025.452	411.506.192	250.522.321	422.942	1.348.632	1.601.826.794
30 Haz. 2012	30.289.431	7.340.149	316.499.424	555.341.233	417.689.731	253.582.398	444.930	20.892.366	1.602.079.662
30 Eyl. 2012	14.402.529	6.604.084	346.198.534	580.702.034	417.571.483	273.646.305	448.719	34.474.567	1.674.048.255
31 Ara. 2012	29.068.032	12.594.336	569.036.541	705.950.851	427.106.666	272.893.840	6.803.900	34.366.314	2.057.820.480
31 Mar. 2013	48.816.728	11.822.337	613.253.255	654.092.851	453.851.811	292.178.825	6.076.543	32.530.883	2.112.623.233
30 Haz. 2013	55.172.326	12.858.690	491.417.120	772.260.838	486.606.486	318.413.481	396.500	20.592.075	1.157.717.516
30 Eyl. 2013	86.265.299	18.449.179	620.407.179	975.835.456	482.994.224	345.842.684	426.258	23.003.848	2.553.224.127
31 Ara. 2013	18.846.398	20.578.975	735.826.294	1.013.142.338	487.900.228	382.863.143	609.831	29.247.455	2.689.014.662
31 Mar. 2014	38.950.361	43.565.188	472.182.955	1.094.180.494	491.575.544	385.373.076	438.945	25.785.039	2.552.051.602
30 Haz. 2014	53.919.830	11.982.605	466.591.523	1.122.184.360	499.327.153	390.829.198	17.474.716	120.619.751	2.682.929.136

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.5: KKTOMB D6vız Kurları

Yıllar	Aylar	USD		EURO		GBP	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2009		1,5057	1,5130	2,1603	2,1707	2,3892	2,4017
2010		1,5460	1,5535	2,0491	2,0590	2,3886	2,4011
2011		1,8889	1,8980	2,4438	2,4556	2,9170	2,9322
2012		1,7826	1,7912	2,3517	2,3630	2,8708	2,8858
2013		2,1343	2,1381	2,9365	2,9418	3,5114	3,5297
2014	1	2,2795	2,2837	3,1003	3,1058	3,7509	3,7705
	2	2,2342	2,2382	3,0508	3,0563	3,7114	3,7307
	3	2,1898	2,1938	3,0072	3,0126	3,6343	3,6533
	4	2,1180	2,1280	2,9350	2,9403	3,5556	3,5742
	5	2,0916	2,0954	3,4954	3,5136	2,8471	2,8522
	6	2,1234	2,1272	3,6094	3,6282	2,8919	2,8971
	7	2,0919	2,0956	3,5448	3,5633	2,8135	2,8185
	8						
	9						
	10						
	11						
	12						

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.6: Çapraz Kurlar

Yıllar	Aylar	Yabancı Para / ABD doları	
		£	€
2009		1,5874	1,4347
2010		1,5456	1,3254
2011		1,5449	1,2938
2012		1.6111	1.3192
2013		1,6480	1,3759
2014	1	1,6483	1,3600
	2	1,6640	1,3655
	3	1,6625	1,3733
	4	1,6816	1,3857
	5	1,6740	1,3612
	6	1,7027	1,3619
	7	1,6975	1,3450
	8		
	9		
	10		
	11		
	12		

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.7: KKTCCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	₺	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
14.12.2007	15,25	3,50	2,25	4,25	14.12.2007	626	19.12.2007	224
18.01.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	18.01.2008	631	24.01.2008	17
05.02.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	05.02.2008	635	19.02.2008	32
29.02.2008	14,75	2,10	2,25	4,00	29.02.2008	640	13.03.2008	50
25.03.2008	14,75	1,50	2,25	4,00	25.03.2008	646	03.04.2008	59
22.05.2008	15,25	1,25	2,25	3,75	22.05.2008	652	16.06.2008	113
26.06.2008	15,75	1,25	2,25	3,75	26.06.2008	662	02.07.2008	124
30.07.2008	16,25	1,25	2,25	3,75	30.07.2008	666	15.08.2008	153
17.10.2008	16,25	0,75	2,00	3,25	16.10.2008	673	22.10.2008	187
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	676	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	679	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	682	25.12.2008	223
19.01.2009	12,60	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211
17.09.2010	6,00	0,05	0,75	0,50	17.09.2010	786	29.09.2010	167
15.10.2010	5,50	0,05	0,75	0,50	15.10.2010	788	25.10.2010	183
27.12.2010	5,00	0,05	0,75	0,50	24.12.2010	796	31.12.2010	220
01.01.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	20.12.2012	835	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,05	0,75	0,50	09.05.2013	847	16.05.2013	85
01.09.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	22.08.2013	853	29.08.2013	138
03.02.2014	5,00	0,25	0,75	0,50	30.01.2014	869	04.02.2014	26
01.04.2014	7,00	0,25	0,75	0,50	20.03.2014	876	27.03.2014	70

Not: Vadesiz Türk Lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.8: KKTOMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
28.11.2001	12,00	1,00	1,00	2,50	05.10.2001	460	28.11.2001	124
07.05.2002	12,00	0,50	0,50	1,50	30.04.2002	474	07.05.2002	50
12.12.2002	12,00	0,35	0,50	1,25	29.11.2002	483	12.12.2002	121
09.07.2003	12,00	0,25	0,50	1,25	02.07.2003	498	09.07.2003	79
01.09.2004	12,00	0,50	0,50	1,75	25.08.2004	531	01.09.2004	127
01.04.2005	10,00	0,75	0,50	1,75	29.03.2005	549	31.03.2005	47
01.11.2005	10,00	1,25	0,75	2,00	27.10.2005	567	08.11.2005	197
01.02.2006	10,00	2,00	1,00	2,00	31.01.2006	577	10.02.2006	27
03.07.2006	12,00	2,00	1,00	2,00	29.06.2006	587	14.07.2006	119
26.10.2007	11,75	2,00	1,00	2,00	26.10.2007	620	06.11.2007	197
22.11.2007	11,25	2,00	1,00	2,00	22.11.2007	622	04.12.2007	214
14.12.2007	10,75	2,00	1,00	2,00	14.12.2007	627	19.12.2007	224
18.01.2008	10,50	1,50	1,00	2,00	18.01.2008	632	24.01.2008	17
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	16.10.2008	674	22.10.2008	187
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,50	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	16.01.2009	692	23.01.2009	18
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	20.02.2009	699	04.03.2009	47
08.05.2009	6,50	0,00	0,50	0,25	08.05.2009	719	18.05.2009	85
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211
01.01.2013	4,00	0,00	0,50	0,25	20.12.2012	836	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,00	0,50	0,25	09.05.2013	849	16.05.2013	85

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi																
	TL					₺				€			£				
	Tic.	San. Tur. Tar. Eğt.	İhr.	Esn.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs
06.02.04	55	42	40	35	35	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
10.12.04	42	32	30	28	28	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
04.02.05	35	30	28	26	26	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.04.05	33	28	26	24	24	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
03.06.05	30	26	24	22	22	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.11.05	26	24	22	20	20	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.06.06	26	24	22	20	20	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
03.07.06	33	28	26	24	24	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
21.09.07	30	26	24	22	22	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
26.10.07	30	26	24	22	22	10,5	6,5	6,5	6,5	10	6	6	6	11	7	7	7
29.02.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
25.03.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
29.12.08	22	19	19	18	19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
02.03.09	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.06.09	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27.12.10	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.01.13	11	8	8	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.06.13	11	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%)

Yürürlüğe Giriş Tarihi	Açıklama	Türk Parası Yükümlülüklerde	Yabancı Para Yükümlülüklerde
30.06.2002		15	16
30.11.2002		14	15
30.04.2003		13	14
30.10.2003		12	13
31.01.2004		11	12
31.07.2004		10	11
31.12.2005		10	11
30.06.2006		9	10
30.09.2007		9	9
31.12.2008		8	8
31.07.2012	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dâhil)	8	8
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dâhil)	7	8
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dâhil)	6	8
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	8
	Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8	8
	Kıymetli Maden Yükümlülüklerde	0	0
28.02.2014	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dâhil)	8	8
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dâhil)	7	7
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dâhil)	6	6
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	5
	Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8	8
	Kıymetli Maden Yükümlülüklerde	0	0

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.11: Karşılıksız Çekler

Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Şahıs Adedi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2009			3.636
2010			3.329
2011			3.244
2012			3.842
2013	1	305	305
	2	352	657
	3	320	977
	4	253	1.230
	5	277	1.507
	6	238	1.745
	7	131	1.876
	8	162	2.038
	9	240	2.278
	10	171	2.449
	11	229	2.678
	12	232	2.910
2014	1	208	208
	2	216	424
	3	257	681
	4	249	930
	5	225	1.155
	6	254	1.409
	7	260	1.669
	8		
	9		
	10		
	11		
	12		

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.12: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)

Tarih	Likit Aktifler	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplam	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplam
31 Mar. 11	2.357,9	611,8	592,2	4.850,5	-270,7	520,9	8.662,6	7.365,3	389,4	907,9	8.662,6
30 Haz. 11	2.312,6	882,1	616,5	5.117,5	-269,9	443,9	9.102,7	7.658,3	432,1	1.012,3	9.102,7
30 Eyl. 11	2.465,5	902,0	651,8	5.376,8	-263,1	499,1	9.632,1	8.118,1	436,7	1.077,3	9.632,1
31 Ara. 11	2.415,1	965,5	653,5	5.868,5	-299,3	314,5	9.917,8	8.402,9	417,9	1.097,0	9.917,8
31 Mar. 12	2.355,7	853,4	663,4	5.842,6	-307,2	407,5	9.815,4	8.274,4	448,7	1.092,3	9.815,4
30 Haz. 12	2.387,0	830,0	670,9	5.523,1	-302,5	953,6	10.062,1	8.450,4	488,3	1.123,4	10.062,1
30 Eyl. 12	2.507,5	723,4	691,5	6.168,8	-301,7	589,9	10.379,4	8.696,2	508,1	1.175,1	10.379,4
31 Ara. 12	2.957,3	560,1	700,0	6.778,1	-332,5	362,5	11.025,5	9.284,1	538,2	1.203,2	11.025,5
31 Mar. 13	2.823,5	528,9	744,8	6.716,9	-331,7	469,9	10.952,3	9.201,6	538,6	1.212,1	10.952,3
30 Haz. 13	2.830,6	423,5	802,7	7.203,6	-330,0	657,3	11.587,7	9.821,1	516,9	1.249,7	11.587,7
30 Eyl. 13	3.130,5	381,8	826,8	7.693,6	-337,2	747,3	12.442,8	10.517,1	615,3	1.310,4	12.442,8
31 Ara. 13	3.463,2	416,6	869,3	8.405,8	-343,6	544,0	13.355,3	11.323,6	670,4	1.361,3	13.355,3
31 Mar.14	3.126,5	525,7	868,5	8.456,2	-347,5	657,9	13.287,3	10.708,9	1.233,6	1.344,8	13.287,3
30 Haz.14	3.285,9	424,9	888,4	8.782,3	-352,2	730,2	13.759,5	11.037,3	1.331,1	1.391,1	13.759,5

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.13: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2011	55,4	6,4	16,9	0,0	20,2	2.262,1	22,1	13,4	1.368,9	144,3	0,3	5,7	0,0	488,6	4.404,3
30 Haz. 2011	62,9	10,4	17,5	0,0	26,2	2.354,2	17,2	12,8	1.515,2	156,1	0,3	5,7	1,1	490,9	4.670,5
30 Eyl. 2011	64,0	12,1	20,0	0,0	26,7	2.581,8	12,6	14,0	1.637,0	164,0	0,0	6,9	1,2	412,7	4.953,0
31 Ara. 2011	62,6	15,3	18,1	0,0	32,2	2.865,9	16,9	13,4	1.686,5	168,0	0,1	0,7	1,2	521,4	5.402,3
31 Mar. 2012	61,0	16,2	23,9	0,0	32,6	2.857,6	18,0	12,7	1.739,9	172,0	0,1	5,3	1,2	420,9	5.361,4
30 Haz. 2012	68,8	14,7	30,1	0,0	31,8	2.956,0	12,1	12,0	1.836,7	184,0	0,5	5,2	1,1	369,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	70,9	13,8	16,9	0,0	31,2	2.945,5	7,8	11,0	1.998,8	188,2	0,3	4,9	1,2	412,6	5.703,1
31 Ara. 2012	71,2	9,9	18,2	0,0	40,6	3.465,3	13,6	10,5	2.020,7	199,8	0,3	0,4	0,0	437,3	6.287,8
31 Mar. 2013	68,6	9,3	16,9	0,0	48,3	3.229,6	18,1	10,1	2.085,7	184,3	0,5	2,8	0,0	554,7	6.228,9
30 Haz. 2013	70,1	9,8	43,5	0,0	55,2	3.290,8	11,7	10,5	2.254,8	208,1	1,8	2,5	0,0	752,3	6.711,1
30 Eyl. 2013	81,4	8,6	32,4	0,0	61,2	3.501,6	8,0	10,8	2.436,4	210,2	2,9	2,6	0,0	830,8	7.186,9
31 Ara. 2013	90,4	8,2	15,0	0,0	77,2	3.964,7	16,7	11,2	2.563,3	217,1	4,0	0,0	0,0	902,4	7.870,2
31 Mar. 2014	99,6	6,8	6,6	0,0	65,4	4.192,7	20,2	12,2	2.601,0	208,3	2,1	2,4	0,0	673,9	7.891,2
30 Haz. 2014	110,3	2,6	16,0	0,0	59,8	4.317,3	18,5	13,1	2.686,1	219,1	0,6	2,3	0,0	763,2	8.208,9

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.14: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2011	41,7	0,3	0,4	0	13,2	1.546,7	22,1	6,8	866,5	143,5	0,3	0	0	351,4	2.992,9
30 Haz. 2011	47,7	0,1	0,4	0	19,2	1.564,4	17,2	6,0	988,0	154,0	0,3	0	0	322,0	3.119,3
30 Eyl. 2011	48,3	0,1	0,4	0	19,9	1.685,1	12,6	5,7	1.057,7	161,7	0,2	0	0	262,4	3.254,1
31 Ara. 2011	46,1	0,3	1,0	0	25,9	1.946,4	16,9	5,5	1.104,9	165,9	0,1	0	0	355,6	3.668,6
31 Mar.2012	48,3	0,3	8,3	0	27,0	1.977,1	18,0	5,1	1.161,4	166,8	0,5	0	0	257,1	3.669,9
30 Haz. 2012	53,8	0,4	14,0	0	26,7	2.022,2	12,1	4,3	1.221,4	181,7	0,5	0	0	222,2	3.759,6
30 Eyl. 2012	55,5	0,5	0,5	0	26,8	2.045,9	7,8	3,6	1.293,9	185,7	0,3	0	0	255,7	3.877,2
31 Ara. 2012	54,7	0,0	0,5	0	31,6	2.288,1	13,6	3,5	1.309,7	198,2	0,3	0	0	253,3	4.153,5
31 Mar. 2013	52,9	0,3	0,7	0	40,0	2.246,0	18,1	3,0	1.414,4	183,6	0,4	0	0	339,2	4.298,6
30 Haz. 2013	50,2	0,5	26,6	0	51,1	2.242,0	11,7	3,2	1.544,4	207,3	1,8	0	0	400,4	4.539,2
30 Eyl. 2013	61,5	0,3	18,8	0	58,1	2.276,1	8,0	3,4	1.670,8	209,3	2,9	0	0	444,1	4.753,3
31 Ara. 2013	69,1	0,3	0,4	0	58,0	2.550,4	16,7	3,6	1.762,5	216,3	3,9	0	0	482,0	5.163,2
31 Mar. 2014	74,6	0,2	0,1	0	55,9	2.537,7	20,2	4,6	1.823,3	207,6	2,1	0	0	456,9	5.183,2
30 Haz. 2014	82,9	0,2	9,7	0	52,6	2.616,4	18,5	5,6	1.883,5	218,1	0,6	0	0	516,3	5.404,4

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.15: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2011	13,7	6,1	16,5	0	6,7	715,4	0	6,6	502,4	0,8	0	5,7	0	137,5	1.411,4
30 Haz. 2011	15,2	10,2	17,1	0	7,0	789,8	0	6,8	527,0	2,1	0	5,7	1,2	169,1	1.551,2
30 Eyl. 2011	15,8	11,9	19,5	0	6,7	896,8	0	8,2	579,4	2,0	0	7,0	1,2	150,4	1.698,9
31 Ara. 2011	16,4	15,0	17,1	0	6,3	919,5	0	7,9	581,7	2,2	0	0,7	1,2	165,7	1.733,7
31 Mar.2012	12,7	15,9	15,6	0	5,4	880,5	0	7,6	578,5	5,2	0	5,2	1,2	163,7	1.691,5
30 Haz. 2012	14,9	14,3	16,1	0	5,1	933,7	0	7,6	651,2	2,3	0	5,2	1,1	147,7	1.763,5
30 Eyl. 2012	15,4	13,3	16,4	0	4,4	898,6	0	7,4	705,0	2,5	0	4,9	1,1	156,9	1.825,9
31 Ara. 2012	16,5	9,9	17,7	0	9,0	1.177,2	0	7,0	711,0	1,6	0	0,4	0	184,0	2.134,3
31 Mar. 2013	15,7	9,0	16,2	0	8,3	983,5	0	7,1	671,3	0,8	0	2,8	0	215,6	1.930,3
30 Haz. 2013	19,9	9,3	16,8	0	4,0	1.048,8	0	7,3	710,4	0,8	0	2,5	0	352,1	2.171,9
30 Eyl. 2013	19,8	8,2	13,6	0	3,0	1.225,6	0	7,5	765,7	0,9	0	2,6	0	386,7	2.433,6
31 Ara. 2013	21,3	7,9	14,7	0	19,2	1.414,4	0	7,6	800,8	0,8	0	0	0	420,3	2.707,0
31 Mar. 2014	24,9	6,6	6,5	0	9,5	1.655,1	0	7,6	777,7	0,7	0	2,4	0	217,0	2.708,0
30 Haz. 2014	27,5	2,4	6,3	0	7,2	1.700,9	0	7,6	802,4	1,0	0	2,4	0	246,9	2.804,6

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.16: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL)

Tarih	Kısa Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Orta ve Uzun Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
31 Mar.2011	2.401,3	2,39	2.002,9	8,62	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	2.445,7	1,85	2.224,7	11,07	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	2.548,6	4,21	2.404,4	8,08	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	2.888,4	13,33	2.513,9	4,55	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	2.803,1	-2,95	2.558,4	1,77	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	2.833,0	1,07	2.690,1	5,15	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	2.823,1	-0,35	2.880,0	7,04	5.703,1	3,26
31 Ara. 2012	3.255,7	15,32	3.032,1	5,28	6.287,8	10,25
31 Mar. 2013	3.027,2	-7,02	3.201,7	5,59	6.228,9	-0,94
30 Haz. 2013	3.150,7	4,08	3.560,4	11,20	6.711,1	7,74
30 Eyl. 2013	3.309,4	5,04	3.877,4	8,90	7.186,9	7,09
31 Ara. 2013	3.709,6	12,10	4.160,6	7,31	7.870,2	9,51
31 Mar. 2014	3.624,4	-2,30	4.266,8	2,56	7.891,2	0,27
30 Haz. 2014	3.726,4	2,81	4.482,5	5,01	8.208,9	4,03

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.17: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL)

Tarih	Kamu Kredileri	Yüzde Değişim	Özel Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
31 Mar.2011	1.516,5	0,88	2.887,8	7,51	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	1.481,5	-2,31	3.189,0	10,43	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	1.485,4	0,26	3.467,6	8,74	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	1.752,2	17,96	3.650,1	5,26	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	1.664,0	-5,03	3.697,4	1,30	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	1.662,4	-0,10	3.860,7	4,42	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	1.721,7	3,57	3.981,4	3,13	5.703,1	3,26
31 Ara. 2012	2.003,1	16,34	4.284,7	7,61	6.287,8	10,25
31 Mar. 2013	1.811,1	-9,58	4.417,8	3,11	6.228,9	-9,94
30 Haz. 2013	1.855,2	2,43	4.855,9	9,92	6.711,1	7,74
30 Eyl. 2013	1.898,5	2,33	5.288,4	8,91	7.186,9	7,09
31 Ara. 2013	2.115,0	11,41	5.755,3	8,83	7.870,2	9,51
31 Mar. 2014	2.093,7	-1,01	5.797,5	0,74	7.891,2	0,27
30 Haz. 2014	2.177,8	4,02	6.031,1	4,03	8.208,9	4,03

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.18: Kredi Büyüklükleri (Milyon TL)

Tarih	100 Bin TL'den Büyük Krediler	51-100 Bin TL Arasındaki Krediler	11-50 Bin TL Arasındaki Krediler	1 - 10 Bin TL Arasındaki Krediler	Bin TL'den Küçük Krediler	Genel Toplam
31 Mar. 2011	2.899,8	422,5	705,4	257,9	119,1	4.404,3
30 Haz. 2011	3.076,5	461,3	725,5	273,5	133,7	4.670,5
30 Eyl.2011	3.278,6	500,6	737,9	283,9	152,0	4.953,0
31 Ara.2011	3.698,5	505,3	765,0	287,6	145,5	5.402,3
31 Mar.2012	3.617,2	521,8	782,3	300,9	139,2	5.361,4
30 Haz. 2012	3.716,3	514,6	824,3	318,0	149,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	3.834,6	524,9	852,3	333,4	157,9	5.703,1
31 Ara. 2012	4.340,4	587,7	865,7	332,7	161,3	6.287,8
31 Mar. 2013	4.197,4	636,3	872,5	365,9	156,8	6.228,9
30 Haz. 2013	4.737,3	713,5	891,0	348,3	21,0	6.711,1
30 Eyl. 2013	5.136,7	712,9	943,3	352,6	41,4	7.186,9
31 Ara. 2013	5.801,7	712,8	960,8	358,1	36,8	7.870,2
31 Mar. 2014	5.771,9	707,7	984,9	396,9	29,8	7.891,2
30 Haz. 2014	6.063,1	729,1	988,8	399,1	28,8	8.208,9

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.19: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

Tarih	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Sabit Kıymet Yeniden Değ. Fonu	Menkul Değerler Değer Artış Fonu	Dönem Kârı (Zarar)	Geçmiş yıl Kârı (Zararı)	Toplam
31 Mar.2011	567,6	121,6	3,5	4,2	42,4	168,6	907,9
30 Haz. 2011	630,2	133,3	3,5	5,0	98,0	142,2	1.012,2
30 Eyl. 2011	641,0	141,6	3,1	5,0	162,5	124,1	1.077,3
31 Ara. 2011	641,3	143,2	3,5	5,0	181,5	122,5	1.097,0
31 Mar. 2012	653,5	150,6	3,5	6,3	44,5	233,9	1.092,3
30 Haz. 2012	667,3	162,5	3,5	6,3	103,7	180,1	1.123,4
30 Eyl. 2012	680,5	168,5	3,5	6,4	148,6	167,6	1.175,1
31 Ara. 2012	683,0	166,8	3,5	6,3	178,0	165,6	1.203,2
31 Mar. 2013	684,4	180,8	3,5	10,5	55,6	277,3	1.212,1
30 Haz. 2013	731,4	210,2	3,5	9,6	108,2	186,9	1.249,7
30 Eyl. 2013	735,0	210,2	3,5	9,6	167,6	184,5	1.310,4
31 Ara. 2013	738,1	210,8	3,6	9,6	215,3	183,9	1.361,3
31 Mar. 2014	741,1	222,5	1,4	11,8	63,1	304,9	1.344,8
30 Haz. 2014	785,1	260,0	1,4	13,5	117,8	213,3	1.391,1

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.20: Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL)

Tarih	Faiz Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Dışı Gelirler	Faiz Dışı Giderler	Dönem Net Kâr / Zararı
31 Mar.2011	202,0	78,9	39,4	67,0	42,4
30 Haz. 2011	419,1	165,6	80,2	135,2	98,0
30 Eyl. 2011	653,0	257,3	114,1	204,4	162,5
31 Ara. 2011	897,3	316,8	158,9	289,2	181,5
31 Mar.2012	250,9	94,9	44,8	79,1	44,5
30 Haz. 2012	504,7	184,3	99,9	160,9	103,7
30 Eyl. 2012	761,0	274,8	145,3	242,9	148,6
31 Ara. 2012	1.027,0	347,6	187,7	327,6	178,0
31 Mar. 2013	253,2	94,7	54,4	89,296	55,6
30 Haz. 2013	504,4	187,1	106,3	178,4	108,2
30 Eyl. 2013	771,1	285,9	163,8	275,8	167,6
31 Ara. 2013	1.054,2	382,4	227,7	390,5	215,3
31 Mar. 2014	300,8	114,0	60,0	106,6	63,0
30 Haz. 2014	603,5	214,2	125,2	210,1	117,8

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.21: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2011	1.165,9	4.682,3	769,5	224,3	523,3	7.365,3
30 Haz. 2011	1.245,0	4.745,0	852,4	226,3	589,7	7.658,4
30 Eyl. 2011	1.301,3	4.939,3	948,4	252,2	676,9	8.118,1
31 Ara. 2011	1.448,5	5.013,3	986,7	272,5	681,9	8.402,9
31 Mar. 2012	1.254,3	5.013,7	1.061,7	298,3	646,4	8.274,4
30 Haz. 2012	1.300,5	5.095,5	1.109,7	290,4	654,4	8.450,5
30 Eyl. 2012	1.297,6	5.236,5	1.194,9	266,3	700,9	8.696,2
31 Ara. 2012	1.466,7	5.599,1	1.187,8	304,3	726,2	9.284,1
31 Mar. 2013	1.438,0	5.495,9	1.204,2	287,7	775,8	9.201,6
30 Haz. 2013	1.572,0	5.605,9	1.370,2	263,2	1.009,8	9.821,1
30 Eyl. 2013	1.704,1	5.793,6	1.589,9	317,4	1.112,0	10.517,0
31 Ara. 2013	1.996,7	6.136,3	1.629,7	360,6	1.200,3	11.323,6
31 Mar. 2014	1.901,6	6.162,5	1.701,8	391,4	1.156,3	11.313,6
30 Haz. 2014	1.386,0	6.392,3	1.719,3	386,0	1.153,7	11.037,3

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.22: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2011	593,7	3.260,6	520,9	130,4	92,4	4.598,0
30 Haz. 2011	648,0	3.285,2	591,1	126,7	130,0	4.781,0
30 Eyl. 2011	684,6	3.367,9	657,2	139,6	153,6	5.002,9
31 Ara. 2011	795,6	3.443,0	682,0	151,0	157,3	5.228,9
31 Mar. 2012	645,4	3.437,4	706,4	175,7	131,7	5.096,6
30 Haz. 2012	652,6	3.476,0	718,4	168,4	132,7	5.148,3
30 Eyl. 2012	668,4	3.563,4	777,9	134,4	163,1	5.307,2
31 Ara. 2012	774,2	3.667,8	752,7	151,9	175,9	5.522,5
31 Mar. 2012	747,5	3.778,6	764,5	139,9	225,4	5.656,0
30 Haz. 2013	783,6	3.826,2	870,2	142,6	335,2	5.957,8
30 Eyl. 2013	808,1	3.822,4	952,8	159,8	344,6	6.087,7
31 Ara. 2013	1.008,5	3.901,3	927,3	174,2	348,1	6.359,4
31 Mar. 2014	955,5	3.811,3	938,5	169,6	316,3	6.191,2
30 Haz. 2014	749,7	3.968,1	968,8	178,9	296,7	6.162,2

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.23: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2011	572,3	1.421,7	248,5	93,8	431,0	2.767,3
30 Haz. 2011	597,0	1.459,7	261,3	99,7	459,7	2.877,4
30 Eyl. 2011	616,8	1.571,4	291,2	112,6	523,2	3.115,2
31 Ara. 2011	652,9	1.570,4	304,6	121,4	524,7	3.174,0
31 Mar. 2012	608,9	1.576,2	355,4	122,6	514,7	3.177,8
30 Haz. 2012	647,8	1.619,5	391,3	122,0	521,6	3.302,2
30 Eyl. 2012	629,2	1.673,1	416,9	131,9	537,9	3.389,0
31 Ara. 2012	692,5	1.931,4	435,1	152,3	550,3	3.761,6
31 Mar. 2013	690,4	1.717,3	439,7	147,7	550,5	3.545,6
30 Haz. 2013	788,4	1.779,7	500,0	120,6	674,6	3.863,3
30 Eyl. 2013	896,0	1.971,2	637,1	157,5	767,5	4.429,3
31 Ara. 2013	988,1	2.235,1	702,4	186,4	852,2	4.964,2
31 Mar. 2014	600,0	2.351,2	763,3	221,8	840,0	4.776,4
30 Haz. 2014	636,2	2.424,3	750,5	207,1	857,0	4.875,1

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.24: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2011	583,3	781,4	5.585,1	197,4	218,1	7.365,3
30 Haz. 2011	531,8	834,0	5.839,0	219,6	234,0	7.658,4
30 Eyl. 2011	529,7	905,1	6.162,0	226,1	295,2	8.118,1
31 Ara. 2011	569,1	899,2	6.334,3	285,3	315,0	8.402,9
31 Mar. 2012	568,5	850,6	6.324,6	272,1	258,6	8.274,4
30 Haz. 2012	598,2	871,4	6.432,8	294,6	253,5	8.450,5
30 Eyl. 2012	600,8	905,0	6.652,3	292,3	245,8	8.696,2
31 Ara. 2012	782,9	976,8	6.952,3	261,8	310,3	9.284,1
31 Mar. 2013	590,2	1.015,7	7.022,6	274,8	298,3	9.201,6
30 Haz. 2013	602,0	1.258,1	7.304,9	271,5	384,6	9.821,1
30 Eyl. 2013	688,0	1.358,6	7.633,3	387,1	450,1	10.517,1
31 Ara. 2013	749,1	1.457,6	8.056,6	421,7	638,5	11.323,6
31 Mar. 2014	750,0	1.399,4	8.225,9	333,7	604,6	11.313,6
30 Haz. 2014	760,6	1.461,2	8.544,2	271,3	596,5	11.633,8

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.25: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2011	518,6	504,4	3.392,8	122,9	59,3	4.598,0
30 Haz. 2011	470,0	546,9	3.555,8	146,9	61,4	4.781,0
30 Eyl. 2011	457,9	577,9	3.690,7	143,5	132,9	5.002,9
31 Ara. 2011	495,4	586,4	3.832,9	202,4	111,8	5.228,9
31 Mar. 2012	491,5	507,8	3.812,9	189,5	94,9	5.096,6
30 Haz. 2012	515,1	501,9	3.847,6	211,9	71,8	5.148,3
30 Eyl. 2012	520,0	522,3	3.976,3	203,7	84,9	5.307,2
31 Ara. 2012	455,7	609,6	4.215,1	174,8	67,3	5.522,5
31 Mar. 2013	500,8	615,8	4.262,7	189,3	87,4	5.656,0
30 Haz. 2013	502,5	769,7	4.407,5	174,8	103,3	5.957,8
30 Eyl. 2013	524,1	815,8	4.450,5	172,2	125,1	6.087,7
31 Ara. 2013	559,5	862,2	4.567,2	163,7	206,7	6.359,4
31 Mar. 2014	569,2	785,9	4.471,4	106,1	258,6	6.191,2
30 Haz. 2014	612,0	791,2	4.632,2	126,8	266,6	6.428,8

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.26: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2011	64,7	277,0	2.192,3	74,5	158,8	2.767,3
30 Haz. 2011	61,8	287,2	2.283,1	72,9	172,4	2.877,4
30 Eyl. 2011	71,9	327,3	2.471,2	82,6	162,2	3.115,2
31 Ara. 2011	73,7	312,8	2.501,3	82,9	203,3	3.174,0
31 Mar. 2012	76,9	342,9	2.511,6	82,6	163,8	3.177,8
30 Haz.2012	83,1	369,5	2.585,3	82,7	181,6	3.302,2
30 Eyl.2012	80,8	382,7	2.676,0	88,6	160,9	3.389,0
31 Ara.2012	327,2	367,1	2.737,2	87,0	243,1	3.761,6
31 Mar.2013	89,4	399,9	2.759,9	85,5	210,9	3.545,6
30 Haz. 2013	99,5	488,5	2.897,4	96,7	281,2	3.863,3
30 Eyl. 2013	163,8	542,8	3.182,8	214,9	325,1	4.429,4
31 Ara. 2013	189,7	595,4	3.489,4	257,9	431,8	4.964,2
31 Mar. 2014	180,8	613,4	3.754,6	227,6	346,0	5.122,4
30 Haz. 2014	148,5	670,0	3.912,1	144,5	329,8	5.204,9

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.27: Para Arzı (Milyon TL)

Yıl	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009		1.152,2	28,25	6.193,4	16,99	6.842,3	15,94
2010		1.174,0	1,89	6.592,6	6,45	7.292,8	6,58
2011	I	1.303,1	11,00	7.015,4	6,41	7.636,9	4,72
	II	1.401,1	7,52	7.362,1	4,94	7.943,0	4,01
	III	1.417,9	1,21	7.778,6	5,66	8.378,2	5,48
	IV	1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.445,9	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91
	IV	1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22
2013	I	1.690,9	1,79	8.958,1	2,19	9.608,9	0,25
	II	1.767,3	4,52	9.507,6	6,13	10.177,6	5,92
	III	1.853,2	7,90	9.994,6	5,67	10.787,2	6,51
	IV	1.963,4	5,95	10.562,0	5,68	11.345,1	5,17
2014	I	2.049,8	4,40	10.794,4	2,20	11.601,9	2,26
	II	2.152,4	5,01	11.130,9	3,12	11.957,3	3,06
	III						
	IV						

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.28: Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar

1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDİTWEST BANK LTD.
4	NOVA BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
7	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
8	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
9	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
10	TÜRK BANKASI LTD.
11	UNİVERSAL BANK LTD.
12	VİYA BANK LTD.
13	YAKINDOĞU BANK LTD.
14	KIBRIS KAPİTAL BANK LTD.
15	KIBRIS FAİSAL İSLAM BANKASI LTD.
16	HSBC BANK A.Ş.
17	T. GARANTİ BANKASI A.Ş.
18	T. HALK BANKASI A.Ş.
19	T. İŞ BANKASI A.Ş.
20	TC ZİRAAT BANKASI A.Ş.
21	ING BANK A.Ş.
22	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.29: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
GSMH (Cari Fiyatlarla ₺)	2.520.806.747	3.143.699.611	4.101.387.190	4.671.255.885	5.128.334.134	5.415.280.698	5.649.534.936	6.559.174.529	6.915.831.629	7.880.200.000 (T)	9.075.200.000 (T)
GSMH (1977 Fiyatlarıyla ₺)	11.739,6	13.327,0	15.090,7	15.310,8	14.797,2	13.950,4	14.451,2	15.032,1	15.420,6 (T)	15.721,8 (T)	16.077,1 (T)
GSMH (ABD doları)	1.765.199.135	2.327.804.229	2.845.221.776	3.598.810.389	3.995.585.613	3.502.542.331	3.750.604.087	3.908.473.364	4.035.988.004 (T)	4.137.673.930 (T)	4.212.598.060 (T)
Reel Büyüme Hızı (%)	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	4,0	2,6(T)	2,0(T)	2,3(T)
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	11.560	14.271	17.063	19.165	20.739	21.538	22.147	n.a	n.a	n.a	n.a
Fert Başına GSMH (ABD)	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.930	14.703	15.404	15.038	n.a	n.a
Enflasyon Oranı (%)	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,3	14,7	3,6	10,2	n.a
Bütçe Açığı (Mil. ABD doları) (1)	104,2	185,3	287,3	221,2	369,6	491,0	375,8	n.a	n.a	n.a	n.a
Mevduatlar. (Mil. ABD doları) (2)	2.372,1	2.659,3	3.294,9	4.166,1	3.645,7	4.277,0	4.426,1	4.281,8	5.034,1	5.006,4	n.a
Döviz Rezervi (Mil. ABD doları)	1.544,6	1.597,6	2.030,9	2.072,1	1.802,6	1.974,7	2.069,1	n.a	n.a	n.a	n.a
İhracat (Milyon ABD doları) (3)	61,5	66,6	64,9	79,0	74,5	64,6	90,7	115,1	111,4	116,5	127,3 (T)
İthalat (Milyon ABD) (4)	853,1	1.186,3	1.376,2	1.539,2	1.680,7	1.326,2	1.604,2	1.596,6	1.565,9	1.699,4	1.784,4 (T)
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD doları)	-791,6	-1.119,7	-1.311,3	-1.460,1	-1.606,2	-1.261,6	-1.513,5	-1.481,5	-1.454,5	-1.582,9	-1.657,1 (T)
İhracat / İthalat (%)	7,2	5,6	4,7	5,1	4,4	4,9	5,6	7,2	7,1	6,9	7,1 (T)
Gelen Turist Sayısı	599.012	652.779	715.749	791.036	808.682	800.376	902.390	1.022.089	1.166.186	1.232.753	n.a
a) Türkiye	434.744	488.023	572.633	634.580	650.405	638.700	741.925	801.326	904.505	923.308	n.a
b) Diğer	164.268	164.756	143.116	156.456	158.277	161.676	160.465	220.763	261.681	309.445	n.a
Net Turizm Geliri (Milyon ABD doları)	288,3	328,8	303,2	381,0	383,7	390,7	405,8	459,4	571,9	n.a	n.a
İstihdam	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223	91.550	93.498	97.103	99.117 (T)	101.181 (T)	103,297 (T)
İşsiz Sayısı	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881	12.941	12.619	10.411	10.548	n.a	n.a
İşsizlik Oranı (%)	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4	11,9	9,7	9,9 (T)	9,7 (T)	9,7 (T)
Nüfus (5)	218.066	220.289	257.513	268.011	274.436	283.736	286.973	253.738	255.412	n.a	n.a
Yıllık Nüfus Artışı (%)	1,1	1,0	16,9	4,1	2,4	3,4	1,1	n.a	n.a	n.a	n.a
Nüfus Yoğunluğu	67,3	68,0	79,4	82,7	84,7	87,5	88,5	n.a	n.a	n.a	n.a
Sağlık Giderleri / GSMH (%)	3,0	2,0	3,4	3,9	3,5	3,5	3,4	n.a	n.a	n.a	n.a
Sağlık Giderleri / Bütçe (%)	6,0	6,0	7,2	8,6	7,6	7,4	7,3	n.a	n.a	n.a	n.a
Yıllık Ortalama 1 ABD=₺	1.428.058	1.3505	1.4415	1.2980	1.2835	1.5461	1,5063	1,6782	1,8006	1,9045	2,1543

1) Dış yardımlar dâhil değildir.

2) Türk Lirası mevduatlar ile döviz mevduatları içermektedir.

3) Güney Kıbrıs'a yapılan ihracat dâhil değildir.

4) Hidrokarbon İthalatı dâhil değildir.

5) De-jure

6) Mevcut veriler dikkate alınarak tarafımızdan hesaplanmıştır.

(T) Tahmin

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ, KKTMB, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi.

Tablo B.30: Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL)

Sektörler	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^(T)	2014 ^(T)
1. Tarım	222.993.161	214.199.034	249.446.249	288.151.830	259.154.101	300.616.431	330.292.725	366.385.942	386.521.999	404.600.000	416.900.000
2. Sanayi	231.046.611	281.023.837	377.504.439	430.808.660	542.766.477	516.727.436	552.836.167	558.480.244	587.060.603	594.600.000	665.900.000
3. İnşaat	106.808.649	164.910.648	314.785.286	364.429.418	362.216.035	346.383.112	312.118.707	408.495.971	335.779.569	473.500.000	546.500.000
4. Ticaret - Turizm	391.227.279	541.407.692	617.508.618	630.286.930	721.709.047	766.293.098	900.033.652	1.216.786.131	1.385.288.667	1.553.800.000	1.833.200.000
5. Ulaştırma - Haberleşme	257.580.209	328.773.502	437.242.766	533.409.559	614.527.377	597.262.859	525.213.182	553.109.189	642.862.533	669.500.000	776.600.000
6. Mali Müesseseler	187.245.582	195.523.141	259.316.016	309.354.672	357.835.273	388.421.732	404.370.969	472.603.396	506.016.654	564.800.000	652.000.000
7. Konut Gelirleri	61.591.937	70.261.205	117.722.526	144.191.223	175.938.465	202.491.464	220.581.154	274.371.577	305.768.610	340.900.000	399.300.000
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	225.376.845	307.873.501	441.919.623	493.519.363	525.208.661	609.293.196	652.317.269	727.498.986	801.773.079	590.900.000	1.040.400.000
9. Kamu Hizmetleri	510.392.550	628.119.922	808.000.153	1.003.489.893	1.103.967.143	1.201.228.086	1.180.064.552	1.294.282.252	1.294.895.633	1.554.300.000	1.811.700.000
10. İthalat Vergileri	262.481.261	338.288.483	364.654.029	406.650.517	416.585.101	447.601.464	536.308.506	636.982.662	709.117.363	775.800.000	867.700.000
11. GSYH	2.456.744.086	3.070.380.967	3.988.099.706	4.604.292.066	5.079.907.679	5.376.318.878	5.614.136.886	6.508.996.349	6.955.084.709	7.822.600.000	9.010.300.000
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	64.062.662	73.318.645	113.287.485	66.963.820	48.426.455	38.961.820	35.398.050	50.178.180	-39.253.080	57.600.000	64.900.000
GSMH	2.520.806.747	3.143.699.612	4.101.387.191	4.671.255.886	5.128.334.134	5.415.280.699	5.649.534.936	6.559.174.529	6.915.831.629	7.880.200.000	9.075.200.000

(T) Tahmin
Kaynak: DPÖ

Tablo B.31: Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı

Sektörler	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^(T)	2014 ^(T)
1. Tarım	7,0	6,3	6,3	5,1	5,6	5,9	5,6	5,6	5,2	4,6
2. Sanayi	9,2	9,5	9,4	10,7	9,6	9,8	8,6	8,4	7,6	7,4
2.1. Taşocakçılığı	0,6	1,0	1,1	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7
2.2. İmalat Sanayi	4,8	4,5	4,4	4,0	3,2	2,3	2,5	2,7	2,5	2,6
2.3. Elektrik-Su	3,8	3,9	3,9	5,9	5,8	6,9	5,3	5,1	4,1	4,1
3. İnşaat	5,4	7,9	7,9	7,1	6,5	5,6	6,3	4,8	6,1	6,1
4. Ticaret-Turizm	17,6	15,5	13,7	14,2	14,3	16,0	18,7	19,9	19,9	20,3
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	12,1	12,1	9,5	9,7	9,0	10,7	11,1	11,4	11,2	11,3
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	5,6	5,6	4,2	4,5	5,2	5,4	7,6	8,5	8,7	9,0
5. Ulaştırma - Haberleşme	10,7	10,7	11,6	12,1	11,1	9,4	8,5	9,3	8,6	8,6
6. Mali Müesseseler	6,4	6,5	6,7	7,1	7,2	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2
7. Konut Sahipliği	2,3	3,0	3,1	3,5	3,8	3,9	4,2	4,4	4,4	4,4
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	10,0	11,1	10,7	10,3	11,3	11,6	11,2	11,5	11,4	11,5
9. Kamu Hizmetleri	20,4	20,3	21,8	21,7	22,3	21,0	19,9	18,6	19,9	20,1
10. İthalat Vergileri	11,0	9,2	8,8	8,2	8,3	9,6	9,8	10,2	9,9	9,6
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,00	100,00

(T) Tahmin
Kaynak: DPÖ

Tablo B.32: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^T
1. Toplam Kaynaklar	1.878.250.481	2.540.942.363	3.516.842.761	4.394.876.590	4.996.275.085	5.629.284.184	5.516.650.698	6.064.972.476	6.849.670.949	7.141.086.689
2. Toplam Yatırımlar	329.272.466	509.834.737	686.011.306	1.018.044.241	1.089.189.810	1.049.142.187	946.606.139	1.049.584.498	1.269.784.856	1.186.164.340
3. Toplam Tüketim	1.548.978.015	2.031.107.625	2.830.831.454	3.376.832.349	3.907.085.275	4.580.141.996	4.570.044.559	5.015.387.977	5.579.886.093	5.954.922.349
4. Kamu Harcanabilir Geliri	324.355.696	428.522.480	561.687.554	755.998.286	904.709.892	1.105.639.508	751.938.260	962.203.917	1.059.206.433	1.543.630.279
5. Özel Harcanabilir Gelir	1.582.715.268	2.092.284.267	2.582.012.057	3.345.388.904	3.766.545.993	4.022.694.626	4.663.342.438	4.687.331.019	5.499.968.096	5.372.201.350
6. Özel Tasarruf Oranı (%)	32,4	31,5	19,4	28,6	29,0	20,1	33,9	26,0	28,0	20,3
7. Toplam Yurt İçi Tasarruflar	358.092.948	489.699.121	312.868.156	724.554.841	764.170.610	548.192.137	845.236.139	634.146.958	979.288.436	960.909.280

(T) Tahmin

Kaynak: DPÖ

Tablo B.33: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)

Sektörler	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Tarım	7,3	8,5	2,8	-3,2	0,4	-18,2	8,2	10,0	10,8	3,7
2. Sanayi	7,7	10,6	6,4	20,0	-0,9	-10,3	-9,1	-0,2	3,4	-0,7
3. İnşaat	30,8	5,3	18,9	68,1	4,2	-8,0	-18,5	3,8	3,3	-16,0
4. Ticaret-Turizm	12,5	25,5	20,8	9,5	-2,7	-2,1	-8,7	18,3	6,0	6,1
5. Ulaştırma-Haberleşme	4,2	8,8	14,2	-0,7	-3,6	2,2	-2,8	-20,0	-4,3	5,7
6. Mali Müesseseler	6,7	-0,3	4,2	8,9	6,3	9,6	1,7	0,3	1,4	8,1
7. Konut Sahipliği	2,4	2,4	3,4	20,1	4,6	2,7	3,8	4,0	3,9	3,7
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	5,7	26,0	19,1	12,5	6,6	4,3	3,4	-5,3	4,3	1,5
9. Kamu Hizmetleri	4,1	5,2	6,8	2,4	8,2	1,2	-5,0	0,4	2,8	1,9
10. İthalat Vergileri	36,9	46,8	29,7	-0,6	12,3	-0,8	-7,1	18,6	3,9	8,9
11. GSYH	10,6	14,2	13,8	12,7	2,8	-2,9	-5,5	3,7	3,9	1,8
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	123,5	88,5	7,4	34,1	-47,3	-36,4	-28,2	-9,8	24,5	-174,5
GSMH	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	4,0	0,5

Kaynak: DPÖ

Tablo B.34: Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL)

Sektörler	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Tarım	19.505.376,0	25.067.329,5	30.288.995,7	37.031.696,5	25.096.397,8	33.118.594,9	27.058.393,7	49.136.362,5	51.058.138,0	50.860.352,7
2. Sanayi	40.640.073,2	70.693.090,7	84.573.998,0	154.480.514,6	188.370.607,1	199.708.263,8	103.835.938,2	142.669.112,1	196.147.963,9	184.654.349,6
3. İnşaat	8.909.608,5	21.259.857	43.258.675,4	34.687.310,1	20.913.624,0	14.016.685,2	14.168.717,1	18.049.456,8	23.777.795,6	20.184.643,4
4. Ticaret-Turizm	35.370.682,2	55.650.643,9	68.847.433,3	90.649.789,0	101.226.532,6	82.215.951,7	55.600.413,0	71.044.040,8	202.909.876,4	103.329.331,7
5. Ulaştırma-Haberleşme	44.707.365,5	63.636.784,3	86.087.316,9	125.687.146,5	71.995.694,2	97.322.396,4	92.568.156,3	143.832.803,7	97.274.643,5	143.307.096,0
6. Mali Müesseseler	1.953.076,3	7.523.937	9.103.826,6	10.069.587,4	11.418.664,9	14.893.304,4	24.946.590,4	12.573.295,1	10.385.135,1	14.068.264,1
7. Konut Sahipliği	91.113.091,2	121.390.563,7	204.215.564,9	353.405.768,1	466.969.956,7	480.192.774,8	427.358.059,0	403.403.564,2	506.363.162,1	448.836.042,0
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	12.718.481,6	22.014.944,9	25.959.956,5	49.092.282,6	88.371.762,0	78.727.130,8	122.716.573,1	143.639.163,1	68.177.274,4	71.223.089,7
9. Kamu Hizmetleri	51.285.602,2	79.363.510,0	93.124.289,1	37.031.696,5	89.918.968,8	62.507.292,3	62.094.630,6	32.150.546,4	57.084.652,8	68.586.810,2
Toplam	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2	930.347.471,4	1.016.498.344,7	1.213.178.641,8	1.105.049.979,4

Kaynak: DPÖ

Tablo B.35: Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Kamu Gelirleri	772.834.745,1	1.023.173.117,8	1.253.787.499,2	1.524.019.743,1	1.739.498.572,7	2.050.350.210,5	1.862.053.831,4	2.089.052.564,2	2.303.287.693,7	2.825.568.814,1
2. Transferler	494.826.495,5	594.650.637,6	692.099.945,0	768.021.456,6	834.788.680,2	944.710.702,4	1.110.115.570,6	1.126.848.647,3	1.244.081.261,1	1.281.938.535,1
3. Kamu Harcanabilir Geliri	278.008.249,6	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1	751.938.260,8	962.203.916,8	1.059.206.432,6	1.543.630.279,0
4. Kamu Cari Giderleri	478.793.537,1	597.959.676,7	749.134.768,6	988.884.634,8	1.231.306.843,6	1.366.456.132,8	1.487.589.785,8	1.547.895.080,9	1.621.100.773,5	1.671.786.252,4
5. Kamu Tasarrufu	-200.785.287,5	-169.437.196,5	-187.447.214,4	-232.886.348,3	-326.596.951,2	-260.816.624,7	-735.651.525,0	-585.691.164,1	-561.894.340,9	-128.155.973,4
6. Kamu Yatırımı	106.416.004,5	147.760.223,3	181.099.777,0	315.787.586,7	255.504.843,5	281.025.335,4	185.112.669,3	181.161.264,3	199.968.392,3	250.018.582,3
7. Kamu Finansman Gereği	307.201.292,0	317.197.419,8	368.546.991,4	548.673.935,0	582.101.794,7	541.841.960,1	920.764.194,3	766.852.428,4	761.862.733,2	378.174.555,7

Kaynak: DPÖ

Tablo B.36: Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Özel Harcanabilir Gelir	1.629.062.714,4	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3	4.663.342.438,0	4.687.331.019,2	5.499.968.096,1	5.372.201.350,3
2. Özel Tüketim	1.070.184.478,2	1.433.147.949,1	2.081.696.686,2	2.387.947.714,7	2.675.778.431,4	3.213.685.863,7	3.082.454.773,9	3.467.492.896,7	3.958.785.319,2	4.283.136.096,6
3. Özel Tasarruf	558.878.236,2	659.136.318,1	500.315.371,2	957.441.189,3	1.090.767.562,1	809.008.762,6	1.580.887.664,1	1.219.838.122,5	1.541.182.776,9	1.089.065.253,7
4. Özel Yatırım	222.856.462,1	362.074.514,0	504.911.529,8	702.256.654,3	833.684.967,4	768.116.852,5	761.493.469,8	868.423.234,0	1.069.816.463,7	936.145.758,1
5. Kamu Kesimine İkras	336.021.774,1	297.061.804,1	-4.596.158,6	255.184.535,0	257.082.594,7	40.891.910,1	819.394.194,3	351.414.888,5	471.366.313,2	152.919.495,6

Kaynak: DPÖ

Tablo B.37: Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I. Bütçe Gelirleri	462.215.751,1	764.430.180,2	1.113.058.470,5	1.249.910.179,1	1.509.540.794,2	1.912.021.359,7	1.928.800.834,9	1.850.579.976,4	2.094.884.139,9	2.342.700.000,0
1. Yerel Gelirler	349.495.497,3	600.616.770,8	937.103.669,8	1.042.305.418,6	1.215.615.338,9	1.628.462.492,5	1.634.990.825,2	1.577.760.033,6	1.791.246.833,6	1.952.100.000,0
2. Dış Yardımlar	112.720.253,8	163.813.409,4	175.954.800,7	207.604.760,5	293.925.455,2	283.558.867,2	293.810.009,7	272.819.942,9	303.637.306,3	390.600.000,0
II. Bütçe Giderleri	801.470.483,8	1.027.199.638,9	1.261.834.304,7	1.500.220.978,1	1.923.710.074,6	2.125.063.562,9	2.364.729.328,4	2.575.108.349,3	2.660.956.990,0	2.844.700.000,0
1. Cari Giderler	220.646.137,4	334.498.045,2	436.157.692,2	571.203.866,0	742.526.703,9	932.560.258,6	1.024.958.715,7	1.103.415.414,9	1.140.049.984,5	1.159.000.000,0
2. Transferler	455.145.454,4	506.948.350,6	617.197.819,0	700.234.763,2	784.546.989,9	844.881.606,6	974.597.265,7	1.154.300.902,4	1.169.441.199,0	1.254.400.000,0
3. Savunma	54.000.000,0	68.918.000,0	78.000.000,0	80.145.649,0	118.843.456,0	120.047.875,5	146.813.407,4	167.395.579,2	163.327.202,5	200.000.000,0
4. Yatırımlar	71.678.892,0	116.835.243,1	130.478.793,4	148.636.700,0	277.792.924,8	227.573.822,2	218.359.939,6	149.996.452,8	188.138.604,0	231.400.000,0
III. Finansman Dengesi	-339.254.732,7	-262.769.458,7	-148.775.834,2	-250.310.799,0	-414.169.280,4	-287.087.316,2	-474.386.821,0	-759.185.805,2	-566.072.850,1	-502.000.000,0
GSMH	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.415.280.698,8	5.649.534.936,0	6.559.174.529,0

Kaynak: DPÖ

Tablo B.38: Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I. Bütçe Gelirleri	25,5	28,6	32,4	27,7	34,2	37,5	35,0	35,4	37,9	29,9	32,6	40,1	44,7	39,8	36,8	40,9	37,6	34,4	37,3	37,1
1. Yerel Gelirleri	21,7	24,3	28,6	24,1	24,4	29,2	26,9	27,8	28,0	24,5	24,6	31,5	37,7	33,2	29,6	34,9	31,9	29,3	31,9	30,9
2. Dış Yardımlar ve Krediler	3,7	4,3	3,8	3,7	9,8	8,3	8,1	7,6	9,9	5,5	8,0	8,6	7,1	6,6	7,2	6,1	5,7	5,1	5,4	6,2
II. Bütçe Giderleri	33,9	36,1	37,8	38,8	38,3	42,6	45,3	47,2	51,0	46,0	56,5	53,9	50,7	47,7	46,9	45,5	46,1	47,9	47,4	45,0
1. Cari Giderler	16,2	16,7	18,3	17,8	16,8	17,3	16,9	18,7	19,8	15,2	15,6	17,5	17,5	18,2	18,1	20,0	20,0	20,5	20,3	18,3
2. Transferler	12,3	13,0	13,9	16,5	15,5	16,5	17,6	18,2	21,9	24,4	32,1	26,6	24,8	22,3	19,1	18,1	19,0	21,5	20,8	19,8
3. Savunma	2,1	1,8	1,9	2,1	2,0	3,7	4,7	5,5	3,7	3,3	3,8	3,6	3,1	2,5	2,9	2,6	2,9	3,1	2,9	3,2
4. Yatırımlar	3,3	4,5	3,7	2,4	4,1	5,2	6,1	4,8	5,5	3,2	5,1	6,1	5,2	4,7	6,8	4,9	4,3	2,8	3,4	3,7
III. Bütçe Dengesi	-8,5	-7,5	-5,3	-11,1	-4,1	-5,1	-10,3	-11,8	-13,1	-16,1	-23,9	-13,7	-6,0	-7,9	-10,1	-4,6	-8,5	-13,4	-10,1	-7,9

Kaynak: DPÖ

Tablo B.39: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. Cari İşlemler Dengesi	19,4	-14,1	-276,3	-203,6	-250,1	-390,3	-65,4	-275,7	-173,1	-125,1	1,8026 ^T	1,8026 ^T
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	225,5	254,7	283,2	390,9	335,0	410,5	495,0	438,5	326,5	346,2	337,3 ^T	314,5 ^T
3. Rezerv Hareketleri (-Artış,+Azalış)	-281	-322	-53	-433,3	-41,2	269,5	-172,1	-94,4	-47,3	-340,8	-161,5 ^T	-126,1 ^T
4. Net Hata ve Noksan	36,1	81,4	46,1	246,0	-43,4	-289,7	-257,5	-68,4	-106,1	119,7	55,3 ^T	-58,0 ^T
Ortalama ABD \$ Kuru (1\$=₺)	1.485.592	1.428.058	1,3505	1,4415	1,2980	1,2835	1,5461	1,5063	1,6782	1,8006	1,9045	2,1543

(T) Tahmin

Kaynak: DPÖ

Tablo B.40: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları

Aylar	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ocak	5,2	4,6	4,9	4,3	2,6	1,8	3,4	0,7	-0,9	1,0	1,3	1,6	-0,1	-0,27	1,39	-0,70	1,00	2,09
Şubat	14,0	13,1	9,5	10,7	5,9	3,9	6,0	0,3	-0,9	0,7	2,0	2,2	0,1	-0,31	2,10	-0,95	0,46	4,43
Mart	24,2	19,0	15,5	16,6	13,3	6,2	7,9	1,8	-0,9	2,5	3,5	3,8	1,1	0,00	3,88	-0,03	0,66	5,02
Nisan	29,1	24,4	18,9	19,8	30,7	7,3	9,8	2,4	0,5	4,2	4,2	6,3	1,2	0,71	4,85	1,83	1,51	5,38
Mayıs	32,8	29,2	21,0	21,0	34,5	7,3	12,9	4,6	-0,2	6,4	4,3	7,9	2,5	0,29	6,46	1,69	1,80	4,56
Haziran	34,3	32,8	23,8	25,3	39,2	8,2	9,0	4,2	-0,4	8,5	3,4	9,8	3,2	0,31	5,95	0,73	3,30	4,89
Temmuz	39,7	36,7	26,3	32,2	43,3	11,4	6,9	4,2	-0,2	10,2	3,6	11,5	0,8	0,92	7,02	-0,28	3,21	5,15
Ağustos	50,8	43,9	34,1	38,9	50,8	15,2	7,1	6,5	0,5	12,6	5,9	11,3	2,6	1,92	9,49	0,84	4,17	
Eylül	56,6	53,0	42,9	42,9	59,7	16,9	9,1	8,4	2,0	15,9	7,7	14,3	3,3	2,58	10,39	2,57	6,30	
Ekim	64,5	56,1	47,5	46,4	69,1	20,7	10,9	10,3	2,5	18,6	9,3	15,6	4,9	3,61	11,90	3,52	7,89	
Kasım	73,6	61,1	50,2	49,2	71,9	21,9	11,7	10,9	2,3	19,0	9,0	16,4	6,0	3,54	13,91	3,61	8,29	
Aralık	81,7	66,5	55,3	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,27	14,72	3,60	10,22	

Kaynak: DPÖ

Tablo B.41: KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları

Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7	2012	3,60	6,16
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8	2013	10,22	7,40
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0			
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5			
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8			
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4			
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3			
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7			
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7			
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4			
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1			
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5			
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4			
1997	81,7	99,1	2011	14,7	10,4			

Kaynak: DPÖ, TCMB

Tablo B.42: Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı)

Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişime Etkileri

Ana Gruplar	2014											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler	0,57	1,25	0,27	0,21	-0,35	-0,26	-0,12					
2. Alkollü İçecekler ve Tütün	0,01	0,22	0,03	0,02	-0,01	0,00	0,01					
3. Giyim ve Ayakkabı	-0,45	-0,22	0,22	0,45	0,08	0,13	-0,06					
4. Konut, Su, Elek., Gaz ve Diğer Yakıtlar	0,31	0,06	-0,01	-0,10	-0,08	-0,01	0,05					
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	0,18	0,17	0,04	0,04	0,00	0,02	0,01					
6. Sağlık	0,06	0,07	0,01	0,00	0,01	0,08	0,00					
7. Ulaştırma	1,11	0,60	-0,10	-0,21	-0,35	0,20	0,14					
8. Haberleşme	0,02	0,00	0,00	-0,01	-0,01	0,00	0,01					
9. Eğlence ve Kültür	-0,08	0,04	-0,01	0,03	-0,03	0,01	0,01					
10. Eğitim	0,20	0,05	0,02	-0,10	-0,05	-0,03	0,02					
11. Lokanta ve Oteller	0,03	0,01	0,01	0,05	0,01	0,12	0,19					
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler	0,13	0,04	0,09	-0,04	0,00	0,05	-0,01					
Genel	2,09	2,29	0,57	0,34	-0,78	0,31	0,25					

Kaynak: DPÖ

Tablo B.43: Asgari Ücret Gelişmeleri

Yıllar	Asgari Ücret (TL / YTL)	Uygulama Tarihi
1980	8.660	04.04.1980
1981	13.000	19.06.1981
1982	22.000	10.06.1982
1983	24.270	08.07.1983
1984	30.300	21.02.1984
1985	46.000	01.01.1985
1986	75.000	01.01.1986
1987	90.000	01.01.1987
1988	121.000	01.01.1988
1989	205.001	01.01.1989
1990	340.500	01.01.1990
1991	520.000	01.01.1991
1992	806.000	01.01.1992
1993	1.373.000	01.01.1993
1994	3.000.000	01.01.1994
1995	5.000.000	01.08.1994
	9.420.000	01.01.1995
1996	11.590.000	01.09.1995
	14.800.000	01.01.1996
1997	23.000.000	01.01.1997
1998	33.800.000	01.09.1997
	50.250.000	01.01.1998
1999	67.000.000	01.09.1998
	85.000.000	01.01.1999
2000	103.000.000	01.01.1999
	137.000.000	01.01.2000
2001	160.000.000	01.07.2000
	200.000.000	01.01.2001
2002	240.000.000	01.08.2001
	320.000.000	01.01.2002
2003	380.000.000	01.10.2002
	440.000.000	01.01.2003
2004	500.000.000	01.08.2003
	550.000.000	01.03.2004
2005	627.000.000	01.07.2004
	720 (YTL)	01.06.2005
2006	780 (YTL)	01.01.2006
2007	860 (YTL)	01.08.2006
	950 (YTL)	01.02.2007
2008	1.060 (YTL)	01.01.2008
2009	1.190 (YTL)	01.09.2008
	1.237	01.10.2009
2011	1.300	01.01.2011
2013	1.415	01.01.2013
2014	1.560	01.01.2014

Kaynak: DPÖ

Tablo B.44: Akaryakıt Satışı (Ton)

Ürünler	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Benzin (Süper + Kurşunsuz)	42.122	43.490	44.499	49.338	51.742	51.995	48.492	45.385	44.214	46.537	51.187	55.714	59.877	67.049	71.538	75.920	107.542	106.348
2. Gazyağı	1.541	1.372	1.153	1.166	1.162	1.136	1.600	778	789	861	946	814	1.025	1.717	1.093	882	909	1.096
3. Motorin (Euro dizel dâhil)	50.792	54.737	55.642	62.392	75.868	92.478	81.460	78.536	84.247	94.032	118.224	155.573	148.023	130.225	125.921	119.426	233.912	148.704
4. Fuel - Oil (1)	3.065	2.654	2.000	1.393	1.802	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jet A-1	12.131	13.658	15.749	12.995	7.958	13.445	16.788	13.266	11.598	11.291	12.371	15.196	21.409	23.923	22.656	22.172	27.863	30.235
6. LPG	8.913	10.553	11.293	13.060	13.618	14.405	15.196	12.989	12.843	13.716	16.475	16.541	17.784	19.064	18.607	20.219	19.606	23.267
7. Madeni Yağ	440	204	271	324	488	476	286	370	562	693	916	1.068	1.269	895	599	466	-	-
Toplam	119.004	126.668	130.607	140.668	152.638	174.001	163.822	151.324	154.253	167.130	200.119	244.906	249.387	242.873	240.414	239.085	389.832	309.650

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.45: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları

Tarih	Kurşunsuz Benzin		Euro Dizel	Motorin	Gazyağı
	95 Oktan	97 Oktan			
19.01.2012	2,95	3,00	3,04	2,83	2,83
02.02.2012	2,95	3,00	3,04	2,78	2,78
16.02.2012	2,97	3,02	3,07	2,81	2,81
01.03.2012	3,06	3,11	3,14	2,87	2,87
15.03.2012	3,16	3,21	3,21	2,93	2,93
29.03.2012	3,28	3,33	3,27	2,99	2,99
14.04.2012	3,32	3,37	3,22	2,95	2,95
28.04.2012	3,26	3,31	3,21	2,94	2,94
15.05.2012	3,17	3,22	3,18	2,91	2,91
29.05.2012	3,03	3,12	3,10	2,87	2,87
14.06.2012	3,00	3,09	3,06	2,83	2,83
28.06.2012	2,91	3,00	3,00	2,77	2,77
09.08.2012	2,97	3,02	2,79	3,02	2,79
23.08.2012	3,10	3,14	3,09	2,84	2,84
07.09.2012	3,16	3,20	3,17	2,92	2,92
21.09.2012	3,14	3,18	3,17	2,92	2,92
05.10.2012	3,11	3,15	3,14	2,89	2,89
02.11.2012	3,05	3,14	3,13	2,88	2,88
17.11.2012	2,90	3,02	3,10	2,85	2,85
03.01.2013	2,98	3,10	3,16	2,90	2,90
17.01.2013	3,03	3,15	3,18	2,93	2,93
31.01.2013	3,10	3,22	3,22	2,97	2,97
14.02.2013	3,16	3,28	3,26	3,01	3,01
28.02.2013	3,20	3,32	3,27	3,01	3,01
14.03.2013	3,15	3,27	3,24	2,98	2,98
27.04.2013	3,11	3,23	3,19	2,93	2,93
14.05.2013	3,13	3,25	3,22	2,96	2,96
26.06.2013	3,15	3,27	3,27	3,00	3,00
10.07.2013	3,17	3,29	3,32	3,07	3,07
24.07.2013	3,29	3,45	3,44	3,07	3,07
07.08.2013	3,26	3,43	3,43	3,06	3,06
05.09.2013	3,42	3,59	3,58	3,21	3,21
19.09.2013	3,39	3,56	3,58	3,21	3,21
03.10.2013	3,34	3,51	3,51	3,15	3,15
22.10.2013	3,35	3,52	3,52	3,16	3,16
05.11.2013	3,31	3,48	3,50	3,14	3,14
17.12.2013	3,41	3,58	3,59	3,22	3,22
10.01.2014	3,50	3,67	3,66	3,29	3,29
31.01.2014	3,58	3,75	3,73	3,36	3,36
21.02.2014	3,62	3,79	3,73	3,36	3,36
14.03.2014	3,67	3,85	3,77	3,37	3,37
04.04.2014	3,67	3,85	3,72	3,32	3,32
29.04.2014	3,67	3,85	3,68	3,28	3,28
21.05.2014	3,63	3,81	3,66	3,26	3,26
12.06.2014	3,63	3,81	3,64	3,25	3,25
03.07.2014	3,76	3,94	3,75	3,35	3,35

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.46: İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre)

Sektörler	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
1. Tarım, Ormanlık, Avcılık ve Balıkçılık	4.681	5,5	4.378	4,8	3.170	3,5	3.171	3,5	4.432	4,8	5.300	5,7
2. Madencilik ve Taşocakçılığı	144	0,2	113	0,1	115	0,1	113	0,1	106	0,1	73	0,1
3. İmalat Sanayi	8.440	9,9	8.006	8,7	7.679	8,5	7.171	7,9	7.312	8,0	8.393	9,0
4. Elektrik, Gaz, Su	641	0,7	644	0,7	1.103	1,2	860	0,9	952	1,0	1.051	1,1
5. İnşaat ve Bayındırlık İşleri	8.375	9,8	9.590	10,4	9.664	10,8	10.491	11,5	9.204	10,1	7.746	8,3
6. Toptan ve Perakende Ticaret	14.563	17,0	16.757	18,3	17.340	19,3	16.123	17,7	15.609	17,0	16.547	17,7
7. Lokanta ve Oteller	4.942	5,8	5.755	6,3	5.493	6,1	5.941	6,5	7.316	8,0	7.470	8,0
8. Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama	5.378	6,3	5.250	5,7	5.017	5,6	6.082	6,7	4.872	5,3	5.026	5,4
9. Mali Aracı Kuruluşlar	3.044	3,5	3.541	3,9	3.142	3,5	3.638	4,0	3.777	4,1	3.498	3,7
10. Gayrimenkul Kiralama	4.261	5,0	3.319	3,6	4.120	4,6	3.004	3,3	4.180	4,6	4.686	5,0
11. Kamu Yönetimi	14.346	16,8	14.969	16,3	14.344	16,0	14.854	16,3	15.417	16,8	15.669	16,8
12. Eğitim Hizmetleri	9.120	10,6	9.743	10,6	9.479	10,6	9.715	10,6	10.182	11,1	9.149	9,8
13. Sağlık İşleri	2.470	2,9	2.931	3,2	3.013	3,4	2.907	3,2	2.533	2,8	2.481	2,7
14. Diğer Toplumsal Hizmetler	5.178	6,0	6.821	7,4	6.108	6,8	7.151	7,8	5.658	6,2	6.408	6,9
Toplam	85.583	100	91.815	100	89.787	100	91.223	100	91.550	100	93.498	100

Kaynak: DPÖ

Tablo B.47: Hane halkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
15 ve Daha Yukarı Yaştaki Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus	178.117	185.455	190.423	197.660	201.796	209.310	213.795	215.721
İşgücü	96.592	93.248	101.366	99.149	101.104	104.490	106.117	107.514
İstihdam	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223	91.550	93.498	97.103
İşsiz	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881	12.941	12.619	10.411
İşgücüne Katılma Oranı (%)	54,2	50,3	53,2	50,2	50,1	49,9	49,6	49,8
İstihdam Oranı (%)	48,8	46,1	48,2	45,4	45,2	43,7	43,7	45,0
İşsizlik Oranı (%)	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4	11,9	9,7
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)⁽¹⁾	22,3	20,3	23,8	22,8	24,7	31,4	24,8	23,1

Not: (1) 15-24 yaş grubunda olanlar.

Kaynak: DPÖ

Tablo B.48: 2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması

İlçeler	1996 Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları		2006 Nüfus ve Konut Sayımı Kesin Sonuçları		2011 Nüfus ve Konut Sayımı İlk Kesin Sonuçları		2006-2011 Yüzde Değişim
	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	
Lefkoşa	62.295	31,1	85.579	32,3	97.293	33,1	13,69
Gazimağusa	52.875	26,4	64.269	24,2	69.838	23,7	8,7
Girne	38.715	19,3	62.158	23,5	73.577	25,0	18,4
Güzelyurt	27.523	13,7	31.116	11,7	30.590	10,4	-1,7
İskele	19.179	9,6	21.978	8,3	23.098	7,8	5,1
KKTC Toplam	200.587	100	265.100	100	294.396	100	11,1

Kaynak: DPÖ

Tablo B.49: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İhracat
2005	34.144.209	17.126.856	6.917.539	6.852.957	1.574.261	66.615.822
2006	30.875.362	9.708.799	9.805.754	11.543.938	2.933.694	64.867.547
2007	48.907.443	13.225.555	7.369.006	9.702.231	4.480.578	83.684.813
2008	41.770.636	17.147.124	4.953.414	14.220.270	5.572.694	83.664.138
2009	38.482.808	13.156.210	1.206.347	13.833.521	4.384.880	71.063.766
2010	44.741.216	11.816.654	3.475.821	31.104.188	5.282.030	96.419.909
2011	61.333.755	9.515.772	1.514.866	36.886.525	10.645.168	119.896.086
2012	58.878.076	8.678.585	1.014.857	39.821.898	9.873.712	116.267.128
2013	62.969.817	9.023.715	3.365.762	38.472.890	6.849.055	120.681.239

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.50: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İthalat
2005	817.348.068	264.336.128	85.160.122	23.586.046	50.148.935	14.900.227	1.255.479.526
2006	946.978.969	247.072.030	82.977.243	16.460.425	65.267.005	17.464.606	1.376.220.278
2007	1.044.965.855	248.220.981	111.304.222	40.423.905	66.253.726	28.022.604	1.539.191.293
2008	1.172.502.792	236.344.802	109.156.742	78.503.072	56.482.297	27.673.475	1.680.657.180
2009	923.438.219	205.604.209	87.720.997	30.311.431	52.507.371	26.582.965	1.326.165.192
2010	1.137.378.970	251.285.189	90.266.660	29.873.873	69.000.395	26.375.578	1.604.180.665
2011	1.165.712.306	286.204.302	82.493.886	42.982.735	87.880.256	34.654.478	1.699.927.963
2012	1.234.214.030	247.749.409	81.109.808	28.245.460	81.484.144	31.111.112	1.703.913.963
2013 (Ocak – Kasım)	949.539.874	226.822.184	94.165.436	55.074.945	77.865.654	24.842.127	1.428.310.320

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.51: Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar (€)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ocak	78.953,7	132.752,5	378.327,1	724.315,1	560.515,1	364.129,7	482.968,5	1.727.422,0	260.931,2
Şubat	170.087,8	217.548,1	301.845,8	386.100,0	408.366,7	248.651,4	503.684,1	1.487.438,8	295.607,6
Mart	114.833,7	226.488,4	285.667,7	279.753,9	441.556,5	441.055,9	414.340,0	2.614.538,7	282.346,1
Nisan	144.619,2	161.978,4	267.332,1	459.163,1	455.069,5	390.519,9	603.167,2	360.314,1	300.619,2
Mayıs	157.055,3	160.912,8	286.522,9	591.299,6	822.655,4	494.247,7	440.512,7	378.663,7	236.250,3
Haziran	153.520,7	177.400,8	349.496,5	660.486,2	859.735,0	477.789,1	560.555,8	374.590,6	319.995,1
Temmuz	138.207,5	377.646,7	340.366,2	799.846,7	533.476,7	624.588,1	4.921.383,3	345.723,9	393.965,2
Ağustos	159.754,3	247.649,5	303.721,9	449.733,1	331.540,2	501.049,2	7.416.362,1	416.672,9	265.495,9
Eylül	120.673,1	281.755,6	336.263,4	790.420,7	438.879,3	651.889,4	7.130.737,4	346.189,4	417.108,4
Ekim	163.828,7	410.080,5	374.771,9	1.045.821,0	471.312,5	620.878,4	2.095.202,4	306.083,4	378.697,1
Kasım	145.233,3	453.946,7	514.796,3	598.737,9	420.638,7	681.279,2	2.887.179,9	364.990,5	327.734,9
Aralık	126.692,3	380.182,9	386.436,1	385.139,3	262.602,4	427.889,4	1.946.483,7	222.718,6	358.094,1
Yıllık Toplam	1.673.459,6	3.228.342,9	4.125.547,9	7.170.816,6	6.006.347,9	5.923.967,4	29.402.577,1	8.945.346,8	3.836845,10
Aylık Ortalama	139.454,9	269.026,6	343.795,6	597.568,1	500.529,0	493.664,0	2.450.214,8	745.445,6	319.737,09

Kaynak: Kıbrıs Türk Ticaret Odası

Tablo B.52: KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$)

	Malın Cinsi	2013 (Ocak-Mart)		2014 (Ocak-Mart)		Yüzde Değişim
		\$	Miktar	\$	Miktar	
1	Narenciye (Kg)	10.634.581	35.078.205	8.480.157	31.986.422	-20,26
2	Hurdalar (Kg)	1.542.564	6.612.970	2.388.153	6.629.925	54,82
3	Sebzeler (Kg)	877.864	4.117.949	994.231	6.240.006	13,26
4	Patates (Kg)	338.150	604.590	2.958.454	4.474.101	774,89
5	Yumurta (Ad)	290.125	2.766.000	358.360	3.456.000	23,52
6	Süt Ürünleri (Kg)	10.535.975	2.315.836	11.976.566	2.869.096	13,67
7	Piliç Eti (Kg)	2.191.213	1.222.850	2.747.951	1.571.000	25,41
8	Sigaralar (Ad)	47.457	1.250.000	42.460	1.100.000	-10,53
9	Konsantre (Kg)	1.071.685	363.500	1.020.169	426.000	-4,81
10	Rakı (Lt)	2.774.746	254.817	3.151.710	261.197	13,59
11	Hurda Kağıt (Kg)	3.464	17.320	25.246	187.400	628,81
12	Meşrubat/Meyve Suyu (Kg)	30.123	36.842	133.804	152.880	344,19
13	Balıklar (Taze Soğuk)	26.530	5.000	231.793	117.995	773,70
14	Alçı Taşı (Ton)	334.938	25.250	1.026.096	73.050	206,35
15	Deriler (Adet)	214.909	27.580	324.622	48.157	51,05
16	Keçi Boynuzu (Öğütülmüş, Kg)	42.210	75.000	14.305	25.000	-66,11
17	Vodka (Lt)	5.203	2.461	146.399	18.900	2.713,74
18	Yün Yapağı (Kg)	23.985	86.060	3.001	10.900	-87,49
19	Tütün (Kg)	53.923	7.175	20.330	4.273	-62,30
20	Zeytin Yağı (Lt)	0	0	2.625	1.060	
21	Narenciye Esans Yağı (Kg)	7.996	720	11.200	1.000	40,07
22	Konfeksiyon	822.897	0	830.626	0	0,94
23	İlaçlar	0	0	5.700	0	
24	Keçi Boynuzu (Çekirdek, Kg)	17.996	23.500	0	0	-100,00
25	Keçi Boynuzu (bütün) (Kg)	919	1.500	0	0	-100,00
	Toplam	31.889.453		36.893.958		15,69
	Diğerleri	1.765.540		2.863.089		62,17
	Ara Toplam	33.654.993		39.757.047		18,13
	GENEL TOPLAM	10.634.581	35.078.205	8.480.157	31.986.422	-20,26

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.53: KKTC'nin Önemli İthal Malları (\$)

	Malın Cinsi	2013	2014	Yüzde Değişim
		Ocak-Mart	Ocak-Mart	
1	Yakıt	30.124.349	28.024.970	-6,97
2	Taşıt Araçları	16.967.806	13.055.415	-23,06
3	Arpa	2.808.584	10.206.616	263,41
4	Borular Ve Aksamları	5.178.741	8.279.161	59,87
5	LPG Gazı	6.365.611	6.344.405	-0,33
6	Hayvan Yemleri Ve Katkı Maddeleri	6.602.064	5.809.103	-12,01
7	İnşaat Demiri	4.975.381	4.344.711	-12,68
8	Elektrik Santral Sistemleri	3.728.198	4.195.653	12,54
9	İlaçlar	3.885.664	3.952.367	1,72
10	Konfeksiyon	3.561.259	3.673.328	3,15
11	Mobilya Ve Aksamları	3.969.851	3.581.078	-9,79
12	Alkollü İçkiler	2.025.690	2.927.748	44,53
13	Sigaralar	2.701.106	2.899.569	7,35
14	Bilgi İşlem Makineleri ve Aksamları	3.025.435	2.884.518	-4,66
15	Oto Aksamları	3.189.442	2.819.855	-11,59
16	Elektrik Malzemeleri	1.566.732	2.756.625	75,95
17	Sanayi Tipi Makineler	2.837.353	2.747.712	-3,16
18	Mısır	3.739.353	2.688.834	-28,09
19	Telefon Cihazları	3.242.031	2.351.850	-27,46
20	Cep Telefonları	2.922.909	2.072.160	-29,11
21	Plastik Mamulleri	2.326.223	2.072.071	-10,93
22	Süt Ürünleri	2.714.073	2.007.254	-26,04
23	Temizlik Ürünleri	1.894.049	1.704.255	-10,02
24	Taze Meyveler	1.994.548	1.643.310	-17,61
25	Buğday	1.118.904	1.557.878	39,23
26	Oto Lastikleri	1.892.864	1.552.680	-17,97
27	Konserve Yiyecekler	1.324.635	1.543.406	16,52
28	Meşrubat, Meyve Suları	2.384.833	1.472.865	-38,24
29	Çimento	1.968.017	1.466.585	-25,48
30	Asfalt + Zift	1.921.224	1.460.843	-23,96
31	Kozmetik Ürünleri	1.883.040	1.445.601	-23,23
32	Televizyon	1.132.924	1.389.611	22,66
33	Fayans	1.780.252	1.372.962	-22,88
34	Plastik Ambalaj Malzemeleri	1.179.531	1.350.176	14,47
35	Tıbbi Cihazları	936.086	1.333.195	42,42
36	Ayçiçek Yağı	1.324.371	1.324.895	0,04
37	Kumaşlar	939.719	1.308.696	39,26
38	Alüminyum Profil	1.861.019	1.304.352	-29,91
39	Makine Yağları	953.723	1.220.262	27,95
40	Elektrikli Ev Eşyaları	1.941.220	1.218.868	-37,21
41	Bisküvi	1.670.733	1.205.169	-27,87
42	MDF (Ahşap Malzeme)	712.912	1.193.816	67,46
43	Kereste ve Sunta	1.421.542	1.092.574	-23,14
44	Çimento Hammaddesi	1.355.120	1.042.428	-23,07
	Ara Toplam	152.049.121	149.899.430	-1,41
	Diğerleri	102.307.269	75.570.129	-26,13
	GENEL TOPLAM	254.356.390	225.469.559	-11,36

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.54: Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri

Yıllar	Net Turizm Geliri (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığı (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı (%)
2001	93,7	-237,4	39,47
2002	114,1	-264,2	43,19
2003	178,8	-427,0	41,87
2004	288,3	-791,6	36,42
2005	328,8	-1.119,7	29,37
2006	303,2	-1.311,3	23,12
2007	381,0	-1.460,1	26,09
2008	383,7	-1.606,2	23,89
2009	390,7	-1.261,6	30,97
2010	405,8	-1.513,5	26,81
2011	459,4	-1.481,5	31,01
2012	571,9	-1.454,5	39,32

Kaynak: DPÖ

Tablo B.55: KKTC'ye Hava ve Deniz Limanlarından Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı

Yıllar	T.C. Vatandaşı			Yabancı			KKTC Vatandaşı			Toplam		
	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam
2003	195.009	145.074	340.083	122.505	7.279	129.784	92.628	27.054	119.682	410.142	179.407	589.549
2004	242.778	191.966	434.744	157.097	7.171	164.268	109.626	25.260	134.886	509.501	224.397	733.898
2005	295.632	192.391	488.023	158.411	6.345	164.756	131.604	21.200	152.804	585.647	219.936	805.583
2006	414.247	158.386	572.633	137.497	5.619	143.116	161.392	16.843	178.235	713.136	180.848	893.984
2007	508.598	125.982	634.580	149.733	6.723	156.456	182.931	13.886	196.717	841.162	146.591	987.753
2008	543.370	107.035	650.405	149.265	9.012	158.277	186.862	13.212	200.074	879.497	129.259	1.008.756
2009	558.046	80.654	638.700	153.290	8.386	161.676	193.481	11.738	205.219	904.817	100.778	1.005.595
2010	664.257	77.668	741.925	152.290	8.175	160.465	203.835	13.015	216.850	1.020.382	98.858	1.119.240
2011	739.337	61.989	801.326	212.590	8.173	220.763	219.272	10.903	230.175	1.171.199	81.065	1.252.264
2012	848.622	55.883	904.505	254.696	6.985	261.681	237.052	9.783	246.835	1.340.370	72.651	1.413.021
2013	865.896	15.412	923.308	303.946	5.499	309.445	247.741	10.160	257.901	1.417.583	73.071	1.490.654

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi.

Tablo B.56: Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı

Yıllar	Otel																II. Sınıf Tatil Köyü	Turistik Bangalov	Yöresel Ev	Turistik Pansiyon	Sınıf Belirlenmeyen/ Kapalı		Toplam					
	5 Yıldızlı		4 Yıldızlı		3 Yıldızlı		2 Yıldızlı		1 Yıldızlı		Özel Belgeli		Butik		Apart						Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı
2004	5	2.212	9	2.272	28	3.782	32	2.084	42	1.576	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116	11.926
2005	7	3.644	7	1.850	28	3.162	31	1.986	44	1.747	1	34	-	-	1	162	1	198	1	56	-	-	-	-	-	-	121	12.839
2006	7	3.644	6	1.584	18	2.227	10	538	24	866	1	34	1	42	9	548	6	1.005	33	1.868	1	24	-	-	11	1.073	127	13.453
2007	11	6.274	6	1.536	17	2.183	15	979	23	785	1	34	1	42	7	416	6	1.005	31	1.706	1	24	-	-	11	848	130	15.832
2008	12	6.530	6	1.536	17	2.225	17	1.183	19	573	1	34	1	42	6	396	6	1.005	33	1.892	1	24	-	-	-	-	119	15.440
2009	12	6.712	6	1.644	16	2.045	19	1.361	19	581	1	34	1	42	6	396	6	1.005	32	1.851	1	34	-	-	-	-	119	15.705
2010	13	7.712	6	1.644	15	1.959	20	1.435	19	581	1	34	2	138	6	396	6	1.045	32	1.885	1	34	6	84	-	-	127	16.947
2011	14	9.302	6	1.704	15	2.211	22	1.588	19	583	1	34	2	214	7	456	6	1.045	32	1.881	1	34	9	110	-	-	134	19.162
2012	15	9.580	6	1.704	15	2.211	22	1.588	22	718	1	34	3	418	7	456	6	1.045	32	1.891	1	34	15	188	-	-	145	19.867
2013	15	9.580	4	1.346	10	1.893	14	992	16	636	1	34	4	450	1	60	5	928	26	1.461	3	96	16	196	2	168	130	18.766

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.57: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı

Ülkeler	Kişi Sayısı				
	2009	2010	2011	2012	2013
Yabancı	114.218	108.343	156.381	183.651	209.379
KKTC	55.440	52.653	45.243	45.175	40.125
Türkiye	304.942	336.240	393.238	459.529	464.397
Genel Toplam	474.600	497.236	594.862	688.355	713.901

Kaynak: DPÖ

EK C. NOTLAR

Para Arzı

En geniş anlamıyla 'Para Arzı'; bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye

veya zaman içerisinde farklılık gösterse de 'para arzı' likidite derecelerine göre; M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCCMB'deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCCMB'deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten'de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamları 'KKTCC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı'ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

Banka

Şirketler Yasası ve 39/2001 sayılı 'KKTCC Bankalar Yasası' altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTCC'de faaliyet gösteren toplam 22 mevduat bankası bulunmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 22 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler, bankaların KKTCC Merkez Bankası'na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar 'Geçici' olarak kabul edilmektedir.

Dönüşüm Metodu

Bülten'de yabancı para miktarının Türk Lirası karşılıkları hesaplanırken Bankamızın gösterge niteliğinde belirlediği günlük döviz kurları kullanılmaktadır. Söz konusu dönüştürme, ilgili yabancı para birimine ait 'Döviz Alış Kuru' kullanılmak suretiyle yapılmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Bülten'de bankacılıkla ilgili veriler, genellikle aylık, üç aylık ve yıllık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler, aynı zamanda Bankamızın resmi internet sitesinde (www.kktccmerkezbankasi.org) yayınlanmaktadır.

Bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız söz konusu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk üstlenmemektedir. Ayrıca Bankamız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten'de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.

KKTC Merkez Bankası

Bülten 2014 / II

Bilgi ve Önerileriniz için: www.kkctcmerkezbankasi.org